P 18 • A 7 • Lv 2 • KA 3 Kamratföreningars Tidskrift ◆ Utgåva för 2017

P 18 kf 36 - 44

A 7 kf 45 - 53

Lv 2 kf 54 - 61

KA 3 kf 62 - 71

Gotlands Försvarsmuseum 26 - 35

Aurora 2-14, Gotlands Regemente 15, UGG, 16-19, 72 och 18.SG 20-25

En stor framgång

Så kan man sammanfatta övningen Aurora med några korta ord. Men låt mig utveckla min syn på både planeringen och själva övningen. Vi ska då komma ihåg att försvarsmaktsövningar av den här storleken och omfattningen som Aurora 17 genomfördes senast 1993.

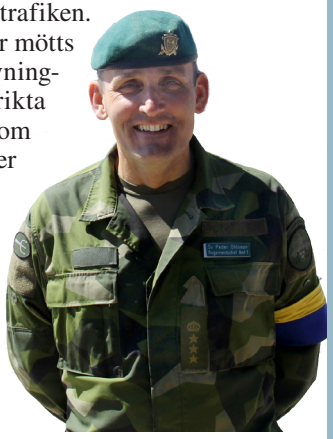
Övningen genomfördes på flera platser i Sverige men ur mitt perspektiv i synnerhet på Gotland. Det är lätt att fokusera all uppmärksamhet till perioden i september när själva övningen genomfördes, men jag vill istället påminna alla om det otroligt omfattande arbete som utfördes innan övningsmomenten kunde genomföras.

Utmaningen för Försvarsmakten under Aurora 17 var initialt att föra samman samtliga försvarsgrenar och funktioner som inte övat tillsammans på länge och därmed också till del tappat kunskapen om varandras system och funktioner. Därför, enligt mitt sätt att se det, var en övervägande del av framgången att tid fanns i en lång planeringsprocess där gemensamma möten skapades mellan försvarsgrenarna. Den möjligheten ledde till en otroligt viktig ökning av både kunskap och förståelse för varandras funktioner och system. Deltagarna hittade både gamla och nya sätt att samverka och samordna en gemensam strid, sida vid sida.

Med andra ord, förberedelserna som ledde fram till själva övningen har varit en viktig förutsättning i uppbyggnaden av kunskap och förståelse för varandras förmågor i respektive försvarsgren, vi har under processen inklusive själva övningen blivit en betydligt bättre och vassare försvarsmakt.

På Gotland deltog över tiden ca 3000 soldater från vår egen försvarsmakt men även från utländska. Vi skrev till ca 1300 markägare och bad om att få låna deras mark för att kunna genomföra en så realistisk taktisk övning som möjligt och vi fick över 800 positiva svar, vilket är en central del i vår framgång på Gotland. Genom att ha stora ytor med olika typer av terräng att öva i får den enskilda förbandschefen stor manöverfrihet och möjlighet att lösa uppgifter självständigt och det ger i sin tur chefer och förband som blir väl övade och förberedda i skarpa situationer. Med det stora antalet soldater, officerare och fordon uppstår det friktioner i vardagliga situationer, inte minst i trafiken. Förståelsen och hänsynen som vi har mötts av på Gotland är även det en del i övningens lyckade resultat. Jag vill därför rikta ett stort tack till alla Gotlänningar som på ett eller annat sätt stöttat oss under övningen, Tack.

Nu ser vi fram mot nästa stora totalförsvarsövning som genomförs 2020.

PEDER OHLSSON
ÖVNINGSLEDARE

Aurora 2017 -den största övningen på 20 år

I Sverige deltog 17 800 soldater varav 6700 hemvärnsmän.
På Gotland deltog över tiden c:a 3000 soldater (inkl Hemvärnet).
600 var utländska soldater.

Amfibieförband ankrade upp vid Snäck, för att med en kortare förflyttning till fots säkra Visby flygplats. Det var i det inledande skedet av Aurora-övningen. På bilden ovan har undertecknad och Leif Delén kontaktat några ur båtarnas säkerhetsstyrka.
På bilden t h tar sig en styrka från båtarna upp till flygplatsen. Längs en av de "brantaste" backarna på Gotland. Undertecknad hörde samtidigt i bilradion chefen Peder Ohlsson, när han intervjuades av Radio Gotland, säga " i detta ögonblick klättrar mina soldater uppför klintarna till sitt grupperingsmål".

TEXT OCH FOTO GÖRAN HELLSTRÖM

De är guld värda

I slutet av regnbågen finns det guld brukar man säga, vi kan nu bekräfta att det stämmer! FörsvarsmaktenGotland la ut den här bilden av en stridsbåt 90, på sin FB-sida den 21 september.

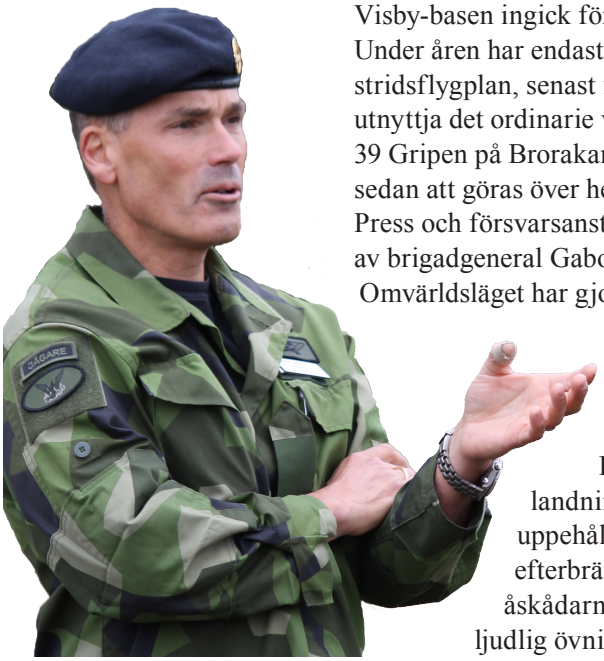
P 18 • A 7 • Lv 2 • KA 3 Kamratföreningars Tidskrift. Utgåva 2017. Grundad 2003- nr 15 från starten.
Redaktion: Göran Hellström, Lars-Göran Nyberg, Anders Nilsson, Rutger Edwards, Rutger Bandholtz, Nils-Åke Stenström och Therése Fagerstedt.
Foto: Artikelförfattarna om ej annat anges. **Idé och form:** Göran Hellström, Rota Prior. **Trydells Tryckeri, Laholm**, december 2017.

Sätter hjulen i asfalten i en rök av gummi

Gripen landar på Brorakan

Flygvapnets krigsorganisation omfattade fram till den stora försvarsneddragningen vid sekelskiftet ett antal s.k. landsvägsbaser, där det ordinarie vägnätet utnyttjades. Vid Visby-basen ingick förutom själva flygfältet Follingborakan och Brorakan i bassystemet. Under åren har endast Brorakan utnyttjats vid ett fåtal tillfällen för landning och start av stridsflygplan, senast för drygt 15 år sedan. Beslut har nu tagits att återta förmågan att utnyttja det ordinarie vägnätet, och som ett led i detta skedde landning och start av ett JAS 39 Gripen på Brorakan onsdag 6 september. Inventering av lämpliga vägsträckor kommer sedan att göras över hela landet och övningen kunde betraktas som ett avstamp.
Press och försvarsanställda samlades vid 10-tiden vid Brorakan och fick en orientering av brigadgeneral Gabor Nagy, flygtaktisk chef, om bakgrund och syfte för övningen.

Brigadgeneral Gabor Nagy orienterar om övningen.

Omvärldsläget har gjort att vi måste återta förmågan att sprida våra flygstridskrafter från de fåtaliga ordinarie fälten till lämpliga vägsträckor för att minska risken för bekämpning. Planen skall där kunna betjänas av klargöringsgrupper och få ersättning av drivmedel, ammunition och annat underhåll.

På utsatt tid klockan 11 kom planet in från söder, gjorde ett landningsvarv och därefter en perfekt landning från väster. Efter ett kort uppehåll för yttre kontroll lyfte det under öronbedövande dån med tänd efterbrännkammare mot öster och styrde mot hemmabasen F 7. De många åskådarna, både civila och militära, hade fått vara med om en spektakulär och ljudlig övning.

TEXT OCH FOTO: RUTGER EDWARDS

I startposition, ännu utan tänd efterbrännkammare

Unikt tillfälle att öva mot amerikanska attack-helikoptrar

Anflygning av Apache attackhelikopter, robot 70-skytten låser på närmaste målet.

- Du följer målet med tumgreppet och avfyrar roboten med att att osäkra och trycka på knappen med spaken till höger om dig, säger robotskytten Daniel Hansson och visar handgripligt hur major Romanowski från amerikanska 12th Combat Aviation Brigade avfyrar det svenska robot 70-systemet.

Under flera dagar i samband med Försvarsmaktsövning Aurora 17 fick det svenska luftvärnet unika möjligheter att öva mot ett mycket kvalificerat hot – attackhelikoptrar av typen AH-64 Apache.

– För vår del är de här övningsmomenten unika tillfällen för våra förband att öva mot kvalificerade system som attackhelikoptrar. Dessutom kan vi under tiden som övningen pågår bygga upp svårighetsnivån så att båda parter får en god utdelning av respektive systems insatser, säger momentövningsledaren, major Oskar Hullegård.

Flyger på lägsta höjd

De amerikanska Apachehelikoptrarna kommer inflygande bara några meter över de plöjda åkrarna, någon mil norr om Visby. I slutet av fälten står tre luftvärnskanonvagnar 90 samt ett antal eldenheter robot 70 redo att rikta in sina system mot de anflygande helikoptrarna.

De amerikanska gästerna intygar att de också är mycket måna om att få ut så mycket som möjligt av samövningen.

– Det finns ett flertal viktiga målsättningar som vi hoppas kunna uppfylla med vårt deltagande. För det första är det viktigt för oss att öva logistiken som följer med att flytta förbandet från ett land till ett annat. För det andra får vi öva mot system som vi normalt inte stöter på samt inte minst får vi kunskap om hur den svenska Försvarsmakten med dess olika delar opererar vilket är nog så viktigt om det blir aktuellt att vi ska samarbeta i ett andra sammanhang, säger major Romanovski.

Uppdrag i Afghanistan

Han berättar att hans enhet varit engagerade i långvariga uppdrag i Afghanistan och gärna genomför sin strid under mörker.

– När vi flyger under dagtid är vi som mest sårbara och eftersom våra system är mycket väl lämpade för strid i mörker vill vi helst operera i mörker, förklarar Romanowski.

Förbandsinstruktören, kapten Fredrik Ingvarsson intygar de amerikanska gästernas givmilda inställning till att informera och diskutera hur de taktiskt utför sina uppdrag.

– Jag upplever det verkligen som en ”win-win”- situation då våra skyttar förklarar hur de agerar i vissa taktiska situationer och de amerikanska piloterna i sin tur berättar om hur de upplever hur vi kan agera för att bekämpa dem, säger Fredrik Ingvarsson.

Daniel Hansson inflikar också:

– Det känns bra att veta att piloterna tycker att våra system i vissa lägen är mycket besvärliga att hantera. Det är kul att vi kan göra livet lite surt för dem.

TEXT: STEFAN BRATT

FOTO: STEFAN BRATT/ FÖRSVARSMAKTEN OCH IDA NYLANDER/FÖRSVARSMAKTEN

På plats var också luftvärnskanonvagnar ur 18.Stridsgruppen.

Även Chinook-helikoptrar var med. Här med Göran Hellström.

Napoleon Bonaparte sa:

En armé marcherar på sin mage

Jannice Svensson är chef för kokgruppen i insatskompaniet i Hemvärnet på Gotland.

Hennes uppgift är att se till att soldaten är mätt och belåten. Och att stridsvärdet är högt.

- Att få lagad mat ger energi, värme och glädje. Det ökar välmåendet för soldaten, berättar Jannice.

Det är inte bara att ställa sig och laga mat. Det ligger noggrann planering och förberedelser bakom varje måltid i en övning. Och eftersom det inte lagas mat i hemvärnets kokvagnar varje dag behöver även utrustningen kollas av regelbundet så att den verkligen funkar när det är dags. Och som med allting annat i Försvarsmakten finns det en handbok i hur kokgruppen ska agera – Förplägnadstjänst, del 1 och 2. I den andra delen finns även recept på många smaskiga maträtter som passar att äta i fält.

- Jag följer alltid grundrecepten i handboken, men ofta lägger jag till någon krydda eller ingrediens för att få det där lilla extra, säger Jannice och bläddrar i sitt vältummade exemplar.

Hon har tejpat och markerat i boken så att hon ska komma ihåg vilka recept hon har provat och om hon lade till något.

- Jag väljer nya recept inför varje övning, variation förnöjer du vet, säger hon och ler.

Mat har alltid haft en stor betydelse för Jannice och hon gillar utmaningen i att planera och organisera en måltid för många personer. Som under Aurora 17 till exempel då hon och kokgruppen lagat närmare 200 portioner varje dag. Men det räcker inte med att gilla matlagning när man arbetar i ett fältkok. Det krävs både styrka och uthållighet.

- Det blir långa arbetsdagar och många tunga lyft, men vi hjälps åt i gruppen och avlastar varandra. Vi har en stark lagkänsla och mycket humor, säger Jannice.

Jämlikhet vid militära matbord

När värnplikten infördes i Sverige så är det också första gången som adelsmän och bönder sitter tillsammans vid samma bord och äter i likadana tallrikar. Kokerskan gjorde ingen skillnad på maten som serverades utan alla fick samma mat ur samma kärl. Inte heller idag görs det någon skillnad.
Under Aurora 17 kom H.M.K. Carl Gustaf XVI och H.K.H. Prins Carl Philip på besök. Och maten som serverades under lunchen hade Jannice och hennes kokgrupp i Hemvärnet lagat. Kungen och prinsen fick samma mat som soldaterna – skånsk kalops, potatis och rödbetor. Och han åt den i sällskap med både soldater och officerare i övningsledningen för Aurora och precis som alla andra tackade han för maten och ställde undan sin tallrik.

- Det är klart att det är roligt att laga mat till kungen, men det är för soldaterna jag står i köket. Det ger mig så mycket att se hur de uppskattar maten, säger Jannice.

TEXT OCH BILD: THERESE FAGERSTEDT

Kunglig hovleverantör

I samband med kungens besök i Kappelhamn onsdag 20 september fanns nybakade bullar och kaffe redan på plats. Det var systrarna Emma och Lisa Ekström som ordnat detta.
– Det var ett dukat bord med kaffe och bullar som vi fick en bild på. Det säger ganska mycket om att folk tycker om övningen och att försvaret är här, sa prins Carl Philip.
Emma och Lisa Ekström bor i Kappelshamn och hade sett soldater som sprang runt här inne på gården. En av dem satt i ett hörn, det regnade och vi tyckte så synd om honom, berättar Lisa Ekström. Systrarna bestämde sig då för att koka kaffe och ställde ut det och bullar på ett litet bord nära huset. De vågade inte prata med dem så systrarna gick in och ställde sig i fönstret och tittade. Det dröjde inte länge förrän de såg att militären stod där och fikade. Soldaterna tog kort och skrattade. När bullarna tog slut bredde Emma och Lisa Ekström mackor som de också sprang ut med.
Att de fick beröm från kungligheterna var de glada för och det var riktigt häftigt.

TEXT GÖRAN HELLSTRÖM FOTO LISA EKSTRÖM
Notisen baserar sig på helagotland.se

Viktig övning i civil och militär samverkan

– Denna typ av omfattande övningar borde vi se till att genomföra mer mellan oss i den civila världen och Försvarsmakten. Jag har redan dragit en del nyttiga lärdomar trots att övningen inte är avslutad, inte minst om att vår okunskap är ganska stor om olika typer av ammunition, säger Mikael Pettersson, övad räddningsledare vid räddningstjänsten på Gotland.

Mikael Pettersson pustar ut efter ett par intensiva timmar. Han har varit delansvarig för en omfattande räddningsinsats efter ett flyganfall av Visby flygplats under pågående övning Aurora 17. Huvudansvarig för momentet är chefen för Totalförsvarets ammunitions- och minröjningscentrum (Swedec) överste Fredrik Zetterberg.

Spelat flyganfall mot Gotland

Strax efter halv elva inleddes övningen då fientligt flyg svepte in över flygfältet. Vid anfallet fälldes bomber med substridsdelar, varav ett antal inte detonerade, över militära grupperingar och en civil marknadsplats. Anfallet medförde ett flertal skadade och chockade samt en handfull dödade. Figuranterna agerade trovärdigt och spelades av bland annat elever från vårdprogrammet vid Wisbygymnasiet samt från Röda Korset.

Allt eftersom övningsmomentet fortlöpte kom fler och fler räddningsresurser. I ett tidigt skede insåg räddningsledaren Mikael Pettersson omfattningen och beordrade katastroflarm.

– Min första bedömning var att vi behövde få loss 30 ambulanstransporter och det är naturligtvis en kapacitet som vi normalt inte förfogar över på kort tid här på Gotland, säger han.

– Jag var lite orolig över hur det skulle fungera med att öva med militären men det har fungerat alldeles utmärkt, säger sjukvårdsledaren, ambulanssjuksköterskan Sara Jansson. Hon var i egenskap av första sjuksköterska på plats per automatik utsedd till sjukvårdsledare under hela räddningsinsatsen.

Olika resurser från Försvarsmakten anländer

Från Försvarsmakten anlände en halvtimme efter larmet den första sjukvårdsgruppen i ett splitterskyddat fordon och kort tid därefter ytterligare militära ambulanser samt ett ledningsfordon från Framskjuten ledning Gotland (FLG).

För denna övning under Aurora 17 hade också sedan några dagar tillbaka ett av Försvarsmaktens sjukhuskompanier med sina kvalificerade sjukvårdsresurser i form av operationssalar och traumaenheter grupperat utanför Visby. Ett kompani som stod redo att ta emot de skadade från anfallet.

– I ett första läge gör medicinskt ansvarig på plats en första bedömning av varje skadad persons tillstånd. Jag vill också poängtera att medicinskt gör vi ingen skillnad på civil eller militär personal utan den patient som är av störst behov av vård med hänsyn till skadan tas om hand först oavsett om man är civil eller militär. När sedan bedömningen, på vårt fackspråk triagering, är genomförd sker ny triagering när patienten anländer till vårt akutintag, eftersom patientens tillstånd under transport kan ha försämrats eller förbättrats, förklarar övningsledaren överstelöjtnant Lennart Borneklint från Försvarsmedicincentrum.

Sista insats – ammunitionsröjning

Övningsmomentet avslutades med att Försvarsmaktens ammunitionsröjare i samverkan med polisens bombtekniker genomförde röjning av oexploderad ammunition.

– Det vi har sett idag är hur vi uppfyller det som riksdagen i det senaste försvarsbeslutet ålagt Försvarsmakten att genomföra, nämligen att vi ska öka den samlade förmåga och tillsammans med civila aktörer skapa ett starkare totalförsvar. Sedan finns det alltid bitar som vi ser att vi måste öva mer på men detta är en mycket bra start, säger överste Fredrik Zetterberg.

TEXT: STEFAN BRATT
FOTO: JIMMY CROONA/ FÖRSVARSMAKTEN

Succé i strålande solsken

- När försvaret under lördagen bjöd in till öppet hus kom c.a 4000 besökare till Visborgslätt, sa Mikael Moberg, planeringsansvarig för Försvarsdagen i Visby.

Lördag 23 september arrangerades Försvarsdagen på Gotland av Försvarsmakten. Under dagen var flera av de förband som deltagit i övningen Aurora 17 på plats för att visa upp sin materiel, utrustning och förmågor. Besökarna fick bland annat känna och klämma på pansarskott, se de finska trupper ur 1:a jägarkompaniet från Björneborgsbrigaden, möjlighet att provköra ammunitionsröjarrobot från Skyddscentrum, att titta närmare på sjukvårdsfordonen och prata med dess personal och på nära håll se och bekanta sig med exempelvis enheter ur 18.Stridsgruppen med stridsfordon 90. På plats var också polis och räddningstjänst som visade upp sina utrustningar. Under dagen kunde besökarna också njuta av musik av Hemvärnets musikkår.

TEXT GÖRAN HELLSTRÖM
FOTO ANDERS ÖSTERBERG

Specialförband under radarn

Svenska och amerikanska specialförbandsoperatörer i mörker med svensk helikopter 16.

För första gången någonsin har svenska, finska och amerikanska specialförband övat som ett sammansatt förband i Sverige.

Övningen innebar att hela det svenska specialförbandssystemet prövades tillsammans med finska och amerikanska partners i strid och kvalificerad underrättelseinhämtning på svensk mark.

– Vi har en lång erfarenhet av att samarbeta med våra partners, men inte på den här nivån. Nu tränade vi tillsammans med dem också på vår hemmaplan, säger generalmajor Urban Molin, chef för Försvarsmaktens specialförbandsledning.

Övningen har erbjudit många och bitvis mycket komplexa fysiska, taktiska och tekniska utmaningar för de deltagande förbanden och deras staber, men har också gett goda resultat.

– Vi försöker vara så öppna vi kan om vår verksamhet utan att riskera vår egen säkerhet, men det mesta av det vi gjorde inom ramen för Aurora 17 går tyvärr inte att berätta om därför att det skulle kunna försvåra eller omöjliggöra framtida insatser. Men naturligtvis har vi haft ett omfattande deltagande i övningen. Vi har haft en stor multinationell styrka insatt och rört oss över stora ytor på marken, i luften och till sjöss. Vi har uppträtt synnerligen aktivt och löst många och svåra uppdrag inom ramen för våra uppgifter, strid och kvalificerad underrättelseinhämtning, och jag tror att vi har lyckats med att inte dra till oss någon uppmärksamhet, säger chefen för den sammansatta specialförbandsstyrkan.

Specialförbandsverksamheten inom ramen för Aurora 17 var inte bara till för att öva huvuduppgifterna strid och kvalificerad underrättelseinhämtning under tillämpade förhållanden. Den hade också en viktig funktion när det gäller att pröva förmågan till samarbete och samverkan med utländska partners.

– Vi har övat och prövat vår interoperabilitet. Vi ska kunna prata med varandra, våra system ska kunna kopplas ihop och genom att pröva det, identifierar vi områden vi behöver utveckla. Men det viktigaste är kanske att vi delar erfarenheter och lärdomar med varandra. Vi lär känna varandra. På det sättet blir vi bättre på att lösa underrättelse- och stridsuppgifter på djupet mot en kvalificerad motståndare. Ensamma eller tillsammans med andra, säger Urban Molin.

Chefen för den sammansatta specialförbandsstyrkan är också nöjd med hur övningen utvecklats ur hans perspektiv.

– Vårt deltagande inom ramen för Aurora har varit bra också därför att vi kunnat pröva oss själva fullt ut. Vi har testat om materielen fungerar och vi har tillämpat operationskoncept och metoder vi skulle använda i krig. Det vi redan nu kan säga är att vår anpassning till den förändrade hotbilden har varit framgångsrik. Vi har fått en värdemätare på att vi kan lösa vår viktigaste uppgift: att tillhandahålla våra politiska och militära beslutsfattare handlingsalternativ som ligger bortom konventionella förbands förmågor. Det är det uppdrag överbefälhavaren har gett oss.

TEXT OCH BILD: FÖRSVARSMAKTEN

"… som övade mitt framför näsan på oss här på Gotland och ingen märkte något" (röst från Auroraledningen på Gotland)

Amerikansk V 22 Osprey. Ett tiltrotorflygplan som används av amerikanska flygvapnet för specialoperationer och som bl a flögs på Gotland.

Prominenta besökare

Antal besökare till övningen Aurora 17 på Gotland var många. Inte minst besökte H.M.K. Carl XVI Gustaf tillsammans med H.K.H. Prins Carl Philip soldater och flera av övningsmomenten under onsdagen (20 sep). Både kungen och prinsen ställde mycket frågor under sitt besök, inte minst kopplat till den militära utvecklingen på Gotland och etableringen av Gotlands Regemente, som Försvarsminister Peter Hultqvist hade avslöjat tidigare samma dag.

Försvarsminister Peter Hultqvist passade på att i samband med att han lämnade höstbudgeten på Gotland också ge sig ut i terrängen för att träffa både svenska och finska soldater.

Flera amerikanska generaler besökte också övningen vid flera olika tillfällen och likaså svenska generaler och chefer i Försvarsmakten. Bland annat besökte generaldirektör Peter Sandvall och kommunikationsdirektör Marcela Sylvander totalförsvarsmomentet Stridens konsekvenser som ägde rum den 24 september.

TEXT THERESE FAGERSTEDT

FOTO: THERESE FAGERSTEDT, CARL SJÖSTRAND/ FÖRSVARSMAKTEN OCH GÖRAN HELLSTRÖM OCH

ÖB i stridsmundering vid sitt besök på Gotland.

GD Peter Sandwall med kollega under "Stridens konsekvenser".

Kungen intresserad av 18.Stridsgruppens gruppering, anropssignal Viktor Viktor.

Försvarsminister Peter Hultqvist i samspråk med förvaltare Robert Cederholm och överste Anders Svensson, båda Lv 6.

Besök på Wambola

Estland bidrog bl a med f.d. minfartyget Wambola. De 34 hemvärnssoldaterna från Ösel deltog tillsammans med hemvärnsbataljonen från Gotland under ledning av överstelöjtnant Hans Håkansson. Ett samarbete och ett utbyte mellan Ösel och Gotland som har utvecklats under de senaste fem åren.

Söndagen den 17 september besöktes fartyget Wambola i Visby hamn av representanter för Estniska föreningen, fd. honorärkonsul, tillika chefen för marinens återuppbyggnad i Estland, Veljo Pärli och nuvarande Estlands honorärkonsul på Gotland Riina Noodapera. På bilden fr. vä. f d honorärkonsul Veljo Pärli, fartygets befälhavare Tanel Kangro, honorärkonsul Riina Noodapera och överstelöjtnant Gunnar Havi från hemvärnet på Ösel.

TEXT RIINA NOODAPERA, FOTO ANDERS NILSSON

Operativa transporter för försvar av Gotland

Överbefälhavaren var på plats när Lv 6 ska göra en operativ transport från Oskarshamn till Gotland. Det är tidigt på morgonen i september och morgonrodnanden gör sig tillkänna i öster. Foto: Jimmy Croona/ Försvarsmakten

Det är inte säkert att förband och materiel finns just där Försvarsmakten behöver det. Därför är det viktigt att öva förmågan till förflyttning.

Operativa transporter är en prioriterad del i övningen och utmaningen är något större när transporterna ska till Gotland eftersom det inte finns några markförbindelser.

En stor del av Aurora 17 handlade om att försvara Gotland och trupper samt materiel som skulle transporteras från fastlandet till ön anlände i början på övningen till hamnar och flygplatser främst på östkusten. De transporterades av två chartrade fartyg, handelsfartyget Bore och höghastighetsfärjan Gotlandia, och i luften fick tre herculesplan från Försvarsmakten och ett C-17 från Heavy Airlift Wing (HAW) baserad i Ungern.

Sökning av fientliga ubåtar

Från hemmahamnen anlände HMS Nyköping och korvetter från 4. sjöstridsflottiljen. Sjöstyrkans uppgift bestod i att säkert eskortera de två fartygen till Visby. I övningens scenario står Sverige inför ett väpnat angrepp från havet och under eskorten gavs underrättelser att det största hotet utgjordes av fientliga ubåtar. Även fartyg ur kustbevakningen deltog i övningen.

– Örlogsfartygen sökte med sonarer efter fientliga ubåtar i kustområdet utanför Oskarshamn innan transporten. Under själva eskorten delade fartygen upp sig och sökte längs med hela färdvägen. Nyköping sökte utanför Visby hamn, säger fartygschef örlogskapten Thomas Zimmerman.

Eskort av Jas 39 Gripen

Men fartygen fick inte bara eskort av marinen. En rote Jas 39 Gripen startade från Såtenäs. Utifrån det höjda beredskapsläget beordrades lufteskort av överskeppningen av de två fartygen med trupp och materiel mellan Oskarshamn och Visby. Överskeppningen beräknades till omkring fyra timmar och en rote Jas 39 Gripen var på plats över tiden.

– Vi markerade vår närvaro med en lågpassage över hamnen i Oskarshamn, innan vi gick upp på höjd, säger Carl Bergqvist, divisionschef på 72:a stridsflygdivisionen.

Totalt bestod eskorteringen av tre rotar som avlöste varandra under överskeppningen. Eskorteringen motsvarar vissa av de rutinuppdrag piloterna löser under incidentberedskapen. Läget var lugnt utan någon inverkan av främmande makt.

– Det blev ett utmärkt tillfälle att öva våra yngre kollegor under incidentliknande former, säger Carl Bergqvist.

De två fartygen som således eskorterades både av flyget och marinen anlände säkert under den första övningsdagen till Visby.

Tillsammans skapar vi förmåga

När det gäller överfarten till Gotland var det många aktörer som var inblandade. Det var utländska och svenska förband, transport- och eskortflyg från Försvarsmakten, chartrade fartyg och egna samt landsvägtransporter som också de bestod både av egna och civila upphandlade resurser. Allt det här kräver planering och samordning.

– Det är tillsammans inom Försvarsmakten och tillsammans med civila aktörer som vi skapar förmågan till operativa transporter och därmed operativ effekt, säger Anna-Karin Ekstedt från Försvarsmaktens transportkontor.

C-17 från Heavy Airlift Wing lastar ur materiel på Visby flygplats. Foto: Henrik Gebhardt/ Försvarsmakten

TEXT: EVA PIA SANDSTEDT

Artilleriet på plats

I mitten står en mycket nöjd och belåten chef Artilleriregementet överste Jonas Lotsne. Bredvid honom brigadgeneral Bengt Andersson som planerat Aurora under 3,5 år, statsminister Stefan Löven och försvarsminister Peter Hultqvist. I bakgrunden ammunitionspåfyllning av pjäs.

Under den stora övningen Aurora 17 var det en livlig verksamhet i Sörmland som är min hemtrakt.

Mängder av fordon från olika förband hade aktiviteter och förflyttade sej på vägarna ut mot Sörmlandskusten.

I media upplystes det om att Artilleriregementet på onsdagen, övningens sista dag, skulle ha skarpskjutning utanför Trosa. Allmänheten informerades om hög ljudnivå från artillerield. Som gammal eldledare (TCS-A7 1965-66) har jag med intresse följt rapporter om vårt nya artillerisystem Archer och tyckt att det verkat spännande. Eftersom jag inte bor så långt från Trosa drev mej min nyfikenhet dit på onsdagsmorgonen. Förhoppningen var att åter efter många år få höra artillerield och då från mäktiga 15,5 cm.

Väl framme visade sej att uppvisning och information för statsminister och försvarsminister med vidhängande pressuppbåd skulle ske. Kanske skulle även jag få möjlighet att ta del. Efter en del argumenterande fick jag tillåtelse att följa med på informationen. Lösenordet var *A7- kamratförening!*

Vid B-platsen var artillerisystemet grupperat i alla sina delar och det informerades om dess olika funktioner. Vilken himmelsvid skillnad mot mina upplevelser med 10,5 cm m/40 och 4140 med sina traktorer, kärror, tält m.m!

Tre Archerpjäser var uppställda och fjärde pjäs rullade in, grupperade och efter endast någon minut öppnades eld med alla pjäser. Mål bekämpades ute i skärgården med Amfibieregementets eldledare. Totalt fick vi uppleva 21 skott i mycket snabb takt. Det var en mäktig upplevelse och fin information som gavs från kunnig personal med ett trevligt bemötande från Artilleriregementet.

Jag är tacksam att ha fått ta del och önskar att Gotland får Archer i framtiden.

TEXT OCH FOTO JAN STRIDH, TCS A7 1965 - 66

Notera att bilden t h har inget samband med artikeln ovan. Bilden passar dock in i detta artilleri- och Aurorasammanhang. / Redaktionen

Den 22 september grupperades Archer-pjäser grupperade på E18. En intressant grupperingsförmåga som torde lämpa sig väl på Gotland.
FOTO FÖRSVARSMAKTEN

På eftermiddagen 17/9 fick transportflygplanet Boeing C17 Globemaster återvända till Visby flygplats efter att en kollision med en skock fiskmåsar som orsakat problem. Planet, drygt 50 meter långt och med 60 meter mellan vingspetsarna, tillhör flygflottiljen Heavy Airlift Wing och är stationerat i Ungern. I samband med starten sögs en skock fiskmåsar in i en av flygplanets motorer och de tvingades därför att landa. – Det var inget fel på planet, de behövde inte laga något utan det inspekterades bara, meddelade Therese Fagerstedt, kommunikatör på Försvarsmakten. Morgonen därefter var planet fullt operativt igen. FOTO GÖRAN HELLSTRÖM

MP och polis kontrollerar fordon såväl som nykterheten.

Polissamarbete på Gotland under Aurora 17

Allt under Aurora 17 var inte övning. Säkerhet och skydd är alltid en skarp uppgift. En viktig förutsättning för att en övning ska kunna genomföras tryggt och säkert.

Under Aurora 17 fanns omkring 20 militärpoliser på Gotland och de genomförde bland annat trafikkontroller tillsammans med Gotlandspolisen.

På väg 140 precis vid infarten till Tofta skjutfält står en polis och vinkar in bilister. Han dirigerar in dem på avfarten mot bommen där både militärpolis och ordinarie polis står. Det är en gemensam trafikkontroll där bilisterna får blåsa och visa upp körkort och eventuellt andra handlingar.

– Stannar vi en militär i ett militärfordon ska han eller hon även visa upp sitt militära förarbevis och sitt tidkort där vilotiden redovisas, berättar Veronika som är militärpolis i Kungsängen.

Att militärpolis och ordinarie polis samarbetar är inget ovanligt men här på Gotland är det många år sedan jobbat ihop. Men nu efter återetableringen hoppas Gotlandspolisen på att samarbetet ska fortsätta öka.

– Jag ser stora fördelar med att Försvarsmakten är tillbaka på Gotland och jag ser fram emot att vi kan fördjupa samarbetet ytterligare och utbyta erfarenheter mellan varandra. Det finns kunskapsluckor hos oss i polisen vad gäller Försvarsmaktens verksamhet och polisiära uppgifter, säger Tobias Engström, yttre befäl vid Gotlandspolisen.

Efter en dryg timme rundas trafikkontrollen av och ett stort antal bilister, både civila och militära, har blivit kontrollerade. Glädjande nog var ingen rattonykter och endast två fick böter för fortkörning.

Det är inte bara trafikkontroller som kan genomföras gemensamt mellan polisen och Försvarsmakten. När lagen om skydd mot olyckor träder i kraft kan även Försvarsmakten stötta med resurser för att begränsa fara för liv och hälsa. Det kan röra sig om bränder (ett exempel är skogsbranden i Västmanland 2014 och Torsburgen 1992) eller försvunna personer där ofta hemvärnet kallas in för att hjälpa till att leta.

Militärpolisen har samma mandat och befogenheter som ordinarie polisman men med ett förbehåll och det är att det ska finnas en koppling till Försvarsmaktens personal, materiel, geografiska områden eller verksamhet.

– Det innebär att militärpolisen kan agera även mot civila personer om det behövs, militärpolisen bedriver även sina egna utredningar i brottsmål, berättar Tom Andersson, insatsledare för militärpolisen på Gotland.

TEXT OCH FOTO THERESE FAGERSTEDT

Hemvärnets skarpskjutning med granatkastare på Tofta.

Urlastning av en amerikansk nationalgardstyrka i Hangvar. Foto David Skoog

Hemvärnet från fastlandet har gott om bandfordon.

Övningsledningens barackläger på Gotlands Försvarsmuseum.

En av fyra IKV -91 som agerade B-styrka.

Hemvärnet bevakade strategiska platser runt hela Gotland.

Foto: Försvarsmakten, Anders Österberg och Göran Hellström

Ingen tid att förlora -Gotlands Regemente är snart här

Ännu ett år går mot sitt slut. Ett av de mest betydelsefulla åren vad gäller försvaret av Gotland på väldigt länge. 2017 men även 2018 kommer att gå till historien, inte minst på grund av återuppbyggnaden av ett regemente på Gotland.

Det är flera viktiga beslut som har fattats av riksdag, regering och försvarsmaktsledningen under det gångna året.

Det är bara drygt 16 månader sedan ÖB meddelade sin ambition om att tidigarelägga etableringen av 18:e stridsgruppen, något vi också har kunnat verkställa under året. Då fanns det inga planer på att etablera ett nytt regemente. Men besluten kring förmågeuppbyggnad och utveckling av försvaret på Gotland lät inte vänta på sig, i en rask takt har våra politiker fortsatt att skapa förutsättningar för att stärka försvaret på Gotland och i hela Sverige.

Ökad förmåga och tillväxt

Bland annat fattade regeringen beslut i våras om att tillföra luftvärnsförmåga till 18:e stridsgruppen och inom de närmaste två åren kommer vi ha två plutoner med luftvärnskanonvagnar här på ön.

Just nu pågår rekrytering till både stridsvagnskompaniet i 18:e stridsgruppen och till en vaktstyrka som placeras permanent på Gotland och som ska stödja med skydd och bevakning nu när den militära verksamheten växer.

Tidigare i höstas besökte försvarsminister Peter Hultqvist Gotland för att presentera regeringens budgetförslag och då presenterades även planerna för ett nytt regemente på Gotland med uppgifter att lösa redan från årsskiftet. Enkelt uttryckt kan man säga att det som hittills varit en mindre ledningsförmåga på Gotland, det som benämnts Främre Ledning Gotland (FLG), istället expanderar och blir en egen organisationsenhet och så småningom också en egen militär region, med fullt lednings, områdes- och garnisonsansvar.

FLG blir Gotlands regemente

Gotlands Regemente kommer inledningsvis att ha till uppgift att stärka försvaret av Gotland bl.a. genom att hålla ihop den militära verksamheten, utveckla krigsförbanden på ön samt att bygga upp totalförsvarsförmågan tillsammans med de övriga civilförsvarsmyndigheterna.

Som gotlänning känns det extra roligt med ett nytt regemente på ön och jag är oerhört stolt över att få vara en del i det vi nu är mitt uppe i. Jag vet att det är ett efterlängtat beslut både för många i Försvarsmakten och speciellt för många på Gotland.

Vi har en enorm uppgift framför oss med att få personal och infrastruktur på plats och vi har ingen tid att förlora.

Det händer 2018 och 2019

Etableringen och övertagandet av ansvar och uppgifter kommer att ske etappvis under en tvåårsperiod. Gotlands regemente kommer troligen att till en början att bestå av ca 35 befattningar. I mitten av 2018 kommer regementet att ta över garnisonsansvaret från amfibieregementet, som idag bland annat ansvarar för Tofta skjutfält. Men även utbildningsgruppen på Gotland och den 32:a hemvärnsbataljonen kommer att gå in under regementets ansvar under vid halvårsskiftet 2018.

Den 18:e stridsgruppen kommer fortsätta att tillhöra Skaraborgs regemente P 4 och de bär ansvaret för rekrytering och utbildning. Det är först i ett senare skede, vid utgången av 2019, som stridsgruppen faller in helt under ansvaret på det nya regementet. Men arbetsorten är Gotland och det är också stridsgruppens ansvarsområde, och om en insats skulle bli aktuell på ön så är det chefen för Gotlands regemente som leder verksamheten och ingen annan.

Förmågan att försvara hela landet

Men låt oss vara ärliga. Besluten om att återetablera militär på Gotland handlar om mycket mer än bara närvaro och en vilja att försvara Gotland. Det handlar om att Sverige och Försvarsmakten visar handlingskraft och tar ansvar för den situation som just nu råder i vårt närområde och naturligtvis för att utveckla och stärka Försvarsmaktens operativa förmåga att försvara hela landet. Omfattningen av försvaret av Gotland kan inte handla om hur många vi är utan om vilka förmågor vi har och de förmågor vi har på ön och i Sverige är några av världens bästa.

Innan jag avslutar och önskar god fortsättning och Gott Nytt År så vill jag rikta ett stort tack till alla som under året visat engagemang och intresse för försvaret av Gotland och trott på det vi gör. Det är inte ofta Försvarsmakten bygger

nytt eller bygger ut och det finns mycket vi gör för första gången i modern tid. Vi märker redan nu att de flesta processer tar längre tid, kräver mer planering och hårdare arbete än vi från början tog höjd för. Stödet från Gotlands kamratföreningar är ovärderligt för oss. Tack!

Jag ser med stor förväntan fram emot ett 2018 lika händelserikt som det år som just passerat.

Vi ses,
Gott Nytt År!

ÖVERSTE MATTIAS ARDIN

Gotlands Regementes VAPENSKÖLD

Ett omvälvande år – igen

Skall man sammanfatta utbildningsgruppens verksamhet 2017 i ett ord så blir det naturligtvis AURORA. Utbildningsgruppen har under övningsledare Gotland, chefen för amfibieregementet, överste Peder Ohlsson, varit ansvariga för Hemvärnets övning på Gotland.

Totalt omfattade det nio Hemvärnsinsatskompanier och en Hemvärnsgranatkastarpluton. Tre var våra ”egna” ur 32.Hemvärnsbataljonen, resten transporterades hit med flyg eller båt. Vår egen bataljon tillfördes också en estnisk hemvärnspluton, en lettisk hemvärnsgrupp, en dansk hemvärnsgrupp, ett estniskt fartyg och en dansk hemvärnspatrullbåt. 32.Hemvärnsbataljonsstaben har lett kompanierna först inom ramen för egen krigsförbandsövning och senare som anställda och med viss tillförd personal och gjort en mycket bra insats. Övningar genomfördes vid olika skyddsobjekt runt hela Gotland och skarpskjutningar genomfördes på Tofta skjutfält. Vårt ”eget” 324.Hemvärnsinsatskompani genomförde skjutning i kompani med skarpt understöd av 177.Hemvärnsgranatkastarplutonen från Dalarna, detta är nog en historisk händelse, aldrig tidigare har Hemvärnet genomfört ett så avancerad skjutning med granatkastarunderstöd. Det unika med skjutningen underströks av besök av såväl HM Konungen som försvarsministern.

I samband med försvarsministerns besök på Gotland i oktober för att presentera budgetpropositionen fick vi klart för oss att det som tidigare omnämnts som ”Militär Ledning Gotland” blir något större. När detta skrivs har vi ännu inget riksdagsbeslut, nedanstående planeringsläge är ”under förutsättning att riksdagen fattar beslut”. Gotlands Regemente (P 18) föreslås upprättas från den 1 januari 2018. Staben är tänkt att innehålla ett trettiotal befattningar och regementet kommer under en tvåårsperiod efterhand att överta ledning för Utbildningsgrupp Gotland, 32.Hemvärnsbataljonen och Tofta skjutfält. Garnisonschefskapet kommer också att övertas från chefen Amfibieregementet och sannolikt blir Gotland en egen militärregion. Årskiftet 2019-2020 föreslås Gotlands Regemente överta produktionsansvaret även för 18.Stridsgruppen. Sannolikt måste P 4 dock fortsätta stödja 18.Stridsgruppen under lång tid då produktionsförutsättningar (utbildningsanordningar) saknas på Gotland. Gotlands Regemente kommer att återta regementsfanan som sedan P 18 nedläggning förts av 32.Hemvärnsbataljonen. Den 5 februari är det tänkt att regementets uppsättande skall högtidlighållas. Många svåra frågor återstår och det jobbas just nu för högtryck både i Högkvarteret och här på Gotland. Efterhand som nya beslut tillför nya förmågor till Gotland uppstår nya utmaningar (i Försvarsmakten finns inte problem, bara utmaningar), framför allt inom infrastrukturområdet, men jag ser också stora möjligheter och fördelar med att Gotland blir eget regemente, garnison och militärregion. Jag är också ganska övertygad om att vi kommer att få se ytterligare åtgärder i närtid för att stärka försvaret av ön.

När ni läser detta har Utbildningsgruppen sannolikt en ny chef då jag är tilltänkt att tillträda som stabschef vid Gotlands Regemente. Att få vara med och (åter) upprätta ett regemente är en så spännande uppgift att det inte går att tacka nej även om jag trivts väldigt bra vid utbildningsgruppen.

ÖVERSTELÖJTNANT
HANS HÅKANSSON
CHEF UTBILDNINGRUPP GOTLAND

Efter skarpskjutning med granatkastare på Tofta passade kungen på att ta del av hemvärnssoldaternas erfarenhet från övningen.
FOTO: THERESE ÅKRSTEDT

Internationellt förstärkt KFÖ

Årets KFÖ med 32.Hemvärnsbataljonen genomfördes i år under den stora försvarsmaktsövningen Aurora-17.

Inryckningen genomfördes kompanivis och beroende på befattning genomför man 4-10 dagar. Bataljonen består av bataljonsstab med ledningspluton, två hemvärnsbevakningskompanier och ett insatskompani. Hemvärnsbevakningskompaniernas huvudsakliga uppgift är att bevaka skyddsobjekt medan insatskompaniet kan användas över hela ön.

Under årets KFÖ genomförde bl.a. insatskompaniet stridsskjutningar tillsammans med granatkastarpluton ur hemvärnet från Dalarna. Ett hemvärnsförband som försvarar stridsställning med understöd av tung granatkastareld, samtidigt som Kung Carl XVI Gustav och Prins Carl Philip intresserat såg på måste vara något unikt.

Insatskompaniet var i år under Aurora förstärkta med en estländsk hemvärnspluton från Ösel och en lettländsk skyttegrupp. En dansk skyttegrupp förstärkte det södra hemvärnsbevakningskompaniet och dessutom förstärktes bataljonens båtpluton med fartyg från Estland och Danmark.

Hemvärnbevakningskompanierna bevakade skyddsobjekt på södra och norra Gotland och genomförde också IKFN-mom (1). Gotlands Hemvärnsbataljons KFÖ pågick mellan 14-21 september.

Efter ordinarie KFÖ förstärktes bataljonsstaben och ledningspluton för att ta emot och leda två insatskompanier från Enköping och ett från Örnsköldsvik som skulle ta över våra bevakningsuppgifter. Dessa kompanier kom på natten den 20 september och stannade till den 24 september då två nya insatskompanier från Gävle och ett från Umeå flögs in för att ta över föregående kompaniers uppgifter. Den 27 september lämnade de sista hemvärnförbanden ön för transport hem.

Årets KFÖ blev för bataljonsstaben och ledningsplutonen 12 dygn och vi fick bra träning på att ta emot och leda tillförda förband, se till att all logistik fungerade, lösa en hel del problem och se till att förbanden kom hem igen.

De gästande förbanden gav Gotlands Hemvärnsbataljon mycket beröm för mottagandet och vistelsen här på ön.

(1) IKFN: Förordning om försvarsmaktens ingripande vid kränkning av Sveriges territorium under fred och neutralitet.

TEXT OCH BILDER OLLE GARDELL

Delar av den estländska plutonen under ingående i stridsställning.

Bataljonsstaben uppställd för flagghissning varje morgon 0800.

Två stabsmedlemmar, Olle Gardell och Rutger Edwards, som gjorde sin sista KFÖ.

Hemvärnet på Gotland under AURORA

Skarp granatkastarammunition redo att skjutas av Hemvärnets granatkastarpluton från Dalarna.

Den estniske Rikshemvärnschefen, generalmajor Kiilii, fick prova på att ladda granatkastare under stridskjutningen på Tofta.

Som en del av övningen på Gotland övades förutom Gotlands Hemvärnsbataljon sex olika Hemvärnsinsatskompanier från Uppland/Västmanland, Västernorrland, Gävleborg, Norrbotten samt en Hemvärnsgranatkastarpluton från Dalarna.
Förutom de övade Hemvärnsförbanden deltog en stor mängd Hemvärnspersonal i övningen och löste skarpa bevakningsuppgifter samt utgjorde betjäningspersonal för övningsledning och staber.

Övningen inleddes för Hemvärnets del med att Gotlands Hemvärnsbataljon ryckte in för att genomföra sin ordinarie krigsförbandsövning. Bataljonen var då tillförd en Estnisk Hemvärnspluton, en Lettisk Hemvärnsgrupp, en Dansk Hemvärnsgrupp, ett Estniskt ledningsfartyg och en Dansk Hemvärnspatrullbåt. Viss del av ledningen genomfördes därför på det gemensamma ledningsspråket ”bad English”. Bataljonen understöddes också av en Hemvärnsgranatkastarpluton från Dalarna.

Inledningsvis grupperade Hemvärnsbevakningskompanierna på skyddsobjekt på norra respektive södra Gotland och Hemvärnsinsatskompaniet övertog skyddet av Visby hamn från Amfibiebataljonen. Hemvärninsatskompaniet säkrade också Slite och tillsammans med Hemvärnsbåtplutonen skyddades det Estniska fartygets anlöp i hamnen. Plutoner avdelades som B-sida till Tofta skjutfält där 18.Stridsgruppen och det Finska pansarbilskompaniet genomförde samövning. Övningen besöktes av den Estniske RiksHemvärnschefen, generalmajor Kilii och hans sergeant major. Hemvärnsinsatskompaniet gick sedan till Tofta och genomförde skarpskjutning med understöd av Hemvärnsgranatkastarplutonen. Kompaniet genomförde försvar mot luftlandsättning där Hemvärnsgranatkastarplutonen understödde med stridsladdade spränggranater och rökskjutning. Mig veterligen är det första gången Hemvärnet genomför en så avancerad stridsskjutning med understöd av Hemvärnets egna granatkastare. Skjutledaren för granatkastarna kapten Johan Willemo kunde konstatera att granatkastarplutonen höll väl så hög klass som plutoner från insatsförband. Under skjutningen besöktes förbanden av HM Konungen och HKH Prins Carl Filip. Kungen var mycket imponerad av den avancerade nivå som Hemvärnsförbanden övar på. Strax efter att Kungen med följe hade lämnat anlände Försvarsminister Peter Hultqvist som besökte granatkastarplutonen från sina hemtrakter i Dalarna.

I samband med att Gotlands Hemvärnsbataljons egna kompanier vårdade och avrustade tilltransporterades tre nya Hemvärnsinsatskompanier, efter att ha tagits emot av staben från Gotlands Hemvärnsbataljon och erhållit order och hänvisningar rullade förbanden ut till olika skyddsobjekt runt Gotland för att öva skydd och bevakning, IKFN, observationsplatser och larmstyrka. För många Hemvärnssoldater från de djupa skogarna i norr var det exotiskt att vakna upp i det speciella landskapet på Hoburgen eller på Furilden. Hemvärnsbataljonsstaben hade ett mycket tufft jobb att se till att tillförda förband fick sitt underhåll.

Efter att dessa tre kompanier gjort sina fyra dygn tillfördes tre nya kompanier, precis som den förra omgången tilltransporterades några med flygplan Tp 84 Hercules, några med flygplan

Skarpskytt ur hemvärnet övervakar omhändertagandet av ett främmande fartyg i Smöjen.

C 17 Globemaster och några med båt. För de som anlände med flyg hade bland annat fordon tilltransporterats i förväg. Detta var något av en utmaning för Gotlandsgruppen och Hemvärnets personal att ta emot den stora mängden fordon och ställa upp dessa på Tofta. Tre tillgängliga förare fick köra ut 26 bandvagnar.

Båtplutonen ur Gotlands Hemvärnsbataljon understödde de tilltransporterade förbanden med transporter av personal till observationsplatser på olika öar. Plutonen fick spela olika roller som skurkbåtar och avhoppare under de olika IKFN momenten vilken man gjorde med stor inlevelse.

Man kan konstatera att Hemvärnets insatskompanier kan idag tilltransporteras över långa avstånd och på kort tid lösa avancerade uppgifter i en annan del av landet. Bataljonstaben ur Gotlands Hemvärnsbataljon kan ta emot och leda tillförda förband, oavsett varifrån dessa tillförs. Operativa transporter är komplexa och innebär att friktioner lätt uppstår men staben var mycket duktig på att hantera dessa. Jag ser övningen som en viktig värdemätare på hur långt Hemvärnet verkligen har kommit idag, det är bara sju år sedan den första krigsförandsövningen i bataljon genomfördes med Hemvärnet.

För Utbildningsgrupp Gotland var planering och genomförande av Hemvärnsdelarna på Gotland under övning AURORA en rejäl kraftansträngning. Väldigt mycket planering krävdes för att få till alla övningsmoment, markägarkontakter, stridsskjutningsmoment och inte minst all logistik.

Jag vill avslutningsvis framföra mitt tack till alla som bidragit till att övning AURORA blev en bra övning även för Hemvärnet.

HANS HÅKANSSON
ÖVNINGSLEDARE HEMVÄRN GOTLAND
FOTO THERESE ÅKERSTEDT, TIDNINGEN HEMVÄRNET OCH HANS HÅKANSSON

En vildsint sjökapten jagar en avhoppare från fartyget. Hur skall hemvärnssoldaten agera i den här situationen?

27 juni rullar förbandet av båten. Fanförare är förvaltare Daniel Martell.

Fullt operativ på Gotland

2015 blev konturerna av ett nytt fast förband på Gotland mer och mer tydliga. Under senare delen av våren samma år kom så beslutet att etablera 18.Stridsgruppen på Gotland.

Det säkerhetspolitiska läget hade under en längre tid blivit sämre och ånyo hamnade Östersjön och Gotland i händelsernas centrum. Beslutet var kanske väntat av många men det kändes ändå avlägset att det skulle bli verklighet. Under hösten tog planerna fart under befäl av P 4 och dåvarande överste Ståhlberg som tog tag i frågan med kraft. Med en sällan skådad intensitet började rekrytering, infraplanering och övriga förberedelser i Skövde för att kunna leverera enligt det fattade beslutet. Tidsplanen var tight och utmaningarna många. Detta var en historisk händelse efter många och omfattande nedläggningar sedan mitten av 80-talet. För första gången på väldigt många år byggdes ett nytt förband upp från början.

Verksamheten som bedrivits i Skövde fram till juni 2017 har inneburit ett väldigt brett spektra av uppgifter. Den stora delen har givetvis varit att utbilda våra soldater som till huvuddel kommit från GU i Skövde. Många timmar har även ägnats åt att planera den nya garnisonen på Tofta. Ett digert och viktigt arbete där vi kunnat påverka många delar och bygga utifrån de krav som ett modernt utrustat förband ställer på såväl materielhantering som personalutrymmen. Vi har även kunnat bygga utifrån rationella flöden där tankning, spolning m.m. kan göras i en logisk följd tex efter övningar.

Tiden från det att vi klev in i våra befattningar har gått väldigt fort och de knappa två åren i Skövde kändes som betydligt mindre. Det som vid årsskiftet 2015-2016 kändes som en evighet infann sig snabbare än vi anade och under våren 2017 kunde vi ana att det historiska ögonblicket nu var nära. Gotland hade sedan september 2016 redan en fast närvaro av andra krigsförband och från juni månad skulle 18.SG etablera sig på ön.

Då vår avlösning var en del av ett större sammanhang var tidpunkter m.m. bara kända i en liten krets. Förberedelser och planering pågick in i det sista och datumet spikades först i sista stund. Tidigt på morgonen 27/6 lastade vi våra fordon och äntrade bussarna för vidare färd mot Oskarshamn. Etableringen var nu nära och för många av oss ett stort ögonblick. Många av officerarna i stridsgruppen har sitt ursprung i P 18 och för dessa var det kanske ännu mer känslosamt. Som exempel var

Soldater som väntar på att lämna Skövde, tidig morgon den 27 juni.

det förvaltare Daniel Martell som troppade fanan vid regementets nedläggning 2005. Samme Martell fick nu äran att föra iland stridsgruppens fana 27 juni i ett av våra stridsfordon.

Vi kände alla ett väldigt stort stöd och ett stort välkomnade av Gotland och gotlänningarna. Arbetet har varit väldigt intensivt samtidigt som det varit en förmån att få vara med på denna resa. Jag vill passa på att tacka samtliga mina medarbetare som stundtals dragit många tunga lass för ett väl mycket väl utfört arbete. Jag vill även tacka våra regementskamrater på P 4 för det stöd som levererats till oss och till vårt arbete. Utan detta skulle vi inte vara där vi är idag. Särskilt vill jag nämna Mj Thomas Myrlund utan vars hjälp vi skulle vara kvar på fastlandet ännu ett tag!

Nu när vi kommit på plats återstår mycket att lösa och att hitta tillbaka till. Gotland har på nytt ett pansarförband på plats och utvecklingen fortgår. Nästa steg blir nu att få till stånd en byggstart av den permanenta garnisonen. Vi inväntar besked gällande upphandling av entreprenör till byggnationen och hoppas detta blir klart till vintern 2018. Vidare kommer uppbygganden av förbandet att fortgå 2018. Stridsvagnskompaniet och Lvkv-plutonen grundutbildas inom ramen för den återuppväckta värnplikten och vi har även börjat rekrytera en bevakningspluton till garnisonen på ön. Sedan förra året har det hänt mycket både med stridsgruppen och FM generellt på ön. Arbetet med ett nytt regemente håller på att ta form och går allt som det ska är vår förhoppning att vi får återse namnet Gotlands regemente/P 18 på våra namnbrickor.

Sedan v 745 har stridsgruppen tagit plats i de temporära byggnaderna på norra Tofta. Dessa lokaler är temporära men uppfyller de grundläggande kraven. Vi har utrymmen för personal, vagnar och för fysisk träning. Med dessa kan vi hantera vardagen men hoppas på ett snabbt beslut gällande den permanenta byggnationen. Vi har kommit långt på den korta tiden men mycket återstår. En sak som blir tydlig när det gäller nyetablering är hur mycket man tar för givet. I en etablerad verksamhet fungerar mycket på ren automatik. För vår del dyker det upp saker dagligen som man borde tänkt på.

Vår etablering fortgår och under vintern hoppas vi att de flesta barnsjukdomarna kan städas bort och vi hittar vardagen på Tofta. Gotlands nya krigsförband skall bli en del av ön och våra soldater/officerare skall utvecklas och bli professionella. De som flyttat hit skall förhoppningsvis trivas och välja att bo, leva och verka på här. Parallellt med stridsgruppen fortsätter även utvecklingen av det nya regementet vilket kommer bli en positiv del för såväl ön som för vår personals möjligheter att utvecklas och gå vidare inom FM.

De temporära kontors- och personalutrymmen som nu finns på norra Tofta.

P 18 gamla stridsvagnsgarage är nu renoverat och tillbyggt för att erbjuda en bra och ändamålsenlig vård och förvaringsmiljö.

ÖVERSTELÖJTNANT STEFAN PETTERSSON
CHEF 18.STRIDSGRUPPEN
FOTO FÖRSVARSMAKTEN, GÖRAN HELLSTRÖM

Bandklippning 17 november: Mattias Ardin, chef Försvarsmakten på Gotland, Karl Engelbrektson chef armén, Stefan Pettersson chef 18.Stridsgruppen samt Bengt Alexandersson, chef P 4.

Axplock från 2017

- *11 mars 2017. Rekryter vid 18.SG lämnar av inför sitt första besök på Gotland.*
- *16 augusti. perfekt ordning i skåpet.*
- *4 juli. ÖB på besök.*
- *20 september 2017 H.M. Konungen och H.K.H. Prins Carl Philip besökte Aurora 17 på Gotland. Under förmiddagen besökte de 18:e stridsgruppen och det finska kompaniet.*
- *6 november 2017. Inflytt i nya kasern på Tofta.*
- *9 september. Vi har i veckorna ökat vår förmåga genom att ha utbildat och tränat våra soldater på rb 57.*
- *Välkommen i gänget.*

Kapten Gustaf af Petersens, chef QV, under övningen Aurora på Gotland.

Aurora på Gotland

Scenariot för Aurora 17 var ett överraskande angrepp mot Sverige. Förband från hela Sverige berördes men de största övningsområdena var i Mälardalen, Stockholm, Göteborg samt på och runt Gotland. Aurora 17 var den första och största övningen i sitt slag på mer än 20 år.

Artonde stridsgruppen (18 SG, anropssignal VV), var som ni förstår, ett av de förband som deltog i Aurora på Gotland. 18 SG bestod i huvudsak av ett pansarskyttekompani (QV) jämte delar av stabskompani (PV) och trosskompani (XV) som till vardags ingår i stridsgruppen. Stridsgruppen underställdes dessutom ett finskt skyttekompani (RV) under den del av övningen som gick av stapeln på Gotland. Vidare underställdes en pluton med luftvärnskanonvagnar (Lvkv 90), en luftvärnsrobotpluton (Lvrb), en grupp med S UAV samt logistikenheter under del av tiden. Eftersom Close Air Support (CAS) övades så underställdes vi också en Forward Air Control (FAC) när vi hade tillgång till CAS. Stridsgruppsstaben bestod av en främre samt en bakre ledningsplats som bestod av såväl yrkes- som reservofficerare varav de flesta namn är kända från gotländska förband som P 18, A 7 och Lv 2. Fiendens organisation och uppgift varierade men under övningens förlopp kom vi att tampas med en mekaniserad fiende i form av fyra Infanterikanonvagnar (Ikv91) bemannade av gråklädda officerare från Skaraborgs regemente, en jägarskvadron från K 3, ett amerikanskt marinkårskompani samt delar ur Gotlands hemvärn. Fienden understöddes av transporthelikoptrar (Chinook) samt attackhelikoptrar (Apache)

Samordning av olika system

Övningen, som i huvudsak var ”scriptad” började på Tofta skjutfält där stridsgruppen samövades i att anfalla. Ett stridssätt som inte var obekant för vare sig QV, RV eller staben. Men en utmaning som vi trots allt ställdes inför var hur detta skulle

Attackhelikopter Apache.

samordnas. Hur skulle staben ge order till samt stridsleda RV som hade ett annat radiosystem än det svenska? Hur skulle QV och RV kunna samverka på BatL och så vidare? Svaret på detta blev att undertecknad framryckte med RV bakre ledningsplats över tiden. Order som gavs på BatL togs emot av mig eller av major Mats Lundin, löjtnant Jonas Petersson eller löjtnant Patrik Monrad som tjänstgjorde som samverkansofficerare del av tiden. Orderna översattes sedan till engelska, gavs till ställföreträdande kompanichef på RV som i sin tur gav ordern till chefen för RV eller direkt till plutoncheferna på RV KompL. Detta förfaringssätt kan förefalla något omständligt, men det var det inte, utan det fungerade väl och utan någon större fördröjning i tid. ”I krig är endast det enkla möjligt”

Attackhelikoptrar skall inte underskattas

Under den andra delen av övningen grupperade 18 SG i terrängen kring Stenkyrka-Martebo-Väskinde med uppgiften ”beredd att försvara mot luftlandsättning”. I ovanstående område skedde dock bara skenluftlandsättningar och stridsgruppen fick istället uppgiften att framrycka upp mot Kappelshamn för att lösa av Amfibiebataljonen som hade landstigit där och hade stridskontakt. Under framryckningen mot Kappelshamn var hotet från attackhelikoptrar stort varför vi understöddes av luftvärnsförband i form av både Lvrb och Lvkv. Attackhelikoptrar är en potent motståndare som inte ska underskattas men utan skryta för mycket så påstår jag att de inte fick någon större utdelning utan fick istället själva dras med tämligen stora förluster. Ett bra luftvärn jämte QV:s 9040-vagnar samt rätt nyttjande av terrängen borgade för detta.

I Kappelshamn (södra delen av viken) löste 18 SG av Amfibiebataljonen, konfronterade fienden och drev denne framför sig ner mot Lärbro. Striderna var framgångsrika men stundtals bet de genomvåta och frusna marinkårssoldaterna ifrån sig rejält så att även vår sida fick förluster.

Tydliga riktlinjer blev framgång

Den tredje, och för 18 SG sista delen av Aurora på Gotland, omfattade en framryckning från Lärbro ner till P 18 gamla övningsterräng öster om Visby där vi genomförde förberedelser för anfall. Ett anfall som skulle ske in på Tofta skjutfält, från söder mot norr, mot en fiende som sannolikt hade fått till uppgift att fördröja vårt anfall mot Visby. Fienden i det här momentet skulle omfatta fyra Ikv91, det amerikanska marinkårskompaniet samt skvadronen från K 3. Det vill säga en numerärt sett stark fiende med pansarvärnsförmåga och tillgång till minor. För att inte bindas upp av en försvarsgrupperad fiende så gavs tydliga riktlinjer av överstelöjtnant Stefan Pettersson: vid stridskontakt, bibehåll stridskontakt med mindre del och sök sedan kringgång. 18 SG skulle så snabbt som möjligt nå fiendens stab, underhåll samt bekämpningsförband som sannolikt fanns grupperade på djupet. Den här taktiken visade sig bli mycket framgångsrik. Både QV och RV tog sig förbi den försvarsgrupperade fienden och särskilt QV, med kompanichefen Gustaf af Peterséns i spetsen, trängde snabbt in på djupet av fiendens gruppering. Tyvärr bröts övningen innan våra pansarskytteplutoner kom i närkontakt med fiendens bakre förband. Närkontakt blev det dock längre bak, vid RV bakre ledningsplats, där undertecknad var grupperad. Lagom när vi hade grupperat på södra delen av Tofta skjutfält så hamnade vi i strid med en fientlig spaningsgrupp som hade en O-plats precis intill där vi hade grupperat. En finsk skyttegrupp klev rakt in i O-platsen varpå fienden lade benen på ryggen och flydde i panik med finsk SISU hack i häl. Stolta finska soldater återvände snart med krigsbyte i form av ryggsäckar, sambandsutrustning samt en pvrb 57!

Efter det tredje och sista momentet följde en kort återhämtning för QV och XV som skulle transporteras till fastlandet för att delta i den del av Aurora som genomfördes på fastlandet. RV stannade kvar ett par dagar på Gotland innan de transporterades tillbaka till det som i svensk historia har benämnts som den ”östra rikshalvan”.

Kunskapen finns kvar

Sammanfattningsvis kan sägas att Aurora på Gotland var en mycket bra övning där stridsgruppen fick öva sig i att lösa relevanta uppgifter på hemmaplan. Soldaterna i 18 SG löste sina uppgifter på ett mycket bra sätt, såväl pansarskyttesoldaterna som soldaterna i stab- och trossfunktioner. Staben då? Jo staben löste också sina uppgifter på ett mycket bra sätt. 18 SG stab hade tidigare samövats under två LTÖ:er i Skövde samt att några stabsmedlemmar hade deltagit i till exempel Våreld. Förvisso består staben av ett gäng grånade officerare som (framförallt nattetid) ger ifrån sig diverse kroppsljud, stånk och odörer. Men vi vet fortfarande hur man leder en mekaniserad bataljon! Något som inte har förändrats nämnvärt under de år som P 18 har vilat. Det är inte utan stolthet jag nämner för vänner, kollegor och före detta kollegor att jag är en del av 18 SG. Vi är tillbaka på Gotland! Vi är farliga för fienden och vi kommer att bli ännu farligare!

KAPTEN MATS KARLSSON
CHEF SAMVERKANSSEKTIONEN, 18.SG
FOTO FÖRSVARSMAKTEN

4-skotts-eldskur. Två tomhylsorna i luften.

Luftvärnskanonvagn 90 till Gotland

I somras togs beslutet att gruppera 8 stycken, d.v.s. två plutoner om vardera fyra lvkv 90 på ön. Ett naturligt steg, då 18.stridsgruppen inte blir komplett utan understöd av bl.a. luftvärn och artilleri eller granatkastare m.fl. förmågor.

I augusti och i samband med försvarsmaktsövning Aurora överfördes ett antal vagnar och torsdag 7 augusti genomfördes en luftmålsskjutning på Tofta för inbjudna representanter för massmedia. Undertecknad och Göran Hellström från kamratföreningen fick förmånen att närvara och det gav gåshud att åter få höra ”våra” 40 mm akan öppna eld mot korven från klassisk skjutplats sektion 9 Branden.

Lvkv 90 är ett fordon i stridsfordon 90-serien. Vagnen är beväpnad med en 40 mm automatkanon och parallellkopplad 7,62 mm kulspruta samt är utrustad med rökkastare för egenskydd . Den har en kombinerad spanings- och eldledningsradar och är främst konstruerad för att bekämpa attack- och pansarvärnshelikoptrar på upp till 4 km avstånd och 3 km höjd. Andra luftmål och markmål kan naturligtvis också bekämpas. Då kanonen inte är gyrostabiliserad öppnas eld när vagnen står still. Vid eldgivning under gång, vilket är tekniskt möjligt, nedgår träffsannolikheten markant. Besättningen består av 7 man. Vagnchef, förare, skytt, stridsledare, radaroperatör, LuLIS-orienteringsman (uppföljning av luftläget) och laddare/kock. Plutonchefen leder plutonen som vagnchef i en vagn.

Kanonens eldhastighet är 5 skott per sekund (jfr ”vår” m/48 med 4 skott/sekund) och vagnen medför pilammunition för bekämpning av pansrade mål och kulspränggranater, s.k 3 P-granater, för bekämpning av luftfarkoster och övriga markmål. Stridsvikten är c:a 24 ton och vagnen kan uppnå en hastighet av 70 km/h. Utbildning på systemet sker inte vid Luftvärnsregementet utan vid pansartrupperna.

TEXT RUTGER EDWARDS
FOTO RUTGER EDWARDS, GÖRAN HELLSTRÖM

Stridsledaren Sebastian (sergeant) och för dagen yttre kontrollant Wiktor (löjtnant).

Stridsgruppens chef Stefan Pettersson om dagens slarpskjutning på Tofta skjutfält. T h Niklas Asklander (f d Lv 2) numera 18.SG.

Byte vid rodret

Vid årsmötet 6 april fick jag förtroendet att efterträda Rolf Larsson som ordförande för Gotlands försvarsmuseum (GFM). Det förpliktar, eftersom Rolf och GFM förknippas så intimt med varandra. Rolf och museets medarbetare har tillsammans gjort en fantastisk insats och skapat ett museum som tillhör ett av de bättre försvarsmuseerna i landet. I samband med årsmötet blev han förtjänstfullt avtackad och utsedd till GFM:s förste hedersmedlem. Han tilldelades vid samma tillfälle SMHA:s förtjänstmedalj i silver av tillförordnade kanslichefen på SMHA, Erik Broberg.

Rolf är tills vidare adjungerad till styrelsen för att säkerställa att hans gedigna erfarenhet tas tillvara.

Museet går nu in i ett annat skede med mig vid rodret. När individer byts så kommer det att på ett eller annat sätt att påverka hur man arbetar. Jag ser det som naturligt och inte särskilt dramatiskt.

Två prioriteter

Kortfattat har GFM ledning två prioriterade uppgifter. Den ena är att vårda och förvalta vårt museum samt att fortsätta utvecklingsarbetet av museidelen så att den även fortsättningsvis kommer att vara lockande, intressant och lärande att besöka. Den andra är att utveckla affärsverksamheten så att den ger en avkastning som medger att vi tillsammans med anslaget från SMHA kan skapa förutsättningar för att skapa en upplevelse som kan sammanfattas i ”Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde på allas läppar”. Strävan skall vara att vi varje år har någon ny utställning eller ny upplevelse att visa upp. Vi skall påbörja utvecklingen så att museet blir tillgängligt för att nyttja modern teknik för att få information om vad som finns att uppleva i hela museet men också om enskilda utställningsdelar. Det gäller såväl det digitala museet på SMHA:s hemsida som till exempel information om samlingarna i din smartphone motsvarande.

Den viktiga ekonomin

GFM har en mycket god ordning på ekonomin. Det är en av de viktigaste förutsättningarna för att vi skall kunna driva, vidmakthålla och utveckla GFM på ett ambitiöst sätt. Det kräver att vi ständigt försöker hitta nya möjligheter till intäkter inom affärsverksamheten. Det kan till exempel handla om utveckling av restaurangverksamheten, konferenser, utveckling av stödet till Försvarsmakten, samverkan med företag och organisationer samt bygden i närområdet. Stödet till Auroras övningsledning som var grupperad på Förrådsgården under hösten övning genomfördes på ett utmärkt sätt av våra anställda. Det är vår förhoppning att vi inte gjort detta för sista gången.

Ett museum för alla

Ett vitalt och livskraftig museum förutsätter att det finns många medlemmar som på olika sätt stödjer verksamheten. Den genomförda stadgeändringen innebär att GFM nu är ett museum för alla(se separat artikel). Det innebär självfallet att våra kamratföreningar även fortsättningsvis är av avgörande betydelse för stödet till GFM. Mot den bakgrunden vill jag uttrycka min stora uppskattning för de ovärderliga insatser våra volontärer och museivärdar bidrar med för att vidmakthålla och utveckla vårt fina museum.

Jag kan med glädje konstatera att Försvarsmakten nu är på väg att ”återta Gotland” med ledningsresurser och förband.

Det är GFM ambition att Tingstäde skall bli en naturlig plats där både tradition och förnyelse kan samordnas och visas upp. Ett sådant exempel är Nationaldagsfirandet med militära inslag såsom fanvakt och marschmusik.

Avslutningsvis vill jag tacka alla som på olika sätt har bidragit till utmärkta insatser för vårt fina museum.

Jag önskar er alla ETT GOTT NYTT ÅR.

MATS EKEROTH
ORDFÖRANDE

Ordförande	Mats Ekeroth	Vice ordf	Anders Österberg
Sekreterare	Nils-Åke Stenström	Kassör	Robert Knutas
Ledamöter	David Davidsson, Roland Hansson, Roberth Östergren, Rutger Bandholtz och Nils Folke Ericsson		
Revisorer	Tore Karlström, Magnus Fransson och Roland Snäckerström		
Valberedning	Lars Boström (smk), Leif Svensson och Hans Klintbom		

www.gotlandsforsvarsmuseum.se • FB

SVERIGES MILITÄRHISTORISKA ARV

"Gotlands Försvarsmuseum ligger definitivt bland tätplatserna"

Elin Fältskog, Mats Ekleroth och Lasse Larsson i rundtursjeepen.

Den 10 juli gästade Elin Fältskog GFM. Tillsammans med Erik Broberg handlägger och utreder dessa två alla bidragsansökningar och skriver beslutsunderlag som fastställs av överintendenten för SFHM, Magnus Hagberg.

Elin är sedan sex månader anställd vid SMHA:s kansli, och för att informera sig, besöker hon samtliga SMHA-museer. GFM var nu det 17.e museet som stod i tur. Hon har tidigare jobbat med museipedagogik och utställningsteknik under fem års tid vid Armémuseum.

Mötet inleddes med att ordföranden bjöd på förmiddagsfika på GFM pvpjästerrängbil, vilken sedan, med Lasse Larsson som förare, skulle föra Elin på en rundtur i omgivningarna. Efter introduktion och rundtur förevisade Bandholtz Skans IV och undertecknad visade Armédelen i Förrådsgården. Efter lunch hölls möte med Elin, en fråga som upptog utrymme var hur vi vill utveckla pedagogiken, främst runt besök av skolklasser. Robert Knutas presenterade tankarna kring ”femårsplanen”, vilken innebär att SMHA mera långsiktigt vill kunna planera sitt bidragssystem.

GFM skördade mycket beröm genom Elins uttalande att ”Gotlands Försvarsmuseum ligger definitivt bland tätplatserna inom SMHA, ni har verkligen hunnit långt under de åtta åren”. Mötet avslutades med eftermiddagskaffe klockan 1500.

TEXT OCH FOTO NILS-ÅKE STENSTRÖM

Enklare att bli medlem i Gotlands Försvarsmuseum-GFM

Gotlands Försvarsmuseum är en förening som har bildats och drivs av kamratföreningarna (KF) ur P 18, A7, Lv2 och KA3.

Genom att vara medlem i någon av dessa kamratföreningar har man, per automatik, även varit medlem i föreningen Gotlands Försvarsmuseum. Antalet har de senaste åren legat runt tusentalet. Avgiften har varit symboliska en (1) krona per medlem och år, vilken inbetalats av respektive kamratförening.

Det har inneburit att de som varit intresserade av medlemskap i GFM, först måste ha anslutit sig till någon av kamratföreningarna.

Direkanslutning till GFM

För GFM framtida välgång är det nödvändigt att öka antalet engagerade medlemmar. Det handlar även om att bättre kunna tillgodogöra sig den kompetens som finns i det civila samhället. Ett steg i detta har varit att förenkla medlemsanslutningen. En arbetsgrupp, ledd av Mats Ekeroth, har arbetat med en utredning som resulterade i en slutlig stadgeändring på vårens årsmöte. §2 stadgar numera: ”Föreningen Gotlands Försvarsmuseum är öppen för var och en som har intresse för föreningens syfte och verksamhet”.

Beslut har tagits om att medlemsavgiften i den nya anslutningsformen t.v. är 100 kr per år.

Det återstår en del praktiska detaljer att reda ut avseende

administration, förmåner m.m. Inriktningen är att på årsmötet i april 2018 fatta de kompletterande beslut som krävs för att genomföra de nya stadgarnas inriktning.

TEXT NILS-ÅKE STENSTRÖM
ILL GÖRAN HELLSTRÖM

Verksamheten vid Skans IV och museets flyghistoriska verksamhet har under året präglats av städning, materialförflyttning och markarbeten som förberedelse för kommande år och uppgifter.

Några saker vill vi gärna redovisa. Vad som inte längre finns kvar, nyheter och förberedelser inför SK 60 som kan "landa" redan 2018.

Den gamla Lansen som under flera år har fört en tynande tillvaro på museet har gjort slutgiltig take-off. Den har landat på Österlens Flygmuseum i Skåne som kommer att hålla på i flera år för att få någon fason på ekipaget. Vi må önska dem lycka till.

För att få en bättre yta under skärmtaket så kom Ulf Nilsson med sin lilla grävare och iordningsställde markytan bredvid flygplanet. Det innebär att kommande år kan vi göra en lämplig utomhusutställning som visar klargöring och stationstjänst omkring flygplan J 35F.

I anslutning till helikopter 3 (HKP 3) har en utställning tagits fram om Flygvapnets räddningshelikopter som var baserad på Visby under åren 1967 till 2002. Flygvapnet gjorde ca 2 400 uppdrag med HKP 4 och HKP 10 av varierande slag.

Museet har tidigare blivit lovad ytterligare ett flygplan i form av SK 60. Det har dock dragit ut på tiden eftersom Flygvapnet har beslutat att fortsätta flyga med flygplanstypen ytterligare ett antal år. Det innebär att de flygplan som skulle delas ut till museer i landet kommer att användas som reservdelslager! Vi förbereder oss dock på ett positivt besked och kommer att bygga om och förstora några portar på ”Hangar 2” för att ge oss en möjlighet att få in en SK 60 och utforma en utställning kring den.

Kommande år kommer att fokuseras på ytterligare information och fakta kring de föremål och flygplan som vi disponerar. Det skall ske med fotografier och faktauppgifter som kan intressera en besökare. Skans IV skall utvecklas med fler informationstavlor med bilder och text som beskriver händelser, personer och flygverksamhet som skett på Gotland.

TEXT OCH FOTO DAVID DAVIDSSON

Flyggänget. Jan Eklund, Jan-Erik Edmark, Åke Pettersson, Ola Olin och Ronald Jakobsson samt David Davidsson bakom kameran.

Officerskören slutar på topp. Årets julbön var tekniskt förstärkt med ett flertal storbildskärmar så att alla skulle kunna se. Dessutom var Roger Pontare efterband

En fin julbön

Till julbönen 14 december kom 350 personer. En fantastik fin uppslutning. Många kom säkert för att en sista gång (no fake news) kunna få njuta av Officerskören. Nu när är deras stora musikaliska gärning är ill ända.

Gotlands officerskör bjöd på sex stycken och ett stod Lillåkre stråkkvartett helt själva för. Allt under dirigent Bertil Wessmans ledning. Stråkvartettens musik gifte sig mycket fint med körens olika sånger. Malin Martis, denna underbara solist, är i en klass för sig som det alltid är lika underbart att lyssna till.

Kören avslöt med Låt jubelsången stiga, av J OKulander, en värdig och inte minst ett symboliskt stycke, nu i samband med körens sista framträdande.

Kyrkoherde var Emil Stenhammar som i sin betraktelse knöt an till beredskap, både militärt och i advent.

Organisten Claes Holmgren tog ut svängarna både på den stora och lilla orgeln. Något som uppskattades av många.

Hur blir det med julbönen 2018? Alltsedan 2005, efter nedläggningen av dåvarande P 18, har de militära kamratföreningar organiserat julbönen, som inte skulle ha kunnat genomföras utan Utbildningsgrupp Gotlands helhjärtade stöd. I kyrkan var bl a chefen för Gotlands Regemente på plats och det kan tänkas att de för traditionen vidare.

TEXT OCH FOTO GÖRAN HELLSTRÖM

Kallelse till GFM ÅRSMÖTE 5 april 2018

Gotlands Försvarsmuseums årsmöte torsdag 5 april 2018 kl 18.00 i Tingstäde. Anmälan: gotlandsforsvarsmuseum@telia.com eller 0498-27 43 57. Välkomna!

Styrelsen

Wisby Folkdansgille uppträder till musik av Gutebälgarna. Kamratföreningar och frivilligorganisationer längs väggen bildar fanborg. T v fanvakten och längst t h Gotlandsmusiken.

Fanförare kapten Ola Svärd från Lv 6.

Landshövding Cecilia Schelin Seidegård.

600 firade nationaldagen

För tredje året firades Nationaldagen vid Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde. Tidigare år uppmärksammades dagen i bl.a. Fårösund av KA3 kamratförening, med såväl salut från salutbatteriet (så länge det fanns kvar), som fanvakt.

Deras koncept och upplägg – som var mycket uppskattat - övertogs av Gotlands Försvarsmuseum i och med att KA3 kf fick lämna Franska kasern i Fårösund år 2014.
En arbetsgrupp under Nils-Folke Ericsson, med Anders Österberg, Göran Hellström, Lars Boström, Rutger Edwards, Rutger Bandholtz och Mona Nylund (Tingstäde Hbf) hade, liksom förra året, planlagt programmet för Tingstäde, vilket upptog i stort en timme. Konferencier var Nils Folke Ericsson.
Från klockan 1145 konserterade Gotlandsmusiken och klockan 1200 hälsade Gotlands Försvarsmuseums ordförande, Mats Ekeroth, åhörarna välkomna, varefter musiken spelade Arméns paradmarsch under det att fanvakt ur Luftvärnsregementet i Halmstad genomförde parad med svensk tretungad fana.

Så följde Gotlands Officerskör som framförde ”Dåne liksom åskan bröder”, ”En sommarafton” och Glad såsom fågeln, som egentligen heter ”Vårsång”. Därpå blev det uppvisning av Wisby folkdansgille med Gutebälgarna.

Landshövdingen, Cecilia Schelin Seidegård, höll så ett tal som kretsade kring bl.a. orden solidaritet, omtanken kring de som söker sin tillflykt till Sverige, och friheten att få uttrycka sig. Men det som nog slog mest an på åhörarklientelet var följande: ”… få kan ha undgått Gotlands roll när det gäller det förändrade säkerhetspolitiska läget. Totalförsvaret har blivit en oerhört aktuell fråga och för Gotlands del märks det kanske framförallt i den ökade militära närvaron här på ön...”

På detta tal utbringades ett leve för Sverige, följt av unisont framförande av Nationalsången, ”Du gamla du fria”. Efter att Gotlandsmusiken exekverat ett knippe sommarvisor framförde Gotlands Officerskör ”I månans skimmer” och ”Sveriges flagga”. Som sista punkt hade Gotlandsmusiken ett potpurri på gotlandsförbandens marscher, varefter Nils Folke Ericsson tackade åhörarna och lät bjuda på kaffe med bulle som serverades av personal ur museets A7-kokgrupp. Förtäringen fick en strykande åtgång. Dagen bjöd på bästa väder, åhörarna uppskattades till runt 600, varav ett hundratal var soldater i uniform från luftvärnsregementet.

TEXT NILS-ÅKE STENSTRÖM
FOTO BIRGITTA KEMPE, RONALD JAKOBSSON

Nya utställningar av fordon

Utställningen finns inomhus i Fordonshuset och utomhus i Fordonsparken under skärmtak.Samtliga fordon har använts vid förbanden på Gotland.

Volvo PV 444, har gått som chefsbil på A 7.

Lastterrängbil 912

Närmast en tvåcylindrig armémotorcykel Monark 355A med Jawamotor, bortre till vänster en Husqvarna 256. I bakgrunden en raptgb 9033 med Livkompaniets fordonsskylt.

KP-chassi som användes i utbildning på P 18. Olle Gardell styrde, sköt på gjorde bl a Lasse Larsson med traktorlastaren. För att få in chassit vidgades dörröppningen flera decimeter.

Fordonshuset

I Byggnad II (mitt emot huvudbyggnaden) som tidigare var ett förråd för intendenturmateriel, har Olle Gardell och Lars Boström ställt i ordning utrymmet som nu exponerar GFM mindre hjulfordon. Det kommer framledes att benämnas ”Fordonshuset”. Genom att kunna nyttja det befintliga tjocka trägolvet så sparades såväl pengar som tid. För att få fordonen på plats fordrades att Sylve Engström tillfälligt vidgade en av portarna. I utställningen hittar vi lastterrängbil (ltgb)912, personlastterrängbil (pltgb) 903 (valpen), radiopersonterrängbil (raptgb) 915 och 9033, personbil (pb)Volvo PV 444, svensk armémotorcykel m/42 ”Kron-Albin” och mc Husqvarna 256. Där finns även en pansarvärnspjästerrängbil (pvpjtgb)9031 med monterad 9 cm pansarvärnspjäs 1110. I anslutning till pjäsbilen finns en utställning med foton från den första utbildningen på 1110, vilken påbörjades i slutet av år 1960.

TEXT NILS-ÅKE STENSTRÖM
FOTO RONALD JAKOBSSON

Tg 11 med Tingstäde kompanis fordonsskylt.

Personal ur Henry Gahnströms Maskin och Fordonsservice monterar plåttak på utrymmet som nu benämns ”Fordonsparken”.

Fordonsparken

Under våren uppfördes ett skärmtak, kopplat till Fälthusets nordöstra långsida (vilket tidigare var ett kylförråd för livsmedel), och som indelats i sex fack.

Det har fått namnet ”Fordonsparken”, Därmed kan GFM nu visa upp de större hjulfordon som varit förrådsställda.

Där finns nu klargörningsbil 9712 (för Flygvapnet), lastterängbilarna 934 och 938, kraftvagn 745G, traktor BM 650 med 3 tons drivkärra och 10,5 cm haubits 4140 (som behövde få skydd av ett tak).

Totalentreprenör har varit PEAB med underentreprenör Henry Gahnströms Maskin- och Fordonsservice, vilka är etablerade i gamla sjukvårdsförrådet. Inriktningen är att på sikt förse skärmtaket med väggar. Sammanlagt yta under taket är 168 kvm.

TEXT NILS-ÅKE STENSTRÖM
FOTO NILS-ÅKE STENSTRÖM, RONALD JAKOBSSON

Lastterängbilarna 934 och 938.

Pansarvärnspjäs 1110 och pansarvärnspjästerrängbil (pvpjtgb) 9031 finns utställd i Fordonshuset.

Pansarvärnspjäs (pvpj) 1110

Goda erfarenheter från granatgevär m/48, vilket var konstruerat enligt bakblåsningsprincipen, gjorde att man under 50-talet tog fram en kraftigare vapenversion med längre räckvidd. År 1959 fastställdes modellen 1110. Själva pjäsen tillverkades av Bofors medan lavetten byggdes vid Gevärsfaktoriet i Eskilstuna. Ovanpå eldröret till pvpj 1110 satt ett ombyggt automatgevär m/42, vilket användes som inskjutningsvapen. Tyvärr har bestämmelserna rörande att göra museivapen obrukbara gjort att huvuddelen av inskjutningsvapnet avlägsnats. Pjäsens huvudriktmedel var ett kikarsikte med 4 gångers förstoring.

1110 utgick på 1990-talet. Ett stort antal av pjäserna skänktes i början av 2000-talet till de baltiska länderna.

Till I 18 kom pjäsen 1960. Första årets utbildning skedde på 5. kompaniet där kaptenen Anders Dahlin var chef. De som utbildade på pjäsen var överfurir Folke Magnusson och furiren Kurt Nysell. En som förde dagbok under hela utbildningsåret var Karl-Gunnar Gustavsson, på granatgevärsplutonen. Enligt dagboken framgår att inryckning skedde den 29 februari, och utryckning onsdag 21 december. Utbildningen på 1110 kom inte igång förrän 30 november så det blev bara tre veckor, men det räckte för att delta i slutövningen 12 – 19 december.

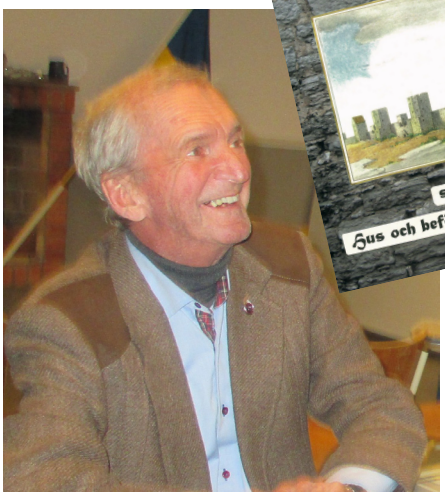
Nysell hade då befattning som plutonchef, Magnusson stridsdomare, och övningen gick på norra Gotland. Självaste chefen VII Milo, generalmajoren Fale F:son Burman, inspekterade, och Nysell fick redogöra för läget. Generalen tycktes nöjd, erinrar sig Nysell.

De första utbildarna på pvpj 1110 var överfurir Folke Magnusson och furir Kurt Nysell (undre bilden).

NILS-ÅKE STENSTRÖM
FOTO GFM BILDARKIV

Svante Hagström
Litterär produktion i 35 år

Svante Hagström tog sina första stapplande steg som skriftställare i samband med utsmyckningen av stabsbyggnaden "Nya Visborg" på 1980-talet. Då gav han ut häftet "Konsten i Nya Visborg".

Jag ber om att få en intervju om hans övriga produktion, vars huvuddel är knuten till Gotlands försvar. Vi ses en vacker sommardag utanför kanslihuset på Visborgsslätt. Vi blickar upp mot balkongen på tredje våningen, den balkong från vilken Sture Karlsson, enligt en gammal skröna, skall ha hoppat – utan fallskärm.

N-Å: 1996 färdigställde du *"Medan man minns"*, en dokumentation med kartor och intervjuer om regementet på Visborgsslätt. Hur kom det sig att du kom igång med detta verk?

Svante: Sista dagen generalen Sven-Åke Jansson tjänstgjorde, blev jag kalllad upp till honom. Han hade sprungit orientering på övningsfältet och kommit i kontakt med namn som han inte hört förut. Hans order lät; "Svante, du måste skriva och berätta om gamla Visborgsslätt, innan det faller i glömska". Jag gjorde utkast till en bok och formulerade ett antal frågor kring det jag läst. Detta skickade jag till 26 befäl och bad om svar. Responsen var stor. I december 1996 var boken klar. Inger Gottfridsson hjälpte mig skriva, Stefan Melin scannade bilder och Stefan Lytholm kopierade.

N-Å: År **2000** kom du ut med *"Lärbro Krigssjukhus"*, ett tidigare icke dokumenterat ämne. Hur fick du inspiration att påbörja den boken?

Svante: I augusti 1999 fick jag lunginflammation och hamnade på lasarettet. Jag kände att jag måste hitta på något för att komma igång och fastnade för Lärbro krigssjukhus som jag inte visste ett dugg om. Jag fick kännedom om en bibliografi av Sigurd Werkelin i Fårösund. Jag sökte upp honom, och han var glad att få berätta. Jag fick kontakt med flera sjuksköterskor som arbetat på sjukhuset. I Krigsarkivet fanns aktuella handlingar från krigsåren. Det resulterade i många intervjuer och våren 2000 var boken färdig.

N-Å: År **2004** var det dags för *"Sång och musik vid Gotlands Regemente"* med tonvikten lagd på *Gotlands Officerskör.* Särskilt för Gotlands Officerskörs medlemmar blev det en guldgruva.

Svante: Ja, 15-årsjubileet närmade sig, och jag kände för att dokumentera de gångna åren. Men då det blev lite tunt så beslöt jag att utöka med "Musiken på Visborgsslätt" och dess manskörer. Underlag hittade jag i museet. Jag fick god hjälp av regementstrumslagare Ingvar Sandström och Swen-Arne Wighammar. Tack vare körens gedigna dokumentation, som påbörjades av Rolf Hansson, var det lätt att skriva om det förflutna. Nu, 2017, är vi framme vid körens sista år och det är dags att fylla på med de sista 15 åren.

N-Å: 2005 utkom *"Bibliografi Gotlands Försvar"*. Den omfattar uppgifter om allt i skrift som du kunnat uppbringa kring försvaret av Gotland. 2005 var ju året då Gotlands sista förband, P 18, lades ner, och jag antar att det var det som gav dig impulsen till det arbetet?

Svante: I början av 2000-talet framfördes tankar om en jubileumsbok till 200-årsjubileet 2011. Regementet räknar ju sina anor från 1811. Genom Jerker Enekvist fick jag tillgång till vad hans far Agne samlat om Gotlands försvar i form av skrifter, böcker och artiklar. Det fick dela plats med vad jag kunde hitta i Almedalsbiblioteket, Gotlands Fornsal, Kungliga biblioteket och Landsarkivet i Visby. Nu blev det ingen jubileumsbok, utan en minnesbok. Min bibliografi blev inte klar i tid, så det fick bli en egen bok under våren 2005.

N-Å: 2007 kom du med *"Officersmässen Visborgsslätt"*. Du inleder med syftet: "Sedan Officersmässen försvunnit från Visborgsslätt känns det angeläget att med text och bilder skildra dess historia". Det talar för sig självt.

Svante: Det gör det…Eftersom jag 1995 hjälpte Lars Hallén att fotografera mässen inför boken "Svenska Officersmässar", så var det ju tacksamt att kunna använda hans fina bilder vid dokumentationen, innan mässen gick i graven.

N-Å: 2013 kom *"Gotlandsförbandens marscher, signaler och signalramsor"* Hur kom den till?

Svante: Till Gotlands Officerskörs 25-årsjubileum fick jag för mig att dokumentera signalramsor. De var ett kommunikationsmedel och beväringen skulle lära sig de olika signalerna för bl.a. revelj, mat, eldupphör tapto, och tystnad. I utgåvan blev det även plats för marscher och marschvisor för förbanden på Gotland.

Jag tackar dig för den här intervjun. De som läser det här väntar säkert med spänning på vad du kommer att producera härnäst.

NILS-ÅKE STENSTRÖM

Utan militär anknytning kom 2015 utgåvan *"Visby stadsmur och dess 40 portar"* och 2016 *"Stadens brunnar, pumpar, trappor och kleiv"*. Inspirationen kom under de dagliga promenaderna runt Visby ringmur, vilka han företog, och alltjämt företar, i hustruns sällskap.

Svantes böcker finns att köpa i bokhandeln eller från Wessmans musikförlag. hemsida: www.wessmans.com och epost: order@wessmans.com

Stor uppslutning vid Rolf Larssons avtackning

Till museets årsmöte 6 april kom över 60 medlemmar som i första hand ville hedra och tacka Rolf Larsson, som efter 21 år avgår som ordförande i Gotlands Försvarsmuseum.

Mats Ekeroth beskrev Rolf Larssons stora insatser bl a så här; ”Han började i den militära museivärlden på Visborgsslätt som chef MKG:s personalenhet, med uppgift att utveckla det nya museet. Han är inne på sitt tjugonionde verksamhetsår i museivärlden. 2007 lämnade museet Visborgsslätt och byggdes upp i Tingstäde under Rolfs ledning, med invigning 2009. Utvecklingen av museet har varit mycket framgångsrik där Rolf Larsson verkligen personifierat museet i alla avseenden, med egenskaper som visionär, genomförare, engagemang och ledare med teamkänsla och stort viktigt kontaktnät. ”Ingenting är omöjligt - det tar bara lite längre tid”.

Erik Broberg från Sveriges Militärhistoriska Arv (SMHA), stämde upp i hyllningskören bl a med orden ”Det har varit en grannlaga uppgift att bygga upp ett museum, inte minst i ljuset av att resurserna varit knappa. I museinätverket Sveriges Militärhistoriska Arv har du alltid varit en positiv kraft med många och konstruktiva idéer, och på så sätt en mycket värdefull lagspelare. ”

Från Statens Försvarshistoriska Museer (SFHM), överintendenten Helene Rånlund, mottog Rolf Larsson deras förtjänstmedalj i silver genom Erik Broberg. Ur motiveringen: ”Rolf Larsson har i sina olika kapaciteter haft en avgörande betydelse för museets tillkomst och vidare utveckling till ett första rangens besöksmål. Med de nya museidelarna kring Flyg och Marin har han fullbordat sitt värv på ett utomordentligt sätt och museet står nu starkt rustat inför framtiden. Rolf Larsson har visat prov på stor initiativförmåga, ansvarskännande och hög integritet, avgörande betydelse för att ett projekt av denna omfattning har kunnat ros i hamn”

Mats Ekeroth valdes till ny ordförande och nya i styrelsen blev Roland Hansson och David Davidsson. Svenerik Johansson avtackades som avgående styrelseledamot. Mats Ekeroth tackade för förtroendet, nämnde viktiga punkter som visioner för framtiden, väl vårda anställd personal och volontärer, samt att inte glömma viktiga komponenter som kamratföreningarna och affärsverksamheten. Slutligen ville han att vi alla skulle önska varandra, och Gotlands Försvarsmuseum, all välgång i framtiden.

Efter mötet serverade platschefen Lasse Larsson med sin personal en närande måltid, sillmacka, samt rostbiff med potatissallad.

Där hölls tal till Rolf Larsson av Mats Ekeroth, Erik Broberg, Anders Nilsson, Rutger Edwards, Jan-Erik Engström, Arne Ekman och Sven Larsson.

TEXT GÖRAN HELLSTRÖM OCH NILS-ÅKE STENSTRÖM
FOTO NILS-ÅKE STENSTRÖM, RONALD JAKOBSSON

I lokalen fick extrastolar sättas in. Närmast Erik Broberg, SMHA.

Till bords, närmast, Mats Ekeroth, Erik Broberg och Anders Österberg.

Kamratföreningar tackar Rolf Larsson för hans stora insatser, stående fr v Anders Nilsson A 7 kf, Rutger Edwards Lv 2 kf, Arne Ekman KA 3 kf och Jan-Erik Engström P 18 kf. Sittande t v Mats Ekeroth som redan hållit sitt tal och t h avgående styrelseledamoten Svenerik Johansson.

Ett sven-sexa-gäng provade uppsittning i rund-turs-jeepen. Föremålet sitter bakom ratten iförd m/58.

Många familjer kom och trivdes på museet.

Timo Haugaard blåste invigningssignal vid invigning av Fordonshuset. Mats Ekeroth klippte sedan bandet.

Rutger Bandholtz informerade besökarna på Flyg & Marin. I bakgrunden Ronald Jakobsson i kassan.

Tingstädedagen -en lyckad dag

Årets ”Tingstädedag” genomfördes 27 maj i bästa sommarväder. Gotlands Försvarsmuseum hade som huvudpunkt invigning av tvenne fordonsutställningar, en i Byggnad II som numera benämns Fordonshuset, en under skärmtaket i anslutning till Fälthuset, vars utställning nu benämns Fordonsparken samt en uppdatering och flytt till Fälthuset av utställningen om P 1 G som invigdes 2014.

Klockan 1130 höll ordföranden Mats Ekeroth ett väl avvägt tal inför 60-talet åhörare, inklusive ett till sista plats fyllt tuff-tuff-tåg. En blåsare från socknen, Timo Haugaard, blåste nu invigningssignalen på dragbasun, varefter Mats Ekeroth klippte bandet till Fordonshuset och förklarade de tre utställningarna för öppnade.

Fordonshuset; den utställningen, som omfattar GFM mindre fordon, samt mc, har iordningställts på ett smakfullt sätt av Olle Gardell och Lasse Boström. Fordonsparken, vid Fälthuset, härbärgerar lastterrängbilarna 934 och 938, traktor 650 med drivkärra och haubits 4140. Från flygvapnet kommer en klargörningsbil och ett kraftverk som gav elström och varmluft åt Viggen 37-systemet. P 1 G-utställningen i Fälthuset; Den är nu kompletterad och rangerad på ett mera överskådligt sätt, dessutom visas de två typer av pansarfordon som först kom till Gotland; Landsverks pansarbil L-180 som fick beteckningen pansarbil m/41, samt stridsvagn m/37.

Till Förrådsgården kom uppskattningsvis 500 besökare under dagen, varav runt 50 löste entré. Till Skans IV kom ett 50-tal besökare, där Ronald Jakobsson nu kunde få prova sin inträdeskiosk under ”fältmässiga” förhållanden.

Restaurangen serverade en fin Thaibuffé som 91 personer beställde. De som ville äta lite mera spartanskt kunde köpa en kupong och gå till fältkoket som var grupperat utanför Vita huset. Koket hade A 7 bemannat med Björn Wizén, Göte Nilsson med hustru Sinikka, klädda i prydlig kockutstyrsel, samt Leif Svensson, de serverade hamburgare eller ärtsoppa med knäckebröd för det facila priset av 50 kronor. Runt 150 portioner såldes.

Tuff-tuff-tåget, under Lasse Boströms ledning, åkte hela fem vändor. Lasse Thor och Bengt Hyytiäinen bjöd på rundturer med pvjeep 9031. MHF propagerade för nykterhet i trafiken, genom körsimulator, koner och googles som förvränger synen så man upplever ett rejält rus. Eskil Gahnström skötte troget loppisen, och kunde glädja sig åt att sitta i skuggan.

TEXT NILS-ÅKE STENSTRÖM
FOTO GÖRAN HELLSTRÖM

Tapto för Gotlands Officerskör

Officerskören vid sitt framträdande 22 oktober, här med gruppen Kummin.

”Reveljen” för Gotlands Officerskör (GO) gick den 12 september 1988 då översten Stig Barke kallade till en sångarträff.

Han hade en dröm att skapa en manskör av enbart officerare, och han hade diskuterat frågan med den nye producenten vid stiftelsen Gotlandsmusiken, Hans-Erik Dahlgren. Denne accepterade utmaningen som musikalisk ledare och uppropet gick ut till de militära förbanden på Gotland. Åtta blivande körsångare infann sig. I slutet av året hade styrkan vuxit till 25. Sedan dess har det rullat på, och all verksamhet finns dokumenterad i Svante Hagströms bok ”Sång och musik vid Gotlands regemente”, samt i utgivna årsböcker.

Allting har en ände, så även Gotlands Officerskör. Nedläggningen av gotlandsförbanden i början av 2000-talet resulterade i svårigheten att rekrytera nya sångare, och medelåldern bland körmedlemmarna har de senaste åren legat över 70. Året 2017 blev det 30:e och sista verksamhetsåret.

Den 22 oktober framförde kören sin sista profana konsert i Sävehusets aula, den samlade nära 450 åhörare! Medverkade gjorde sånggruppen Kummin, solisten Malin Martis och delar av den nedlagda gruppen Napeltynne. Den 10 december genomfördes sedvanlig adventskonsert i Dalhems kyrka, och den 14 december hade Gotlands Officerskör sitt sista uppträdande vid kamratföreningarnas julbön i Visby Domkyrka.

Taptot har därmed gått…

TEXT NILS-ÅKE STENSTRÖM
FOTO GÖRAN HELLSTRÖM,

Cecilia Schelin Seidegård, Niclas Larsson, Clary Winberg och Wieslaw Tarka i landshövdingens residens.

GMM-medlem fick fin utmärkelse

Lärbro Krigssjukhus museum uppmärksammades den 13 oktober av Republiken Polen genom att två av de engagerade i museiverksamheten, Clary Winberg och Niclas Larsson tilldelades den polska republikens förtjänstordens kommendörstecken för sina insatser med att främja kunskap och kontakter mellan Polen och Sverige.

Motiveringen till medaljerna var undertecknad av Polens president Andrzej Duda och överlämnades vid en högtidlig ceremoni på landshövdingens residens i Visby av Polens ambassadör i Sverige, Wieslaw Tarka.

Närvarande var bland andra landshövdingen Cecilia Schelin Seidegård och regionrådet Meit Fohlin samt inbjudna gäster från Lärbro hembygdsförening och Svensk-Polska föreningen på Gotland.

Bland de inbjudna gästerna var Agneta Arevik från Stockholm, dotter till Wojciech Sas-Korczynski, som vårdades på Lärbro Krigssjukhus efter kriget hösten 1945. Hon överlämnade originalbrev och tidningsurklipp från faderns efterlämnade samling till muséet.

I nätverket GMM (Gotlands Militärhistoriska Museer ingår; Albatrossmuseet, Enholmen, Gotlands Försvarsmuseum, Krigssjukhuset Lärbro och Tingstäde Fästning.

TEXT CLARY WINBERG
FOTO ROBERT HAMMERIN

P 18 tur och retur

P 18 tur och retur, Gotlands Regementes Kamratförening, den enda kamratföreningen vars regemente återuppstår? ”Vi skall vårda minnet av P 18, umgås och hålla oss någorlunda uppdaterade på den militära utvecklingen på Gotland.” Ungefär så kan man väl sammanfatta GRKF verksamhet?

Nuförtiden är det ju inte lätt att hänga med i den militära utvecklingen på Gotland. Nyheterna duggar tätt. Vid årsmötet i mars fick vi höra Peter Matssons betraktelse av utvecklingen i Ryssland vilken får betraktas som allt annat än positiv och är en tydlig bakgrund till de militära åtgärderna vi se, bland annat på Gotland.

Under den mycket trevliga Kamratföreningsövningen som i år fokuserade på östra Gotland fick vi under kunniga guiders ledning botanisera i historien, både nära och långt tillbaka. För mig som i det här sammanhanget tillhör de något yngre var det speciellt intressant att få höra om värnförbandens organisation, anläggningar och planer runt våra kuster, berättat av flera som var med när det begav sig. Jag vill passa på att framföra vårt tack till Janne och Lisbet Engström för en utsökt middag, vilken insats!

Till ärtlunchen i oktober var det dags för rykande färska nyheter framförda av överste Mattias Ardin (f.d. Lv 2). Ardin redogjorde för den pågående planeringen att återupprätta Gotland Regemente. Ja, det kommer nog att kallas så, det kommer nog att förkortas ”P 18” också. Ardin är tilltänkt som chef för regementet. För många var nog det här både överraskande och välkomna nyheter. (Mer om detta på annan plats i tidningen.) För oss i kamratföreningen bör ju det här leda en del funderingar när vi blir en kamratförening med ett ”levande” regemente igen.

Vid allhelgonahelgen lades traditionsenligt en krans vid Gotlands Truppers gravplats på norra kyrkogården för att hedra våra bortgångna kamrater. Prästen var av olika anledningar inte närvarande varvid Lars Brolund fick rycka in och säga några väl vald ord och gjorde så med den äran. När detta skrivs så är den enda kamratföreningsaktivitet som återstår julbönen i Visby domkyrka som hålls tillsammans med de övriga kamratföreningarna under Rutger Edwards handfasta ledning. Det som är nytt och glädjande är att 18.Stridsgruppen kommer att delta i kyrkan, det kommer att vara nästan som på den gamla (goda) tiden.

Glädjande är också att Gotlands Officerskör valt göra ett absolut (?) sista framträdande för oss innan kören avvecklas. Jag vet att vi står inför ett spännande kamratföreningsår nästa år också, vi har redan bestämt att föredraget vid årsmötet skall innehålla ett föredrag av överste Ardin om det nyuppsatta regementet. Jag vill avslutningsvis framföra ett stort tack till styrelsen, funktionärer och alla andra som hjälp till vid våra sammankomster.

HANS HÅKANSSON
ORDFÖRANDE GRKF

VERKSAMHETSPLAN 2018 (prel)*

2018-03-08
GRKF årsmöte kl 1800 med sedvanlig middag. Gotlands Försvarsmuseum. Se upp på annons i Gotlandspressen och information på hemsidan.

2018-05-??
Deltagande vid Finska föreningens högtidshållande av de stupades dag.

2018-06-06
Deltagande vid firandet av Sveriges Nationaldag. Gotlands Försvarsmuseum.

2018-08-23
KamratFöreningsÖvning. Inbjudan med detaljer presenteras i vårbrev samt på hemsidan.

2018-10-11
Kamratföreningslunch (ärtlunch) kl 1200. Hemvärnsgården Traume. Se upp på annons i Gotlandspressen och information på hemsidan.

2018-11-02
Kransnedläggning kl 1400 på Gotlands truppers gravplats.

2018-12-12
Julbön kl 1500 i Domkyrkan. Se upp på annons i Gotlandspressen.

2018-12-mellandagarna
Utskick av gemensam kamratföreningstidning.

2019-03-07
Preliminär tid för årsmöte 2019

*fastställs slutligen på årsmötet 8 mars

SENASTE INFO PÅ

WWW.GRKF.SE

Styrelse

Ordförande	Hans Håkansson
Vice ordförande	Jan-Erik Engström
Sekreterare	Crister Persson
Kassör	Lars Brolund
Klubbmästare	Jörgen Gustavsson
Ledamöter	Lars Boström, Lars-Göran Nyberg och Anders Österberg
Revisorer	Claes Randlert, Lars-Ove Hoas
Valberedning	Anders Ek(smk), Björn Christer Olofsson och Lars Skalin

REDAKTÖRSSPALTEN

Kamrater!

Ytterligare ett år har gått, vi har blivit ett år äldre, man undrar nästan hur gammal man kan bli? Ytterligare ett nummer av vår tidskrift har hamnat framför era ögon. Jag hoppas givetvis att ni får mycket nöje med dessa sidor!

Jag har tidigare bett er alla om hjälp avseende skrönor och allehanda bidrag till tidskriften, och det har ju faktiskt börjat komma in en del bidrag. I år har vi en berättelse från en av våra äldsta kamrater, Eddy Lundin 95, och en kul historia om Bror Fritz inskickad av Folke Ansén.

Det finns berättelser hos de flesta av oss. Vi gör oss alla en stor tjänst med att dela med oss av våra upplevelser från tjänsten, allvarliga som mindre allvarliga, från dåtid och nutid. Fundera inte på om dina upplevelser kan vara av intresse för andra, utgå från att det är så. Tveka inte – dela med dig! Adresser hittar ni här bredvid. Det är alltid trevligt att få artiklar utifrån (så jag slipper skriva allting själv), var gärna ute i god tid – det vill säga helst före oktober månads utgång. Sänd in vad du har, du kan inte bli mer än refuserad! Och du – det finns Nobelpristagare som har blivit refuserade! Du har alltså inget att skämmas över.

Vi har fortsatt med att delta med vår fana vid Nationaldagsfirande vid Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde. Firandet i Tingstäde har blivit en instution med många besökare. I år var självaste landshövdingen på plats. Det känns dock fortfarande väldigt ovant att se Regionmusiken spela i civil klädsel. Vi får trots allt höra våra marscher så det finns viss militär pompa och ståt över det hela. Vi hade även en militär fanvakt med personal från Luftvärnsregementet i Halmstad (som var och övade på ön). Kom gärna och titta/lyssna, ni blir inte besvikna!

Jag vill också göra reklam för vår KFÖ i augusti 2018. Vid utvärderingen efter 2017 års KFÖ landade vi i en inriktning mot Visbyområdet 2018, torsdag 23 augusti. Boka in denna dag, ta semester eller kompledigt, gör vad som helst men kom. Glädjande nog så har deltagarantalet ökat men vi behöver vara ännu fler! Bussen kostar lika mycket vare sig den är tom eller fullsatt. Kul, det har vi!

Vi lever i en spännande tid. Gotlands Regemente skall resa sig som en fågel Fenix ur askan och återuppstå. Det skall fortsatt rinna en del vatten under broarna innan allt är klart men inriktningen ligger fast. Man kan väl anta att ämnet vid föredrag vid våra sammankomster 2018 kommer att handla om detta

Ett meddelande från Lars Brolund, vår kassör: Årsavgiften 2018 är oförändrad, oförskämt billiga 100 kr, och tas tacksamt emot på Plusgiro 16 30 01-1 – helst före 2018-03-01. Meddela gärna eventuell ny adress och aktuell e-postadress.

När det gäller e-postadresser är vi verkligen intresserade av att få flera medlemmar att anmäla detta. Brevporto är en dryg utgift för föreningen. Har du en e-postadress så är du mer än välkommen att anmäla den till vår sekreterare: persson. gotland@telia.com.

VI SES!
LARS-GÖRAN NYBERG

Kontakt för GRKF skribenter

redaktör Lars-Göran Nyberg
Lokrume Aner 132, 621 74 Visby
nypan@ahner.se, 0498–27 50 01, 070–835 75 65

Kallelse till Årsmöte 2018

GRKF håller årsmöte torsdag 2017-03-08 kl 1800, Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde. Sedvanliga förhandlingar och ärtmiddag.

Anmälan till Crister Persson, 0498-27 88 30, 070-1088274 eller persson.gotland@telia.com, senast 2017-03-04

Se även www.grkf.se

Välkomna!
Ordförande GRKF

UPPROP!

Utgivningen av denna tidskrift medför stora utgifter.

Varje inkommen krona är ett välkommet bidrag.

Du som vill stötta utgivningen med ett frivilligt bidrag, sätt in det på plusgiro16 30 01-1.

Styrelsen GRKF

Anmälan av e-postadress

gör du enklast till sekreteraren persson. gotland.@elia.com

GÅ MED I GRKF

Har du gjort värnplikt på I 18, P 18 eller P 1G? Tjänstgjort eller arbetat på regementet?

Betala in årsavgiften 100:-, pg 16 30 01-1.
Ange namn, adress och födelsedata.
Tillhör du inte någon av ovanstående kategorier men vill bli medlem ändå – kontakta någon i styrelsen.

GOTLANDS FÖRSVARSMUSEUM BEHÖVER DIN HJÄLP

1. Ställ upp som museivärd i sommar. Värdlista kommer med vårbrevet.

2. Anmäl dig som volontär i verksamheten.Ex vis som målare, snickare, museiarbetare och Tross m/ä.

Anmäl dig redan idag!

Gör tummen upp till
Anders Österberg
0706-671046 eller anders_vibble@hotmail.com

En mycket speciell ärtlunch i Traume

Kamratföreningens traditionella ärtlunch avnjöts torsdagen den 12 oktober. Platsen var som vanligt Hemvärnsgården i Traume som vi återigen fått låna gratis. Stort tack!

Det var 48 hungriga kamrater som satte sig till bords, åtta fler än förra året – en trevlig utveckling. Bland kamraterna fanns ett speciellt gäng, lumparkamrater från 1957, med Karl-Erik Bergström, Sven Larsson och Bengt Hellstenius i spetsen, som träffas varje månad. Fantastiskt!

Normalt brukar vi ju äta först för att därefter lyssna till den inbjudne föredragshållaren, i år blev det tvärtom på grund av ett fullt tecknat tidsschema. Överste Mattias Ardin har en del att stå i just nu, kan man lugnt säga. Vi är tacksamma att han klämde in ett besök hos oss i sin agenda, för det var vi fick höra var både spännande och intressant.

Överste Mattias Ardin. En man som vi önskar all lycka

P 18 -en fågel Fenix

Det handlade om att Gotlands Regemente skall återuppstå ur askan 2018-01-01 om väntade beslut tas.

Tanken är att regementet skall ta befälet över det gotländska försvaret i både fred och krig. Detta inkluderar i princip allt, produktionsledning i fred, samordning med det civila samhället m.m. Som vanligt blir det en speciell gotlandslösning. Många oklarheter finns att jobba med, hur ska bemanningen se ut, var skall man gruppera i starten och senare mm. mm. Tanken är att Regementet skall i kortform heta P 18 och ta tillbaka gamla traditioner i form av fana, marsch och vädur m.m. Vapnet skall däremot göras om, det nya P 18 blir ett arméförband varför pansarnävarna försvinner och ersätts med arméns svärd. 18.stridsgruppen kanske döps om till 181.stridsgruppen? Kanske blir det en ceremoni över regementets återuppståndelse på högtidsdagen den 5 februari. Många om och men, få beslut, men den politiska viljan tycks finnas.

Vår kamratförening blir sannolikt den första som upplevt både en nedläggning och en återuppståndelse!

Efter Mattias Ardins redogörelse berättade vår ordförande, Hans Håkansson, om utvärdering av den nyss avslutade övningen Aurora, markskador, överklaganden av upphandlingar, bygglov m.m. En intressant genomgång av det gotländska försvarets förehavanden.

Janne Engström och Jörgen Gustavsson serverade den ärtsoppan som tillagats av kockarna Agne Ahrling och Owe Björkander.

Välsmakande, intressant och trevligt

Dags för Sten Linberg att blåsa de nödvändiga signalerna. Vår pampiga marsch spelades och det var hög tid att hugga in på ärtsoppan och pannkakorna.

Maten smakade lika bra som alltid och det var ju ingen större överraskning med tanke på kunskapen hos våra mångåriga och proffsiga kockar, Agne Ahrling och Owe Björkander. Dock var dom lite mer stressade än vanligt detta år, beroende på att Hemvärnsgårdens varmluftsugn hade havererat. Jag vet inte hur dom bar sig åt men pannkakorna var varma.

Vi lämnade denna oktobertorsdag Traume, mätta och belåtna, efter en som vanligt ytterst trevlig samvaro med gamla kamrater. Dessutom fullmatade med information om vad som komma skall. Vi sänder alla en tanke till Mattias Ardin och önskar honom all lycka med bygget av ett nytt P 18.

Vi ses återigen i Traume 2018. Se till och kom, trevligt har vi och lokalen rymmer fler än 48!

TEXT CRISTER PERSSON
FOTO LARS-GÖRAN NYBERG

Svante Hagström, Nils-Åke Stenström, Lasse Permerud, Hans Håkansson och Olle Gardell har kommit till botten med ärtsoppan.

GRKF årsmöte 2017

Gotlands regementes kamratförening höll sitt årsmöte torsdag 16 mars. Platsen var även detta år på Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde och 39 medlemmar fanns på plats.

Sten Linberg blåste ”Samling” varefter ordföranden Hans Håkansson öppnade mötet.

Själva mötet inleddes med parentation av de sedan förra årsmötet bortgångna kamraterna, Per-Olof Olofsson, Erik Gadd, Kaj Wirén, Henry Larsson, Claes Alyhr, Åke Pihl, Lars-Inge Hägle, Ulf Lansgard och Per-Åke Sporre. Sven-Arne Wighammar framförde Amazing Grace på tvärflöjt.

Val av styrelseledamöter och övriga funktionärer gick, i likhet med föregående år, ovanligt galant - omval på alla poster! Se rutan vid ordförandes ledare, fyra sidor tidigare.

Under punkten övriga frågor orienterade Anders Österberg om Gotlands Försvarsmuseum och den omfattande verksamheten som bedrivs.

Inga veterannålar utdelades i år men SMKR (Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund) förtjänsttecken i silver tilldelades Anders Österberg för hans insatser i föreningen. Sten Linberg blåste fanfar.

Efter årsmötet tog kvällens föredragshållare vid, Dr Peter A. Mattsson, Försvarshögskolan. I ett mycket engagerat föredrag fick vi höra om Rysslands militära situation i dagsläget. Även om den ryska krigsmakten kanske har 830 000 man och kan nå hela Europa med sina långräckviddiga vapen är man ändå underlägsna NATO. Den obalansen försöker man kompensera med satsningar på asymmetrisk krigföring. Exempel på asymmetrisk krigföring är politisk-, informations-, subversiv-, elektronisk- och kärnvapenkrigföring. Den svenska beredskapen mot detta lämnar en del övrigt att önska.

Kvällen avslutades som sig bör med silltallrik, ärtsoppa och pannkakor, med nödvändiga drycker, på Gotlands Försvarsmuseum. Middagen inleddes med Gotlands Regementes marsch, In treue fest. Stämningen var som alltid på topp.

TEXT OCH FOTO LARS-GÖRAN NYBERG

Vid middagsbordet. I förgrunden Peter Molin, Stig Skallak, Christer Svärd, Anders Ek och Lasse Skalin.

Anders Österberg tilldelas SMKR förtjänsttecken i silver av vår ordförande Hans Håkansson.

Dr Peter A. Mattsson fängslar åhörarna.

Bertil Bergström levererar intressanta fakta om Torsburgen.

BANDPLATTAN. Segrande lag, 8. Kompaniet. Bengt Wahlgren, Anders Ek, Sten Högberg och Curre Johansson.

Anders Österberg reder ut begreppen på Sysneudd.

KFÖ 2017

Torsdagen den 24 augusti var det dags för årets höjdare, GRKF KFÖ (KamratFöreningsÖvning). Glädjande nog så var vi fler deltagare i år än tidigare, drygt 40 medlemmar deltog (men vi har fler platser i bussen).

Vi startade som vanligt vid gamla vedgården på P 18, färdledaren Lasse Boström tog befälet och gjorde indelning i kompanilag och beordrade UPPSITTNING. Efter en liten uppsamlingsrunda via Östercentrum och Norrgatt sattes kursen mot Östergarnslandet. Resmålet var i år inte hemligt utan vi körde enligt önskemål från utvärderingen efter förra årets KFÖ.

Första stoppet på Östergarnslandet gjordes vid Ardre lucka på Torsburgen, förmiddagsfika följt av en genomgång på Torsburgen av Bertil Bergström. Lars-Göran Nyberg fortsatte med en redogörelse för den stora skogsbranden för 25 år sedan, vars spår syns än. Och om det bergförråd som en gång fanns här, vars spår nästan inte syns.

Nästa stopp gjordes vid Östergarns bygdegård i Katthammarsvik där vi möttes av Erik Hoffstedt, ordförande i Albatrossmuseet. Vi fick en ordentlig genomgång av händelserna rörande Albartross, vi delades därefter i två grupper. Ena gruppen besökte museet och den andra gruppen besökte Flyktingkällan på andra sidan landsvägen. Källan minner om de flyktingar som kom från Lettland i krigets slutskede. Efter ett byte av grupper var det åter dags att äntra bussen. Nästa resmål var Gammelgarns bygdegård där vi hade hyrt in oss, nu skulle det ätas ärtsoppa och pannkakor.

Ett vattenhål

Efter lunchen styrdes kosan mot Herrvik och den nyss byggda avsaltningsanläggningen som förser stora delar av östergarnslandet med dricksvatten. Två representanter från, Henrik och Per, från Regionens avdelning ”Vatten söder”, gjorde sitt bästa för att få oss

ÖSTER GARNS LANDET

Sill-tallriken på bordet. Närmast i förgrunden Arne Hagman och Crister Persson. Längst bort till vänster skymtas Sten Lindberg med sin saxofon.

begripa denna intressanta anläggning. Kul att se och även att avsmaka vattnet – helt OK.

Bussresan fortsatte med nästa stopp ute på Sysneudd. På denna plats, i underbart väder och med fantastisk utsikt, hade Anders Österberg en genomgång på hur försvaret av Östergarnslandet hade sett ut en gång. Några deltagare bidrog med egna berättelser om diverse händelser.

Åter till jägarbasen, Gammelgarns bygdegård, för eftermiddagsfika och en kort promenad bort till vårt sista resmål, kyrkan och den nyligen restaurerade kastalen. Vi fick bl.a. höra hur det gick till när man på 50-talet bytte ut mittkolonnen som bär upp det 12,5 meter höga valvtaket, den övningen hade inte gått att göra idag. Om man skall tänka på säkerheten för arbetarna.

Ulf Eriksson på väg mot Gammelgarns kyrka och kastal.

Vinnare bandplattan

Förflyttning till bygdegården och redovisning av tävlingen om BANDPLATTAN, som vanligt hade frågeformulär varit utdelade under bussresan. Årets tävling blev jämn men vi hade en segrare, 8. Kompaniet.

En kort utvärdering av årets resa gjordes och inriktningen för 2018 gav vid handen att dagskonceptet skall behållas och Visbyområdet kunde vara intressant.

Vår ordförande, Hans Håkansson, orienterade om Försvaret på Gotland i dag och den kommande storövningen Aurora 17.

Dags för middag, silltallrik samt fläsk med löksås och nödvändiga drycker, helt enligt tradition. Sten Lindberg svarade för det musikaliska. En genomtrevlig kväll.

Insidan av avsaltningsanläggningen i Herrvik. Lasse Brolund är imponerad.

Vårt stora tack

Janne Frimodigs startade bussen för återresan vid pass kl 2030. Stort tack till alla inblandade för nerlagt arbete, inte minst Janne Engström med fru Lippa som båda slavade i köket, och till alla deltagare för att ni kom! Vi ses 2018! Boka in 2018-08-23 i er agenda.

TEXT OCH FOTO LARS-GÖRAN NYBERG

Bosse Broman en sann FN-hjälte

Bo Broman som var reservofficer vid P 18 var en sann FN-vän. Han visade det i praktisk handling genom att tjänstgöra för FN i åtskilliga missioner. Huvudsakligen som observatör.

Bosse Broman (tv) under sin tjänstgöring i Iran tillsammans med observatörer från Ghana, Australien och Slovenien.

Det är inte osannolikt att han är den P 18-officer som gjort flest FN-missioner. Minst sex har jag i skrivande stund konstaterat men det kan vara fler. Hans insatser spände i tid över 70-, 80- och 90-talet och i länder som Angola, Egypten, Iran och Libanon för att ta några exempel.

Under sin tid i Libanon tjänstgjorde han som observatör i Beirut. En plats som vid den tiden (tidigt 1984) var rena krigszonen. Under striderna blev ett antal observatörer, där Bosse Broman ingick, separerade från sitt HQ. Under en tid var de utsatta för olika militiagruppers hot och trakasserier. Bland annat stal man deras utrustning, personliga tillhörigheter och FN-fordon. Under denna kaotiska och livshotande situation lyckades han med stort personligt mod och skicklighet bidra till att observatörerna så småningom kunde återförenas med sitt högkvarter. Insatsen berömdes av FN:s generalsekreterare Javier Perez de Cuellar samt chefen för Armén i Sverige och naturligtvis Bosses Bromans närmaste chef i Beirut den franske överstelöjtnanten Jean-Jacques Fourriere. Senare vid en ceremoni på P 18 erhöll Bo Broman också P 18 förtjänstmedalj i brons utav översten Stig Barke som ett tecken på regementets uppskattning.

Personligen hade jag förmånen att tjänstgöra med honom i Iran i samband med vapenstilleståndet den 15 augusti 1988. Vi var de första utomstående som kom in i området där trupperna fortfarande låg grupperade öga mot öga och bara femtiotalet meter ifrån varandra på sina ställen. Bosse Broman kom att, med sin erfarenhet och sitt lugn, som stabsofficer i sektorstaben påverka missionen i positiv riktning i en annars mycket besvärlig miljö. Hans lugna och oförtröttliga sätt i förhandlingarna respekterades av iranierna. Själv kom jag att, såsom en ganska enveten och ettrig teamchef i Khorramshar att ådra mig iraniernas missnöje. Jag blev på ett högst fientligt sätt anmodad att lämna landet inom 48 timmar annars skulle jag fängslas. Bosse Bromans stöd under de dagarna glömmer jag inte.

En visbysork med rötterna på Fårö där han bosatte sig efter att ha slutat sin lärargärning har lämnat oss. Budet har nått oss om att Bosse Broman omkommit i en trafikolycka den 28 september 2017. Frid över hans minne.

TEXT OCH FOTO STIG SKALLAK

Minnesceremoni på Norra Kyrkogården

Även detta år samlades GRKF på Norra kyrkogården, i det avskilda hörnet bakom Krematoriet, vid Gottlands Truppers gravplats, för att lägga ner en krans vid den stora stenen och minnas våra avlidna kamrater. Vare sig de är begravna här eller någon annanstans. Vi samlas och vi minns vid allhelgonahelgen. Vi som så många andra.

Fredagen den 3 november kl 1400, en vacker höstdag efter regn och blåst, infann sig 14 kamrater på Norra Kyrkogården. Lars Brolund hälsade välkommen på GRKF vägnar varefter Hans Håkansson lade ner en krans med band i P18 färger med texten ”Till minne av våra avlidna kamrater. Sten Lindberg spelade ”Amazing Grace” på saxofon. Det blev inget korum i år eftersom prästen fått förhinder i sista stund men Lasse Brolund höll i trådarna avseende psalm och bön. Psalmen ”Härlig är jorden” sjöngs unisont med musikaliskt stöd av saxofonen.

Minnesstunden avslutades som vanligt på Märthas Café där kamratföreningen bjöd alla deltagare på kaffe.

TEXT LARS-GÖRAN NYBERG
FOTO CRISTER PERSSON

Hans Håkansson har lagt ner kransen vid Gottlands Truppers minnessten. I bakgrunden saluterar fanföraren Lars-Göran Nyberg och Sten Lindberg förbereder saxofonen på Amazing Grace.

In memoriam

Löjtnant Ulf Lansgard har avlidit, 69 år gammal.
Han gjorde sin värnplikt på BSI vid Livkompaniet på P 18 som pansarskyttegruppchef. Plutonchef var fänrik L-O Pettersson, ställföreträdare sergeant Erling Norrby och instruktör furir VSF Johansson (numera Skallak).

Efter IS 1 1966 följde trupptjänst under två år innan IS 2 1969. Ulf Lansgard påbörjade 1970 utbildning i sjukvårdstjänst och blev kvar inom den tjänsten till 1981. Därefter följde vaktchefsutbildning ochhan blev en av de fasta vaktcheferna under många år.

Efter en tid på RU-detaljen avslutade han sitt yrkesverksamma liv med ett år vid SWEDINT och gick i pension 2002.

Olle Gardell

Vår mångårige kassachef, Rolf Hansson, har gått ur tiden. Han avled den 23 april, några dagar före sin 83-årsdag.

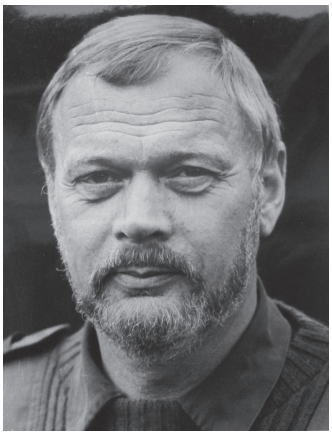
Rolf hansson började sin militära bana som artillerist och blev sergeant vid A 7 1961. På 60-talet var han skolchef vid befälsskolorna under ett antal år och gjorde sig känd som en rättrådig, noga och ordentlig man. Respekterad och omtyckt av alla. Han blev förvaltare 1970.

Med dragspel och sång gladde han många vid alla möjliga tillfällen.

Han vidareutbildade sig och blev kapten i Intkåren och placerades som kassachef vid P 18 1972, en befattning som han innehade till pensioneringen 1994.

Även som kassachef var han respekterad och omtyckt av alla. En riktig hedersman! Frid över hans minne.

Anders Nilsson
Lars-Göran Nyberg

Förre överstelöjtnanten Per-Åke Sporre avled i sitt hem den 12 januari. Han sörjs närmast av sin hustru Marianne jämte döttrarna Katarina, Kristina, Ulrika och Viktoria med familjer, samt övrig släkt och vänner. Per-Åke Sporre blev 76 år.

Som sin far valde han den militära banan och avlade studentexamen vid Försvarets läroverk i Uppsala 1964. Samma höst kommenderades han som elev till Krigsskolan Karlberg i Stockholm. Vi träffades där och en livslång vänskap grundades. I september 1965 utnämndes vi till fänrikar vid Gotlands regemente.

Som ett bevis på hans duglighet och goda kamratskap tilldelades Per-Åke Sporre ”Forna Karlbergares hederssabel”.

Under sin tid vid regementet ägnade han sig huvudsakligen åt utbildning av värnpliktiga, som kompanichef och i sin krigsbefattning som bataljonschef av repetitionsförband.

Under några år tjänstgjorde han även vid MKG-stab med bl.a. krigsplanläggning.

Efter genomgången högre stabskurs vid dåvarande Militärhögskolan 1987-88 utnämndes Per-Åke Sporre till överstelöjtnant och avslutade sin militära bana som chef för Gotlands Hemvärn.

Per-Åke Sporre hade många strängar på sin lyra. Föreningslivet upptog också stor del av hans tid. Han var ledamot av Sällskapet DBW, vars ordförande han var 2004. Som den goda utbildare han var, ledde han även kurser för blivande guider, med mycket bra resultat, som många av deltagarna kan vittna om.

Han hade också ett brinnande intresse av militärhistoria. Detta ledde till ett antal studieresor, som han ledde till bl.a. S:t Petersburg, Polen, Tyskland och Frankrike.

Ett annat drag hos honom var hans praktiska handlag. Efter några år i Visby och Hörsne inköptes i Hejdeby en gård med omfattande renoveringsbehov, som han med familjens hjälp iordningsställde till en modern bostad.

Vi lärde känna varandra väl under Karlbergsåret. Vid återkomsten till regementet blev han och hans familj ett gott stöd för mig, som obekant med regementet och ön som sådan.

Efter 15 år lämnade jag P 18 för tjänstgöring på fastlandet. Kontakten tappade vi dock inte under dessa år. Vid min återflytt till Visby 2011 blev umgänget mer frekvent. Jag besökte honom nästan varje vecka på lasarettets dialysavdelning där allehanda spörsmål och gamla minnen avhandlades. Han kämpade tappert många år med sin sjukdom utan att beklaga sig.

Per-Åke Sporre var en strong och skicklig officer. Men inte minst en synnerligen god kamrat.

Saknaden är stor och må han vila i frid.

Christer Svärd

Regementsfanan 2002

Överlämnades av Carl XVI Gustaf 12 oktober 2002 vid Oscarsstenen till överste Peter Molin.
Väduren symboliserar egenskaper som styrka, vitalitet och målmedvetenhet. Zodiakens vädur är bland annat krigarens tecken och har en naturlig plats bland andra heraldiska djur som örnar och lejon.

1966 ombeväpnades P 18 från automatgevär (Ag) m/42 till automatkarbin (Ak) 4. Det resulterade självklart i befälsutbildning. Här ser vi Bror Fritz (t h) under kontroll av att Sven Ekman sotat sitt korn.

Styrka Fritz framåt

Det är en bit efter midnatt till den 1 april 1963, det börjar ljusna ute. I 18 har just blivit P 18, båtmössan bytts mot basker. ”Styrka Fritz”, med krigsuppgifter vid flygfältet i Roma, genomför en SÖB. Kompanichefen, Bror Fritz, har kalas med sina plutonchefer på officersmässen. En av plutoncheferna är Folke Ansén som tycker att det börjar bli dags att bege sig hemåt. När de, i upprymt tillstånd, sätter på sig rockarna säger Bror Fritz till Folke Ansén: ”Beställ en taxi”.
Eftersom båda två bor i staden tycker Folke att det kan väl vara skönt att ta en promenad hem för att vädra ut lungorna lite.
Bror Fritz svarar: ”I går, när jag var infanterist, hade jag ställt upp på det. I dag är jag PANSAROFFICER OCH GÅR INTE ETT STEG! Beställ taxi.

TEXT FOLKE ANSÉN
FOTO GOTLANDS FÖRSVARSMUSEUM

Jubileumsbilden

Bilden är tagen sommaren 1967 när Christer Pettersson (t h) började sin militärtjänst med tre månader och resterande 12 månader året därpå. Nästa år är det alltså dags att fira jubileum.

En äldre kamrat minns

En av GRKF äldsta medlemmar heter Eddy Lundin och fyllde 95 år för en tid sedan. Han har skrivit ner minnen från yngre dagar och även bifogat en del bilder. Texten är för lång för att få plats i tidskriften. Här kommer endast en del, hela texten kommer att återfinnas på GRKF hemsida. Mycket nöje!

Jag föddes alltså 1922 i huset Stenkumlaväg/Silvåsgatan, som då var träpanelat och målat i ljust grönt. Det hade ett hörntorn med flaggstång på toppen. Min morfar Oscar Klingvall, Bomarve i Vall, lät uppföra tvåvåningshuset som bröllopsgåva till min mor och far.
Far var då underofficer vid det gamla I 27, så han hade ju nära till jobbet. Eftersom morfar var bonde, byggdes också en väl tilltagen uthuslänga, där det utöver sedvanliga utrymmen även fanns en vagnsbod och bås för två hästar. Morfar ville ha parkeringsplatsen ordnad, när han besökte ”böin”.

Sergeant Gottfrid Lundin, I 27.

Bland grannarna märktes musikfanjunkare Kuhlau, major Arweson, brännmästare Svensson (på cementen), kapten Brodin, skräddarmästare Rothstein, fanjunkare Pettersson m.fl. Min bror Folke inköpte senare en fastighet på Lyckåkersgatan.

Före skolåldern tillbringade jag och mina jämnåriga många timmar på ”slätten”, där vi med stort intresse följde utbildningen av de nyinryckta. Jag minns hur stolta vi var, när vi kunde räkna upp gevärets alla delar med slutstyckets slagstift, slagfjäder o.s.v. Ofta kunde vi mer än beväringarna.

Vi pojkar betraktade kaserngården och övningsfälten som vår hemmaplan. I löpgravarna byggde vi kojor, där vi smygrökte Arab och 39:an Turk. Väbeln Albin Åberg rev byggena med hjälp av sina ”malajer”, men vi återuppförde dem på nytt. Denna fejd pågick ständigt! Åberg hade två söner som deltog i finska vinterkriget. En av dem - Harry - stupade 1941, medan Samuel återvände med förfrusna fötter.

Ett glädjeämne var musiktaptot, då hela musikkåren ställde upp. Det var minst lika pampigt som nu på nationaldagen, när arméns musikkår spelar för kungen. Under lång tid hette musikdirektören Baltzar Bäckström och kåren var mycket eftertraktad. Den engagerades många gånger av bl.a. Berns Salonger. Baltzar efterträddes 1945 av Ingvar Mårelius. Andra militära namn som dyker upp är Klang, Hjorter, Linger, Hoas, Ekström, Sellin, Tallkvist, Brodin, Ivås, Letth m.fl.

1937 omvandlades infanterikåren I 18 till regemente, vilket givetvis firades med stor pompa. Vad som senare skett med Gotlands försvar, vill jag helst glömma.

TEXT OCH ORIGINALBILDER
EDDY LUNDIN

A 7-kamrater

När jag som 17-åring, i januari 1964, ryckte in till första batteriet på A 7 och möttes av Lennart Forsberg, ”Kalle Alva”, Oscar Knutas med flera så tänkte jag klara av ”lumpen” så fort som möjligt. Därefter hade jag tänkt fortsätta studera till jägmästare eller nåt annat yrke där man huvudsakligen arbetade i natur/skog.
Det blev 36 år på A 7 och och 2 år på Operationsledningen i Stockholm. Bra utbildning, instruktör, plutonchef, kompanichef och avslutning med olika uppgifter i regementsstaben innebar ett omväxlande yrke under alla år.

Ett av mina stora intressen var och är orienteringen vilket var en starkt bidragande orsak till att jag valde officersyrket. Tack vare detta fick jag varje år uppleva väldigt många trevliga avbrott i det traditionella kneget på kaserngården. 60- och 70-talets något besvärliga soldater byttes till mycket motiverade och intresserade soldater under 80 och 90-talet. Under alla dessa år så har jag träffat väldigt många goda vänner, duktiga artillerister och många av dessa finns med i vår verksamhet än idag.

Efter A 7-tiden har jag glädjen att leda kamratföreningens verksamhet vilket gör att jag håller kontakten med A 7-kamraterna levande. Den goda kamratandan har alltid kännetecknat A 7 och så är det fortfarande. När vi träffas är det än idag högt till tak - kamratandan består i allra högsta grad.

Kamratföreningen firade i september 80 år vilket beskrivs på annan plats. Uppskattat firande i glada vänners lag. Verksamheten i föreningen är traditionell med ett bra deltagande som naturligtvis kunde vara ännu bättre men, men. Vi har en stabil och engagerad styrelse som verkligen gör allt för att vi skall bevara traditionerna på bästa sätt, tack styrelsemedlemmar.

Lite tråkigt var att det försök vi gjorde att flytta ”tävlingen” om Mortimer Sederholms vandringspris till sommaren inte lockade så nu kommer vi att fundera på andra lösningar.

Jag ber nu alla att ta del av vår årsplanering för kommande år samt notera i almanackan som viktig verksamhet så inget annat ”kommer i vägen”.

Aurora har gästat oss i höst, den militära utvecklingen på ön är omfattande. Det skjuts som aldrig förr på Tofta. Nästan så man glömt, men nu påminns man om att vi också ”bullrade” en hel del på den tiden det begav sig. Det militära hotet finns och har alltid funnits. Sverige har även drabbats av terrorn vilket kanske är ännu svårare att skydda sig mot. Varför denna ondska mot oskyldiga medmänniskor? Varför? Tack och lov så har vi varit förskonade här på ön men oron att nåt skall hända även här smyger sig allt närmare.

Nej låt oss fortsätta leva i en fredlig och god värld i goda vänners lag!

ANDERS NILSSON
ORDFÖRANDE A 7 KF

In memoriam

Hilding Nilsson föddes 1927 som granne till Tofta skjutfält i Tofta socken. Han tog värvning vid A 7 direkt efter värnplikten och blev sen A 7 trogen fram till sin pensionering.

”Tuft Nicken”, som han allmänt kallades, var en engagerad medlem i hembygdsrörelsen och hade en otrolig kunskap om Tofta och Tofta skjutfält. Hela hans liv kretsade kring skjutfältet.

Han var en skicklig instruktör inom flera områden men kanske framförallt var det sambandstjänst. Han tjänstgjorde många år på första batteriet som utbildade befälselever. Han var också vaktchef under några år. Under senare delen av tjänstgöringen var det, lämpligt nog, som skjutfältsbefäl på DSA.

Ingenting var omöjligt för Hilding Nilsson som alltid hade glimten i ögat och minst en räv bakom varje öra. Han var också engagerad i uppbyggnaden av museet i Tingstäde. En mycket uppskattad A 7-are har lämnat oss med stor sorg och saknad.

Anders Nilsson

Gösta Björnlund, född 1925, kom från Katrineholm för att rycka in som värnpliktig på A 7 som han blev trogen under alla år. Han var en mycket noggrann yrkesman som inte lämnade något åt slumpen. Han sysslade tidigt med b-platstjänst men kom ganska tidigt in i regementsstaben där han under många år var chef för värnpliktsdetaljen.

Gösta Björnlund var engagerad i såväl underofficersföreningen som kamratföreningen.

Hans stora intresse var idrott och främst orientering och är en av Gotlands mesta vinnare i såväl militära som civila tävlingar. Militär mästare och engagerad organisatör för många Armébudkavlar. Vi var många som bara såg ryggen på honom vid de traditionella träningspassen som alltid genomfördes två gånger i veckan. Han uppfyllde med råge CA krav i fysisk träning långt upp i åren.
Gösta Björnlund levde underde sista år i trakten av Katrineholm.

Anders Nilsson

www.a7kamratforening.se

Styrelse

Ordförande	Anders Nilsson	Vice ordförande	Nils-Folke Eriksson
Sekreterare	Stefan Ekman	Kassör	Leif Svensson
Ledamöter	Sylve Nilsson, Göte Nilsson och Stefan Melin		
Suppleanter	Gunnar Trennestam och Christian Ericson		

Granatkastarbandvagn 90120 Mjölner, 40 vagnar är beställda med leverans början 2019.

Indirekt eld i framkant

I slutet av 2016 fattades två viktiga beslut, varav åtminstone det ena kommer att få stor betydelse för understödet av våra markstridskrafter.

FMV har beställt 40 stycken Granatkastarpansarbandvagn 90120 av ett företag med BAE Bofors och BAE Hägglunds i bakgrunden. Ordern är värd cirka 575 miljoner kronor. Vagnarna skall börja levereras under första kvartalet 2019.

2009 slopades ett nästan färdigutvecklat system, som skulle ge våra mekaniserade bataljoner ett modernt och effektivt understöd. Systemet kallades AMOS (Advanced MOrtar Systems). Det bestod av fordonsmonterade granatkastare i dubbellavettage, SSG120 (SplitterSkyddad Granatkastare 120 mm), och skulle ersätta vårt sedan länge föråldrade bataljonsartilleri. Ända sedan andra världskriget har det utgjorts av 12 cm granatkastare m/41.

I det nu beställda systemet kommer granatkastarna att monteras i en ny version av stridsfordon 90. Den får samma framkomlighet och skydd som övriga versioner i de mekaniserade förbanden.

AMOS utvecklades tillsammans med Finland. Där är systemet i tjänst idag med pjäserna burna av en pansarterrängbil. Den svenska varianten skulle placeras i en vapenhuv på stridsfordon 90. Det nya systemet har en del yttre likheter med AMOS, bl.a. dubbellavettaget och det faktum att det är monterat på chassier, som förrådsställdes när AMOS lades ner, men det nya projektet kan inte betraktas som en direkt fortsättning av det som slopades. AMOS mest avancerade funktion var MRSI (Multiple round, simultaneous impact) d.v.s. genom att automatiskt variera uppsättning och laddning skulle den kunna placera 16 skott samtidigt i valt mål. När en sådan salva nådde målet kunde vagnen redan vara under omgruppering.

Systemet består förstås inte bara av pjäser. I systemkraven ingår att ammunitionsarvet från grk m/41 skall kunna användas. Där ingår spräng- rök- och lysvinggranater och även hårdmålsgranaten Pansarsprängvinggranat m/94 (STRIX). Det är en slutfasstyrd granat, som är försedd med banmotor, som används vid större skjutavstånd än 4 km. Granaten programmeras så att den i banans nedåtgående gren börjar söka av ett område på 150x150 meter med IR-sökare och väljer ett passande mål (stridsvagn eller stridsfordon). Den styrs sedan till målet och en RSV-laddning utlöses, som skall penetrera taket på fordonet.

En Grkpbv AMOS kunde gruppera och avge eld på mindre än 30 sek. Eldhastigheten var 12 – 16 sk/min och eldrör, de första fyra på mindre än 8 sek. Räckvidd 6 – 10 km beroende på ammunition (MRSI upp till 8 km). 48 skott medfördes i vagnen, som vägde ca 25 ton. OM Grkpbv 90120 får MRSI-förmåga är för mig obekant, men den kommer åtminstone att få bättre prestanda än grk m/41 och blir därmed en avsevärd förstärkning av understödet till våra mekaniserade bataljoner.

Bataljonsartilleriet består idag av två plutoner med vardera fyra dragna granatkastare m/41. Organisationsstrukturen kommer att behållas. Fem mekaniserade bataljoner kommer att få vardera åtta grkpbv 90120. I 19, P 4 och P 7 som sätter upp de bataljonerna kommer också att få i uppgift att producera det nya bataljonsartilleriet.

I december 2013 lämnade Norge projekt Archer (i princip haubits 77 på en bepansrad dumper). FMV har avtalat med BAE Systems Bofors AB, att Norges 24 pjäser skall anpassas till sin svenska motsvarighet. Ordern är värd ca 100 miljoner kronor. Anpassningen omfattar bl.a. lednings- och eldledningssystemet. 12 pjäser skall levereras till Försvarsmaktens förbandsreserv 2018-2020. FMV har fått i uppdrag att försälja de resterande 12 pjäserna.

Innebörden av begreppet förbandsreserv är inte helt klar. Möjligen kan just denna användas för att förrådsställa den tunga materielen för en haubitsbataljon på Gotland, i Mälardalen eller i Sydsverige – alla tänkbara operationsriktningar. Men sannolikt är det inte fråga en mobiliseringsreserv. En sådan kan antas kräva komplettering av annan materiel och framförallt tillgång till utbildad personal. På sikt skulle pjäserna kunna användas för att sätta upp ytterligare en haubitsbataljon eller förstärka de två vi nu har till 18 pjäser vardera. I så fall skulle det innebära ytterligare en väsentlig förstärkning av funktionen indirekt eld.

Enligt uppgift från FMV har den nya granatkastarbandvagnen fått namnet Mjölner. Vagnen kan medföra 60 skott. Den grupperar på mindre än två minuter och kan lämna eldställningen på mindre än en minut. De första fyra skotten kan skjutas på mindre än åtta sekunder. Vid kortvarig eldgivning är eldhastigheten 16 sk/min. Vid längre eldgivning, som kanske inte blir aktuell p.g.a. bekämpningsrisken, är eldhastigheten 10 sk/min. Skottvidden tycks bli densamma som för granatkastare m/41 dvs 9 kilometer.

RUNE CARLSSON
PENSIONERAD SMÅLANDSARTILLERIST

Projektet AMOS SSG120 (SplitterSkyddad Granatkastare 120 mm) lades ner 2009.

FOTO SSG120: FÖRSVARSMAKTEN

Besök hemsidan www.a7kamratforening.se

Där kan du läsa om A 7 historia. Kamratföreningens verksamhet samt få reda på senaste nytt, aktuella evenemang och lämna synpunkter/önskemål från dig till föreningens styrelse.

Där finns också styrelsens kontaktuppgifter och äldre årgångar av vår Kamrattidning.

Vi har i dag e-postadresser till ca 100 medlemmar och tar gärna emot flera. Tyvärr har vi några gamla/felaktiga e-postadresser som inte fungerar vilket medför att ni som har dessa inte får någon information den vägen.

Om du har en e-postadress men aldrig får någon information från föreningen maila då till info@a7kamratforening.se så att vi får en fungerande e-postadress till dig. Detsamma gäller för dig som inte anmält någon e-postadress!

Styrelsen

A 7 kamratförenings STORA TACK till alla 64 sponsorer 2017 till Kamratfonden

Sverker Adolfsson	Bengt Klingvall
Gun-Britt Alfström	Arne Kågestedt
Sven-Ove Alfström	Rolf Larsson
Bertil Allard	Tord Lickander
Göte Andersson	Bengt Lindroth
Mats Annerstedt	Kalle Lindström
Inge Ask	Mats Lindvall
Sven-Åke Asklander	Tony Löwenborg
Björn Behm	Erik Mattsson
Mattias Bendt	Anders Nikker
Olle Bjurström	Lars-Gösta Nilsson
Carl Carlsson	Nils Nilsson
Göran Carlsson	Per-Arne Nilsson
Leif Carlsson	Åke Nordgren
Sven-Henry Carlsson	Alert Norrby
Anders Carp	Agneta Pettersson
Christer Christiansson	Sten Pettersson
Lennart Eklöf	Stig Sandelin
Stephan Ekström	Östen Sjöblom
Mats Eriksson	Nils-Gunnar Smith
Per Frödell	Bo-Gustav Sorby
Anders Fågelberg	Per-Henrik Sorby
Ove Gardelius	Christer Starkenberg
Olle Gardell	Jan-Olof Strid
Harald Gustafsson	Kaj Ström
Henrik Hammarström	Svante Ståhl
Tryggve Härviden	Tony Sundstrand
Jan Höglund	Sigvard Svensson
Jan Johansson	Tom Tibbling
Anders Jolby	Sven Törner
Thorvald Kaijser	Hans Waldenström
Per-Inge Karlsson	Gunnar Wahlhagen

Vill du vara med och sponsra vår Kamratfond nästa år? Sätt då gärna in ditt bidrag tillsammans med årsavgiften 2018 på bankgiro 192-0800.
Kom ihåg att ange ditt namn och adress!

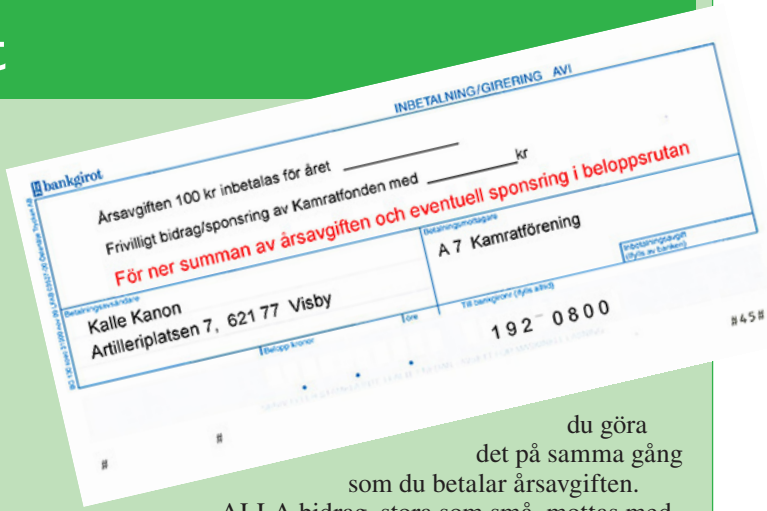
Medlemmar och årsavgift

A 7 Kamratförening hade den 15 november 173 medlemmar varav 96 är boende på Gotland och resterande 77 bor på fastlandet. Vi har 27 stycken medlemmar som är 80 år eller äldre och som därmed är befriade från årsavgift. Fyra medlemmar har inte betalt årsavgiften för 2017 och de sex medlemmar som inte betalade sin årsavgift för 2016, trots upprepade påminnelser, har tagits bort ur föreningens medlemslista.

Årsavgiften, 100 kr, ska betalas innan mars månads utgång! Är du osäker på om du betalat eller inte så kan kassör Leif Svensson svara på det, 0498-27 18 04 eller kassor@a7kamratforening.se.

Årsavgiften ska betalas in på bankgiro 192-0800 och kom ihåg att meddela ditt namn vid insättningen!

Om du även vill vara med och sponsra vår Kamratfond kan

du göra det på samma gång som du betalar årsavgiften.

ALLA bidrag, stora som små, mottas med största tacksamhet! Sponsorerna presenteras med namn här i tidningen och på hemsidan!

Styrelsen

C-C Gustafsson, Rolf Larsson, Olle Bjurström, Allan Olofsson, Mia och Leif Svensson.

A 7
kamratförening
80 årsjubileum

Rutger Bandholtz talar om vad som gäller.

Perfekt start på kalaset. Bussen på plats i god tid och avresan från Korsbetningen gick vid lunchtid med ett trettiotal resenärer ombord till Försvarsmuséet i Tingstäde som mål.

Lunch och rundvandring

Där ett antal kamrater anslöt sig. Efter en god lunch fick vi höra lite om de senaste förändringarna och vad som var på gång av platschefen Lasse Larsson. Därfter berättade Rolf Larsson på ett lättsamt och intressant sätt om några A 7:are, som inte längre finns med bland oss, såsom Anders Dahlgren, Lennart Forsberg, K-G Runander och Erik Widerström. En kortare rundvandring följde där vi kunde se på de senaste förändringarna.

Imponerande på Flyg och Marin

Sedan gick resan en liten bit söderut, närmare bestämt till skans IV, där numera marinens och flygvapnets museidelar huserar.

Vi fick där se var ett imponerande arbete utfört under kort tid av våra kamrater från KA 3 kf med Rutger Bandholtz som härförare. Han var också vår ciceron under besöket. Vi imponerades främst av den välordnade materielutställningen samt upprustningen av skansen. Ni som ännu inte varit där, gör ett besök!

Rundåkning på Korsbetningen

Nästa programpunkt var rundvandring på Korsbetningen som p.g.a. tilltagande regn blev en rundresa per buss. Att mycket har hänt kunde ses även från bussen. Efter lite vila och omklädning startade minglet i Arbetarföreningens lokal vid Kinbergs plats kl. 17.30 med drink och tilltugg.

Jubileumsmiddagen

Den mycket förnämliga festmåltiden startade vid nittontiden i en fullbesatt lokal, femtio personer, och med Bo-Gustav Sorby som äldste medlem. Anders Nilsson höll ett mycket uppskattat inledningsanförande med mycket humor men också en del allvar. Han berörde bland annat den militära utvecklingen på Gotland, föreningens grundande och medlemsutveckling samt verksamheten i föreningen numera. Flera talare anmälde sig under middagen, där samtliga betonade det goda kamratskapet man upplevt vid regementet.

Middagen avslutades med ett spontant och fyndigt tacktal av Curt-Christer Gustafsson som bl.a. utnämnde Rolf Larsson till Mr. A 7 och avslutade sitt tal med en sedvanlig knorr. Därefter fortsatte festen med musik, allsång, kaffe m.m. Stort tack Anders Nilsson och alla medhjälpare för ett mycket lyckat jubileum hälsar undertecknad och säkert alla andra deltagare.

TEXT OLLE BJURSTRÖM
FOTO GUNNAR TRENNESTAM, MATS RUNANDER

Stig Sandelin, Eva och Karl-Arne Malmberg.

Kalle Lindström, Iris och Sune Ronqvist, Leo och Gun-Britt Lövdahl, Göte och Sinnika Nilsson.

Svante Ståhl, Per-Henrik Sorby, Mats och Agneta Runander.

Gunnar Trennestam och Åke Nordgren.

Leif Carlsson och Eva Trennestam.

Göte Andersson och Stig Sandelin.

Kerstin och Hasse Trygg i samspråk med Anders Nilsson.

Vad hände sen?

Bo Hansson, chef A 7 under 2000, reflekterar och summerar vad som han varit verksam med sedan den 30 juni 2000 vid nedläggningen av regementet.

År 2000–2002 Armétaktiska kommandot

Resan har gått via Enköping då i Bekämpningsavdelningen i det nybildade Armétaktiska kommandot.

Bekämpningsavdelningen organiserades i juli 2000. Avdelningen ansvarade för förbandsutveckling avseende förband tillhörande det mekaniserade truppslaget, inom artilleriet och luftvärnet samt telekrigsförband. Min befattning innebar även att, tillsammans med chefen för artilleriregementet , företräda artilleriet inom armén. Truppslagsinspektörerna ”försvann” i samband med försvarsbeslutet.

Det dagliga arbetet innebar framtagande av taktisk-organisatorisk-ekonomisk-målsättning (TOEM), materielutveckling, studieverksamhet m m för de förband avdelning hade ett ansvar för.

Våren 2001 genomfördes övningen Snöstorm i trakten av Boden och Jokkmokk. Divisionsstab, artilleriregemente samt två brigadledningar jämte ett selekterat antal förband medverkade. Min roll i detta var att, som fältartilleriregementschef, säkerställa den indirekta elden vid divisionens strid. Under dessa år var utveckling och anskaffning av materiel relativt god. Jag var ordförande för arbetet med framtagandet av en systemplan B för ”Splitterskyddat enhetsfordon – SEP”. Mineringsgranaten Bonus tillfördes. Förmågan demonstrerades vid en förevisning i Karlskoga/Villingsberg. Nytt avståndsinstrument, i samarbete med Norge, togs fram. Ytterligare exempel finnes.

År 2003–2008 Södra skånska regementet, P 7

Hösten 2002 har vi nästa anhalt på resan. Jag kom att placeras vid P 7 med dels fortsatt uppgift att medverka i arbetet inför försvarsbeslut 2004 och dels bistå chefen P 7 med planering och genomförande av brigadstabens slutövning våren 2003.

Min personliga erfarenhet av brigadnivån hade hunnit ”rosta” under tiden för tjänstgöringen vid ATK. Jag hade dock övningen Snöstorm relativt färskt i minnet Våren kom och övningen genomfördes.

Då jag fortsatt medverkade, i HKV, i underlaget inför beslutet 2004, kom jag även att få i uppgift att bistå chefen P 7 med underlag, beskrivning samt motiv för ett bevarande av P 7. Ett flertal besök av myndighetens högsta chefer, skånska riksdagsledamöter, försvarsutskottet, kommunalpolitiker samt inte minst politiker samt tjänstemän ur Region Skåne. Alla var viktiga! Resultatet av påverkan står sig än idag. Den resterande tiden vid regementet kom jag att tjänstgöra som stabschef och ställföreträdande regementschef under överstarna Lars Hammarlund och Jan Pålsson. Lars Hammarlund förenade regementschefsskapet med uppgiften att vara reseattaché i Malaysia.

Lars såg behovet av stöd i detta, innebärande planering och kontakt med departement, ambassad, försvarsindustri. Tillsammans med Lars fick jag tillfälle att deltaga vid ett antal resor och förrättningar i detta land.

År 2008–2013 Primärvården

Efter drygt trettio år lämnade jag Försvarsmakten för att påbörja ett nytt uppdrag. Jag blev kanslichef i den nybildade förvaltningen Primärvården Skåne i Region Skåne. Det blev alltså en helt ny rutt på resan.

Kansliet hade ansvar för allt som inte med naturlighet kan anses inrymmas inom ekonomi, personal/HR-tjänst samt kommunikation. Det var allt ”mellan himmel och jord”. Hantering av ca 150 fordon, fastighetsfrågor, säkerhet, såväl brand som hot och våld, miljöledning, intern kontroll, administrativt stöd, systemstöd m m. Spännande och lärorikt. En uppgift var att samla sex kontor med cirka 130 medarbetare, lokaliserade runt om i Skåne, till en gemensam lokal i Lund.
Erfarenheter från A 7 kom väl till nytta.

År 2013–2015 Regionservice

Den 1 maj 2013 förändrades regionens organisation, tretton förvaltningar blev tre. Dramatiken var stor, inte minst i media och framförd av skilda personalgrupper. Primärvården upphörde som egen förvaltning, min befattning försvann.

Detta stopp på resan gav möjlighet till att hoppa på tåget som hanterade ”tillskapandet av en regiongemensam logistik”. I och med den nya organisationen tillkom förvaltningen Regionservice med ansvar för förnödenhetsförsörjning samt fastighetsinvesteringar och -drift. Här landade jag, inledningsvis vid utvecklingsavdelningen, för att därefter åter igen tituleras kanslichef.

År 2016–2017 Sölvesborg-Bromölla Kommunalförbund

Innan slutstationen nås, hann jag med en utflykt till Sölvesborg, i egenskap av förbundschef. Förbundet hade vid denna tid i uppgift att ansvara för de båda medlemskommunerna huvudmannaskap avseende gymnasial- och vuxenutbildning samt stöd och service avseende måltidsverksamhet, lokalvård, personal- och löneadministrativstöd samt informationsteknik.

Jag avslutade min yrkesverksamhet med detta chefskap.

År 2017 Pensionär

Den 1 maj blev jag pensionär. Då detta kom tillkänna vid den tidigare arbetsgivaren, Region Skåne, fick jag möjligheten att på deltid under kommande år, 2018, arbeta med kontinuitetsplanering vid samhällsviktig verksamhet. Hälso- och sjukvård är en sådan verksamhet. Jag kommer även att få tillfälle att medverka vid planering för Civilt försvar. Cirkeln sluts, i någon mening.

Framtiden innehåller firandet av 40 årig bröllopsdag med hustru Britt-Marie, år 2018. En fortsatt samvaro med våra två barn med respektive och de fem barnbarnen. Som dottern uttryckte det ”Allt är mycket enklare nu när du är pensionär”. Jag är engagerad inom frimurarna, även på nationell nivån. Vi planerar för att resa under lite längre perioder än tidigare, med basen kvar i Fjälkinge.

Britt-Marie och jag har vid skrivandet av denna betraktelse återupplevt i minnet tiden vid A 7 och på ön. En tid vi minns stor glädje! På återseende.

BO HANSSON

Tre ”ungdomar”, en som redan fyllt femtio, pratar glada minnen. Fr v Mats Lindvall, Anders Carp och Toni Trifunovski.

Stockholmsträffen

Minnen och många skratt

Onsdagen den 15 februari genomfördes en kamratträff i Militärsällskapets (MSS) lokal på Vallhallavägen.

17 stycken var anmälda men några hade fått förhinder så vi blev 15 stycken. Christian Ericsson var sammanhållande. Det minglades lite i början och efter en stund var det fullt sorl. Gamla minnen återuppstod och det hördes skratt här och var. Efter en stund var det dags för förtäring. Den bestod av mycket god pyttipanna med en kall en till. Även nu glada skratt och prat. Efter måltiden höll Lars Ekstedt en mycket intressant information om MSS. Eftersom det var arbetsdag för de flesta dagen efter så avslutades träffen ganska tidigt.

Jag passade på att fråga vad de gamla A 7-arna sysslar med och fick följande uppgifter.

Mats Lindvall, bor i Väsby, kör charterbussar till alla hamnar runt Stockholm.

Anders Carp, bor i Bromma, jobbar på Saab med radar och ledningssystem.

Calle Carlsson, glad pensionär, läser, promenerar och skriver brev till alla som han har kontakt med.

Åke Nordgren, reser och mår gott är på Gotland i Lokrumme sex månader om året med frun.

Christian Ericsson, driver cykelbutik året runt i Visby och i Stockholm.

Per Frödell (Mattsson), jobbar på insatsledningen i HKV.

Tony Trifunovski, stabschef på Slättö förvaltning. Vi gotlänningar skulle känna till Slättö när dessa rader skrivs enligt Toni men, men …

Patrik Kvie, bor i Vasastan och driver tre företag. Saknar teamkänslan och fältlivet från det militära.

Ove Gardelius, engagerad i MSS, slutat med bordtennis. Ägnar fritiden åt golf, barnbarnen och gympa med arméstaben.

Svante Hezekielsson, glad pensionär som är nöjd med sin pension. Håller igång ett par gånger i veckan.

Lennart Eklöf, reser, bygger på sommarstället och trivs med livet. Tränar inte, men motionerar.

Leif Carlsson, bor i Falun, reser, både utomlands och till Gotland och pysslar med fruns föräldrahem i Sörskog. Ägnar även tid åt barn och barnbarn.

Tyvärr så missade jag Harry Kvist men han såg ut att trivas med tillvaron.

TEXT OCH FOTO SYLVE NILSSON

Tre som lyssnar på Lars Ekstedts information om MSS. Fr v Per Frödell, Christian Ericsson och Lennart Eklöf.

Välkommen till årsmöte den 15 februari kl. 17.30

i Marinstugan på Hällarna

17.30 Samling för sedvanligt mingel innan mötet, baren öppen!

18.00 Årsmöte enligt stadgarna.

Efter mötet blir det både ”fast och flytande föda” enligt m/Göte Nilsson.
Möjligheter till eventuellt inköp av starkare drycker till ”kamratpris” finns.

Anmälan till Göte Nilsson senast den 8 februari på gote@a7kamratforening.se eller 0709-27 14 96.

Välkommen
Styrelsen

Kamratfräff i Stockholm

Inbjudan till kamratträff i Stockholm den 22 februari kl. 18.00.

I Militärsällskapets lokal på Valhallavägen 104.
Anmälan till Christian Ericson:
christian@a7kamratforening.se eller med sms till 0735-61 89 29.
Anmäl dig senast den 12 februari. Ta vara på chansen att få träffas och prata gamla minnen!
Välkommen

VERKSAMHET 2018

Bowling (F.d. Soldathemmet)
Torsdagar i jämna veckor
Start den 11 januari kl 14.00

Årsmöte med kamratmiddag
15 februari kl. 17.30 i Marinstugan

Kamratträff i Stockholm
22 februari kl. 18.00 i Militärsällskapets lokal (Valhallavägen 104)

Ärtlunch
12 april kl. 12.00 i Restaurang Visborg

Invigning ”Miniatyr Korsbetningen”
26 maj i GFM under Tingstädedagen.

Nationaldagsfirande
6 juni i Tingstäde

Ärtlunch
4 oktober kl. 12.00 i Restaurang Visborg

Manusstopp för tidningsartiklar
15 november

Sancta Barbarafirande
1 december

Julbön i Domkyrkan
Samordnas med nybildade Gotlands Regemente i december

Ärtlunch i Restaurang Visborg

12 april kl. 12.00. Årets första ärtlunch!
Anmälan om deltagande senast den 5 april med e-post till gote@a7kamratforening.se eller 0709-27 14 96.
Välkommen

Miniatyren föreställer, som säkert de flesta känner igen, bastun vid vakten. Fordonet är en lastterrängbil 912.

A 7 kasern-område på ”Korsbetningen” kommer att byggas upp igen.

Denna gång som en modell där alla byggnader och hela kasernområdet kommer att invigas på Gotlands Försvarsmuseum i samband med Tingstädedagen 2018 dvs sista lördagen i maj, 26 maj 2018. Modellen byggs i skala 1:100 och blir 6 x 3 meter med trolig placering i Understödshuset. Sven-Henry Carlsson var och visade upp lite av detta i oktober och vi ser med spänning fram emot att få ta hand om detta bygge.

TEXT OCH FOTO ANDERS NILSSON

Till årsmöte i februari deltog 23 medlemmar.

Det serverades en utsökt måltid som vanligt med ett stort tack till Sinikka.
Själva årsmöte hade inga överraskningar men vår ordförande hade förberett lite huvudbry. Det handlade om att i steg 1 identifiera rondeller (dom där som är mitt i en cirkulationsplats) samt att i steg 2 identifiera en del andra Visbymotiv.
Några av deltagarna: i förgrunden fr v. Leo Lövdahl, Allan Olofsson och den vita kalufsen är Sven-Erik Johansson. Sittande mitt i bilden fr.v. Kalle Lindström, Sylve Nilsson, Jonas Kysinger, Bo Niveman (A 3:are)samt Urban Eskelund. Stående i bakgrunden fr.v Gunnar Trennestam, Christer Christiansson, Stefan Melin, Klas-Göran Buskas och Anders Nilsson.

TEXT OCH FOTO MATS RUNANDER

Slår an takten
Regementets marsch, Anders Nilsson som tamburmajor. Elisabeth Kimell och Östen Sjöblom tillhör den lyssnande skaran.

Uppskattat om en chef
Allan Olofsson berättaade en mycket uppskattad anekdot om en gammal kårchef.

Sankta Barbara

Lördagen den 2 december firade A 7 kamratförening Sankta Barbara i arbetarförrenigens lokal på Kinbergs plats. Vanligtvis brukar firandet inledas med en tävling om Mortimer Cederholms vandringspris men så blev inte fallet i år. Kamraterna börjar komma till åren så det frestar väl på att tävla?

Firandet inleddes med en timmes mingel för att sedan övergå till ceremonin med tal till Barbara och en skål, samt regementets marsch. En mycket god trerätters middag avnjöts. Som en liten extra krydda till förrätten bjöd vår Ica-handlare från Vibble på ett mycket gott lokalproducerat öl, Picknicköl.

Stämningen steg efter hand, det sjöngs och berättades en hel del historier om gamla tider. Senare på kvällen var det utdelning på de sedvanliga Barbaraaktierna, där nog nära 100 % fick någon utdelning. Kvällen fortsatte ett antal timmar och avslutades med en liten vickning.

TEXT OCH FOTO SYLVE NILSSON

Luftvärns vänner

När detta skrivs har vi gått in i december och julen står för dörren. Om vi får en vit jul eller inte återstår dock att se.

Både tiden och utvecklingen på försvarsområdet går fort. När jag sneglar på min ”ledare” i förra årets nummer av vår tidskrift antydde jag där att det framgent skulle kunna bli ytterligare förstärkningar på ön. Och så blev det. Luftvärn med två plutoner luftvärnskanonvagn 90 kommer på plats under 2018 och det är nog ingen vild gissning att det snart blir beslut om en artilleri – eller granatkastarenhet. Stridsgruppen är på plats och byggandet av garnisonen på Tofta framskrider om än långsammare än tänkt med tanke på alla överklaganden.

En större överraskning är kanske att Gotlands regemente skall - likt fågeln Fenix – återupprättas. ÖB kommer hit och förrättar invigningen men dagen är inte bestämd. Om förbandet även skall kallas P 18 är inte helt avdömt. Min personliga reflektion är att det vore olikt våra framsynta politiker, det är ju detsamma som att erkänna att det var ett felaktigt beslut att lägga ner ”gamla” P 18 år 2005. Blir det Gotlands regemente P 18 är det bara att gratulera våra pansarkamrater.

Det har också antytts att Gotland, åter, skall bli en egen militärregion. Då är cirkeln definitivt sluten, då är vi nästan tillbaka till organisationen år 2000, om än i bantad version. Vad denna rundgång i försvarsmaktens organisation på Gotland har kostat skall vi tala tyst om.

Och vem vet, kanske skall vi åter genomföra grundutbildning av värnpliktiga när plikten, i begränsad form, återaktiveras. Vi lever verkligen i spännande, omvälvande, turbulenta och även oroliga tider.

Alla medlemmar med anhöriga tillönskas ett Gott Nytt 2018.

RUTGER U:SON EDWARDS
ORDFÖRANDE LV 2 KF

Bli medlem i Lv 2 kamratförening

Kamratföreningen står öppen för alla som har varit **värnpliktig** vid Lv 2 (Lv 3 G, Lv 2 G) eller varit **anställd** på Lv 2 eller **tilhört krigsförband** vid Lv 2 eller annan person som **visat intresse** för förbandet.

Medlemsskap är bara 50:-per år. Postgiro 61 07 90-8. Ange din adress (så kommer tidskriften KFT hem i din låda), telefon och epostadress samt naturligtvis ditt namn.

Vill du ha mer information så kontakta någon i styrelsen.

Årsavgift 2018

Årsavgiften för 2018 är fastställd till 50 SEK. Om allt fungerat har du fått eller får snart ett brev med inbetalningskort och information. Vi ber dig att senast 31 mars betala årsavgiften på pg 61 07 90-8, Lv 2 kamratförening.
OBS! att f.d. förbandschefer och hedersmedlemmar är befriade från årsavgift. I infobrevet framgår vilka medlemmar som redan betalt avgift för 2018 och i vissa fall längre.

@ Anmäl din e-postadress

Och styrelsen vädjar ännu en gång till de som ännu inte anmält e-postadress. Gör det till rutger.edwards@swipnet.se. Och kom ihåg att anmäla adressändring och ändring av e-postadress till adress enligt ovan.

Styrelsen

Kallelse till årsmöte 2018

Årsmötet hålls onsdag 7 mars kl. 1830 i Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde.

Anmälan om deltagande senast måndag 5 mars till ordföranden på 076–83 93 230 eller rutger.edwards@swipnet.se.

Motioner skall vara ordföranden tillhanda senast tisdag 27 februari.

Samling på ÖoB parkering senast kl. 1800 för de som önskar samåkning till Tingstäde.

Efter mötet helsubventionerad måltid.

Hjärtligt välkommen!
Styrelsen

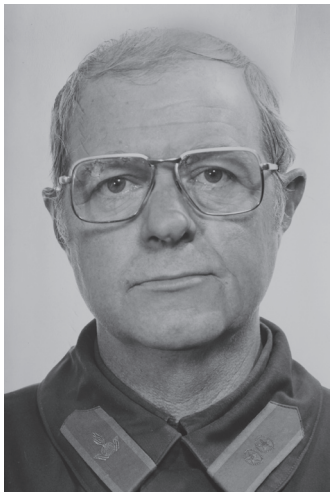

Styrelse

Ordförande	Rutger Edwards	
Vice ordf	Fredrik Hård af Segerstad	
Sekreterare	Bertil Olsson	
Kassör	Torsten Enström	vice kassör Åsa Grahn
Ledamöter	Ingemar Fransson, Kjell Pettersson, Ingemar Gutenberg	

www.lv2kamratforening.se

In memoriam

Löjtnant Rune Karlsson avled den 20 oktober 2017. Rune var född 7 mars 1930.

Han anställdes som furir hösten 1950 och tjänstgjorde rimligen som instruktör på kanonsystem med 7,5 cm lvkanon fram till mitten på januari 1954 då han sökte avsked och blev civil. Perioden fram till oktober 1965 arbetade Rune bl.a. som bilhandlare och därefter fick han återanställning vid Lv 2 och då som motor- och underhållstjänst. T.o.m. utbildningsåret 1976/77 var Rune placerad på motor-eller trossplutoner och han gick ofta i befattning som kvartermästare på förbandsövningarna. 1977 placerades han som chef för pjäshallsgruppen och vid flytten 1986 till Visborgsslätt och invigningen av den nya Art/lvhallen blev han chef i hallen fr.o.m 1 januari 1986. Med det följde också placering på A 7 och DSA (Driftserviceavdelningen) då denna avdelning lydde under A 7. Han behöll denna placering till sin pensionsavgång 1 april 1990.

Rune befordrades från överfurir till fanjunkare 1 juli 1972 i samband med tjänsteställnings-reformen och till löjtnant 1 juni 1983 och han gjorde FN-tjänst på Cypern 1970 -1971.

Rune var lågmäld och utstrålade lugn, trygghet och stabilitet. Han var vänligheten själv och en god kamrat och kollega.

Rutger U:son Edwards

För 40 år sedan

Med början 1977 infördes ett obligatoriskt ”Soldatprov” för befäl och även värnpliktiga. Hösten 1977 genomfördes det första provet vid Lv 2. Man skulle med stridsutrustning i grupp marschera 3 mil med inlagda skjutstationer. Det fanns en maximitid för godkänt prov. Viktigt var att vårda fötternas innan provet! Soldatprovet utvecklades också så att det fanns alternativet att cykla 10 mil på kroncykel. Senare blev innehållet i provet mer varierat med kombination av fotmarsch, cykelmarsch, rodd och andra fysiska aktiviteter.
Bilden från hösten 1977 visar fr.v. Aksel Kann, Leif Svenssén, Mats Ekeroth och Sigfrid Albers. Av minerna att döma mår deras fötter än så länge bra.

TEXT: RUTGER EDWARDS
FOTO: OKÄND

Verksamhetsplan 2018

Verksamhetsplanen för 2018 följer planen för tidigare år. Fredsbaskrarnas föreningsmöten är borttagna i översikten, men medlemmarna blir inbjudna via e-post. Ärtluncherna med eller utan föredrag i Marinstugan fortsätter vi med, höstens möte blir troligen på annan plats, då Marinstugans framtid är osäker. Då Officerskören har upplösts, är arrangör och tid 2018 vid tidskriftens utgivning inte klarlagda.

25 januari **Styrelsemöte**
1830 i Frivillighuset

7 mars **Årsmöte**
18.30 i Gotlands försvarsmuseum. Samling senast kl. 18.00 på ÖoB parkering för de som önskar samåkning. Anmälan om deltagande senast 5 mars till Rutger Edwards på 076-83 93 230 eller rutger.edwards@swipnet.se. Motioner skall vara Rutger Edwards tillhanda senast 27 februari. Efter mötet helsubventionerad måltid.

26 april **Ärtlunch**
11.00 i Marinstugan. En anhörig/medlem får deltaga
.

3 maj **Styrelsemöte**
18.30 i Frivillighuset

6 juni **Nationaldagsfirande**
Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde. Samling 11.45.

7 juni
Luftvärnsregementets kamrater 1-2018 utkommer.

13 september **Styrelsemöte**
18.30 i Frivillighuset.

8 november **Ärtlunch**
11.00. Plats meddelas senare. En anhörig/medlem får deltaga.

15 november **Styrelsemöte**
18.30 i Frivillighuset.

5 december
Luftvärnsregementets kamrater 2-2018 utkommer.

V 50 **Prel. julbön i Visby domkyrka.**
Tid meddelas senare.

27 december
P 18-A 7-Lv 2-KA 3 kamratföreningars tidskrift utkommer.

Under maskeringsnätet presenterar plutonchefen t.v. sin station för regementschefen, Erik Kraft, Gunnar Wahlström, Sven-Ove Svensson, Folke Frendin, Hans Klintbom och Göran Hellström.

Luftvärnet mot nya höjder -ett paradigmskifte

Luftvärnsregementet svarade under våren-försommaren, tillsammans med Arméns jägarbataljon, för den av ÖB anbefallda beredskapen på Gotland tills 18.stridsgruppen kom på plats.

I slutet av maj genomförde de delar av den luftvärnsbataljon, som var grupperad på ön, förbandsövningar i trakterna av Klintehamn och Roma samt på Tofta-fältet.

Kamratföreningen blev inbjuden till information och studiebesök skärtorsdag 25 maj. Nio medlemmar samlades vid 1230 på Suderbys herrgård för att inledningsvis få en orientering av regementschefen Anders Svensson om Halmstad garnison och läget inom truppslaget. Från att 2009 ha stått på branten att bli nedlagt som truppslag (luftvärn behövdes ju inte i Afghanistan eller i internationella insatser) till dagsläget, där luftvärnet är starkt efterfrågat. Luftvärnet står också inför ett paradigmskifte i och med införandet av robotsystem 98 IRIS-T och ersättaren av system 97 Hawk, det amerikanska Patriotsystemet. Robot 98 startar vertikalt, vilket gör att man i princip kan gruppera eldenheterna i bebyggelse eller i en skogsglänta och inte behöver fri sikt mot målen, vilket dock sensorerna/radarstationerna fortfarande måste ha. Med Patriotsystemet har man dock inte samma frihet vid val av gruppering. Systemet är tyngre och roboten startar inte vertikalt.

Därefter redogjorde kapten Mattias Hiller, biträdande övningsledare, för GKÖ 2017 (Grundläggande krigsförbandsövning) som bl.a. var slutprov för rekryterna på förbandet. Förbandet bestod av fyra eldenheter rb 70, två eldenheter rb 97, tre UndE 23 (underrättelse-enhet / spaningsradar) samt lednings-och logistikenheter. Efter en kaffepaus avslutades besöket vid en grupperad UndE 23 på Tofta-fältet, där medlemmarna gavs möjlighet att göra ett besök inne i stationen. Sammanhållande för besöket var Mats Lövdahl, stabschef vid regementet och f.d. Lv 2:are.

TEXT OCH FOTO: RUTGER EDWARDS

Till årets Basseträff på Gotland deltog; Krister Djerf, Hans Silborn, Lennart Härdell, Leif Delén, Leif Larsson, Uno von Corswant och bakom kameran Göran Hellström. Ciceron på Tjautet var soldat Lindgren. På Fårö, Gåsemora, anslöt Katarina Löfstedt, Randi Hjorthol, Eva-Lena Mörk Härdell, Eva Larsson, Marita Eneqvist och Maria Berglund. Till kaffet avnjöts Bassetårtan, se bilden, och Tulle passade på att tacka för ett fint, varmt och trevligt umgänge under flera dagar.

TEXT OCH FOTO
GÖRAN HELLSTRÖM

Några ögonblicksbiklder från Lv 6 verksamhet på Gotland under 2017. Bilder överst fr vä: Bataljonschef överstelöjtnant Åhfelt informerar Carl XVI Gustaf och prins Carl Philip vid Bingers kvarn, uppställning på Gotlands Försvarsmuseums gård, överste Anders Svensson och försvarsminister Peter Hultqvist (S) var lyriska över luftvärnets möjlighet att öva mot en sådan kvalificerade motståndare som ett förband Apache-helikoptrar, studiebesök under Aurora av Bassegänget 69/70 (inf lv), fanvakt vid firandet av nationaldagen i Tingstäde och en mäktig syn i Endre, under Aurora, för robot 70-skyttarna; två Apaches och en Chinook-helikopter i siktet.

Lägesrapport från Lv 6

I artikeln beskrivs delar av regementets verksamhet under 2017 men även framtida utmaningar inom luftvärnet.

Jag kan inledningsvis konstatera att regementet tillbringat en hel del tid på Gotland under 2017. Dels under Aurora (som beskrivs på andra ställen i tidskriften) där huvuddelen av Lv 6 övade på ön.

Dels stor del av våren/försommaren inom ramen för tidigareläggning av militär etablering på Gotland som beslutades hösten 2016. Perioder fördelades mellan Arméns förband där i huvudsak ordinarie verksamhet vid luftvärnsbataljonen flyttades ut på Gotland. Förutom utbildningar och övningsmoment genomfördes i slutet av maj en bataljonsövning som bla besöktes av Lv 2 kamratförening.

Personalen upplevde möjligheten att ”möta våren” på Gotland som mycket positiv.

Den här typen av uppgift innebär många utmaningar såsom ledning, transporter och andra logistiska delar vilket ger nyttiga erfarenheter i att kunna lösa uppgifter på olika platser i landet.

I enlighet med politiska beslut våren 2017 kommer Försvarsmakten from 2018 återuppta militär grundutbildning med plikt, totalt 4000 st under 2018 vilket därefter kommer öka. För Lv 6 handlar det om drygt 300 rekryter (inkl rekryter från FMTS) som skall utbildas hösten 2018-våren 2019.

Detta ställer ökade krav på infrastruktur (kasernboende, utbildningslokaler, tillgänglighet till skjutfält mm) med delvis andra förutsättningar sedan värnplikten lades vilande 2010.

Försvarsmakten går nu mot att utbilda större volymer igen samtidigt som det anställda soldatsystemet finns på plats dagligen med sina behov av utbildning och övning. I Lv 6 fall kommer ca 250 anställda soldater (GSS/K) finnas tillsammans med ca 300 rekryter.

Som bekant genomför luftvärnet ombeväpning av sina system. Utveckling av robotsystem 98 har pågått under en tid och under nästa år kommer en större mängd utbildningar/kurser genomföras för att bredda kompetensen.

Gällande ersättare till robotsystem 97 så har det i skrivande stund fattats regeringsbeslut att påbörja förhandlingar kring anskaffande av det amerikanska luftvärnssystemet Patriot.

Ombeväpningen av nya system ställer höga krav på regementet, kompetenser skall byggas upp i olika delområden, det behöver utvecklas organisation och taktiska metoder. Innebär också en hel del infrastrukturella åtgärder vid Lv 6 såsom utbildningsanordningar, uppställningsplatser och förråd.

Lv 6 är en del av Halmstad Garnison där C Lv 6 är garnisonschef med rollen att samordna inom vissa områden (övriga förband FMTS och MHS H, dessutom finns mindre delar från ytterligare fem förband.)

Samordning sker exempelvis inom säkerhetstjänst, infrastruktur och utbildningsfrågor.

Även skolförbanden FMTS och MHS H utökar sin produktion kommande år med mer kursverksamhet och utbildningar av elever vilket gör det viktigt att hitta samordningsvinster alltifrån specialkompetenser till lokaler och skjutfält.

Sammantaget är det många olika verksamheter som pågår vid Lv 6 och personalen ser med förväntan framemot alla kommande utmaningar.

MATS LÖVDAHL
STABSCHEF LUFTVÄRNSREGEMENTET

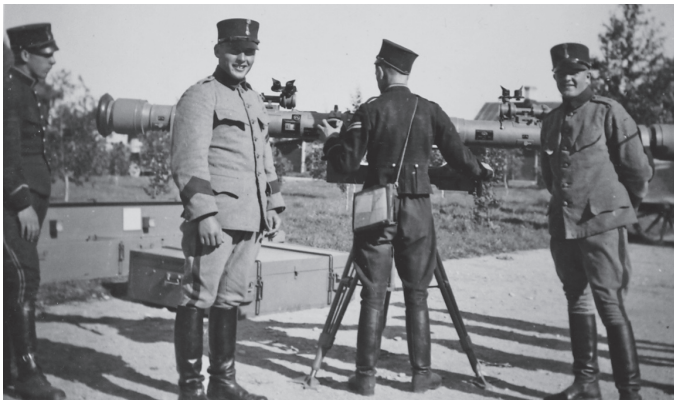

Vid genomgången 1 juni togs bilden av fyra av Lv 2 sex värdar. Nedre raden Åke Hansson och Jim Bjurquist, övre raden Rutger Edwards och Tommy Smedberg.
Övriga värdar var Kjell Pettersson och Ingemar Gutenberg.

Museivärd -riktigt trevligt

Årets säsong i vårt museum är nu tillända. Lv 2 kamratförening fick sig tilldelad 17 pass som museivärdar, och sex medlemmar delade på dessa. Genomgång med och utbildning av värdarna gjordes torsdag 1 juni. För de rutinerade värdarna en bra repetition och för de nya ”rookies” en lika bra introduktion. En del detaljer var nya eller ändrade sedan tidigare år som t.ex. placeringen av infartsskylten med glassgubben.
Värdarnas uppgifter är att stänga och öppna museibyggnaderna, sätta igång video-bandspelarna i huvudbyggnaden, stötta restaurangpersonalen, kontrollera ordning i allmänhet och på parkeringen, svara på frågor från besökarna och vara allmänt behjälplig. Tvärt emot vad många tror behöver man inte sitta inne med faktakunskaper om de utställda föremålen och det är absolut inte fråga om att guida runt enskilda eller grupper. Om någon grupp i förväg frågar efter guidning, finns det avdelade volontärer som åtar sig uppgiften. Varför inte ställa upp som museivärd ett pass eller två 2018? Det är riktigt trevligt och det är stor sannolikhet att man möter gamla bekanta eller f.d. värnpliktiga vid Lv 2. Det gjorde jag.

TEXT OCH FOTO: RUTGER EDWARDS

För 80 år sedan

Dessa bilder är troligen tagna 1937 på A 7, där utbildning skedde på 7,5 cm lvkanon m/30 och avståndsinstrument till kanonsystemet. På bilderna ses några soldater vid ett avståndsinstrument och vid förflyttning med hjälp av bandtraktor av en pjäs.
På pjäsens lavettben står texten ”A 7, 2 7 cm lvbatt pjäs 2” d.v.s. andra pjäsen i andra 7,5 cm luftvärnsbatteriet och på traktorns motorhuv ”Traktor 2”. Soldaterna med kartfodral är troligen befäl, på den tiden var kartfodral ett befälsattribut.

TEXT: RUTGER EDWARDS
FOTO: OKÄND

Träden i chefsparken

Sedan många år är det tradition, att avgående chefer för först Hallands regemente; I 16, och sedan Luftvärnsregementet, vid avgång som regementschef, planterar ett vårdträd.

Två av cheferna vid Luftvärnsregementet har också varit chefer för Lv 2 och enligt tradition planterat ett träd. Kent Samuelsson planterade 2005 en vitbrokig lönn och Göran Wahlqvist 2007 en gulbarkig hägg.

TEXT OCH FOTO: RUTGER EDWARDS

Den svenska delegationen. Främst i ljus klädsel tidigare traditionsofficeren f.d. överstelöjtnant Christian Braunstein.

Nordiskt kamratföreningsmöte

Det 36:e Nordiska kamratföreningsmötet genomfördes 15-18 juni i Halmstad med Lv 6 som värd.

Sammanlagt drygt 200 deltagare, varav c:a 60 från Sverige. Registrering och inkvartering på logement skedde onsdag kväll 14 juni, och jag var ende deltagaren från Gotland. Gotlands regementes kamratförening var dock representerad med två deltagare från Stockholm. På kvällen bjöd Soldathemsföreningen på rostbiff med potatissallad i f.d. mässen för infanteriets aspirantskola.

Mötet började traditionsenligt på torsdag morgon med flagghissning och de fyra ländernas nationalsånger samt välkomsthälsning av ställföreträdande regementschefen (C Lvreg och nästan hela regementet var just då på Gotland) och ordföranden i SMKR (Sveriges militära kamratföreningars riksförbund). Därefter busstransport till Norre katts park, där alla länderna lade ner en krans vid veteranmonumentet. Med trumslagare i spetsen marscherade vi sedan den c:a halva kilometern till Stora torget och rådhuset, där vi blev mottagna av ställföreträdande borgmästaren och fick en orientering om både rådhuset från 1938 och Halmstads kommun. Avslutningsvis fick vi se en materielutställning av stridsfordon och luftvärn på kaserngården och få en orientering om dagens och morgondagens svenska luftvärn. Programmet de övriga dagarna bestod av besök i garnisonsmuseet, luftvärns-samlingen i Skedala, besök vid flygmuseet vid f.d. F 10 i Ängelholm och på korvetten Sundsvall, rundvandring i staden och orientering om Halmstads historia samt besök vid och orientering om verksamheten vid Försvarsmaktens tekniska skolor på flottiljområdet. Vid besöken i Ängelholm och vid tekniska skolorna var det flyguppvisningar av Sk 60, Mustang och Spitfire samt insats av brandstyrka. Länets mottagning med mingel i trädgården och visning av slottet hölls i landshövdingens frånvaro av länsrådet och skedde i strålande sommarväder på lördagen. Som ett kuriosum – både länsrådet och ställföreträdande borgmästaren var f.d. officerare.

Samtliga kvällar var mässen öppen till kl. 2300 så det fanns rikliga möjligheter till förbrödring. Mötets officiella avslutning på lördag kväll innehöll många tal och utdelning av utmärkelser och gåvor till arrangörer och övriga förtjänta. Bordsplaceringen skedde med att servetter i olika färger var placerade vid kuverten för att få spridning mellan nationerna. Trots författarens skånska bakgrund var det ändå svårt att i sorlet från måltidsgästerna kunna konversera med de två danskar jag hade närmast.

Det 37:e mötet genomförs 2019 i norska Elverum.

Förevisning av släckinsats vid flygplansbrand.

TEXT OCH FOTO
RUTGER EDWARDS

Modernt luftvärn. Fr.v. tysk radar och den tyska versionen av robot IRIS-T med åtta robotar på terrängbil, den svenska eldenhet 98 och UndE 23 (underrättelseenhet).

Luftvärnet fyller 75 år

Lördagen den 26 augusti 2017 genomfördes regementets dag vid Luftvärnsregementet och samtidigt firades att luftvärnet fyller 75 år som självständigt truppslag,

Det var 1 oktober 1942 som luftvärnet bröts ur artilleriet. Med anledning av jubileet hade de förra cheferna för Lv 6, och Lv 2, Hans Ahldén och Göran Wahlqvist samt Lennart Klevensparr och de tre sista luftvärnsinspektörerna Sven Sjölander, Leif Gunnerhell och Stig Schyldt, bjudits in som hedersgäster.

Ceremonin på kaserngården började klockan 9, i lätt regn som sedan lättade, med parad för standaret följt av tal av regementschefen överste Anders Svensson och korum ledd av regementspastorn. Festligheterna förhöjdes av att kamratföreningarna paraderade med kopiorna av samtliga standar från Lv 1 till Lv 7. Även Fredsbaskrarna Halland och I 16 kamratförening deltog med fanor. Efter ceremonin kunde man besöka den mycket väl organiserad materielutställning av dagens, och morgondagens, svenska luftvärn. Det är bara att notera, att vårt truppslag under de senaste 15 åren utvecklats materiellt, tekniskt och taktiskt på ett nästan revolutionerande sätt. Och nu står vi inför ett paradigmskifte i och med införandet av robot 98 IRIS-T och senare av ersättaren till robot 97 HAWK, amerikanska Patriot. Dessa system är vertikalstartande (inte riktigt vad avser Patriot), vilket innebär stor handlingsfrihet vid gruppering av eldenheterna. Man kan bokstavligen gruppera i bebyggelse eller i en skogsglänta och behöver inte fri sikt till målet. Radarstationer och övriga sensorer måste dock fortsatt ha fri sikt.

Göran Hellström och Rutger Edwards framför eldenheten i det nya robotsystemet 98.

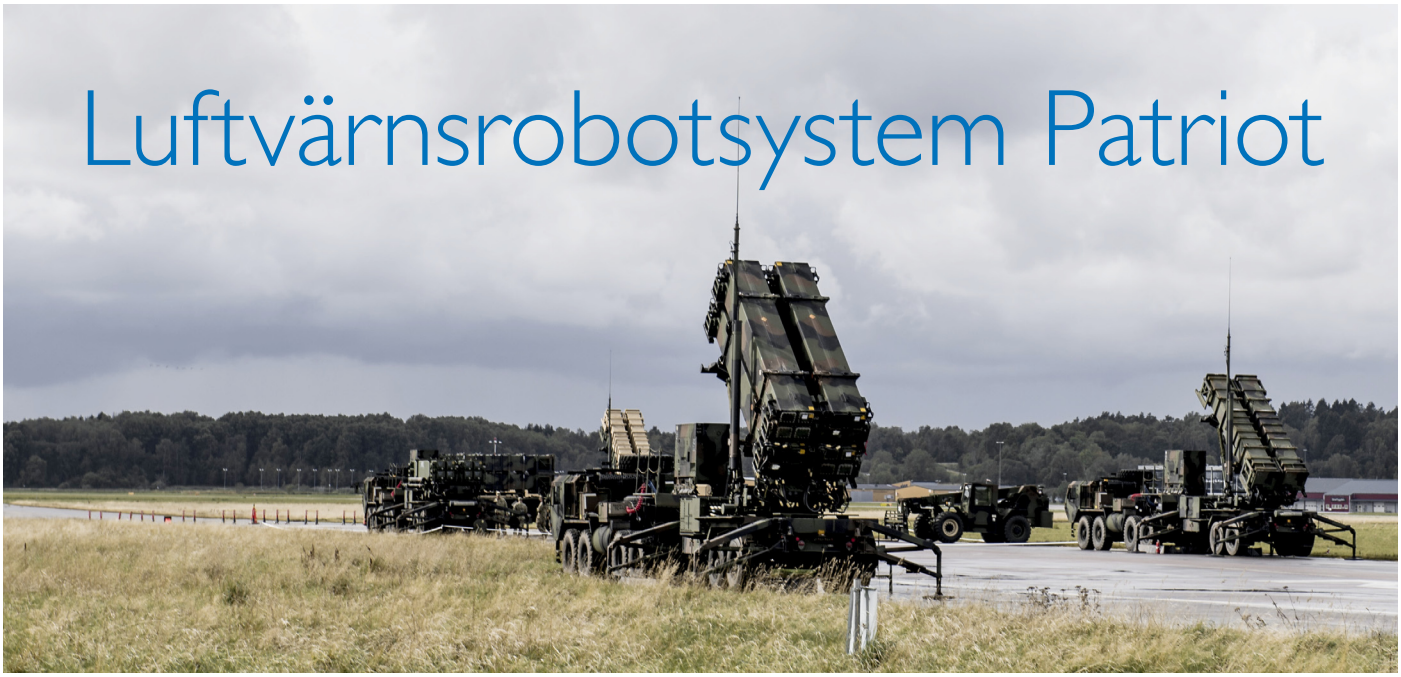
Jubileumsfirare

Undertecknad har haft förmånen att tidigare få uppleva såväl 25- som 50-årsfirandena. 25-årsfirandet 1967 som skolyngling då Lv 4 paraderade genom Malmös gator med allt från motorcykelordonnanser till robot 67 HAWK och 50-årsfirandet som officer 1992 i både Stockholm och Visby. I Stockholm med en stor materiel-och stridsuppvisning på Karlberg och i närvaro av kung Carl XVI Gustaf och i Visby med bl.a. skjutning mot luftmål med centralinstrumentering 790 och 40 mm lvakan i hamnen. Målet sköts under åskådarnas jubel ner i andra löpan!

Vårt truppslag är idag efterfrågat och har vind i seglen, vi kan med tillförsikt se fram mot de kommande 25 åren.

TEXT: RUTGER EDWARDS
FOTO: RUTGER EDWARDS , DAVID ANDERSSON LV 6

Luftvärnsrobotsystem Patriot

Patriot grupperat på Säve, Göteborg i september 2017.

Under en längre tid har planering för en ersättare till robotsystem 97 HAWK pågått.

Behovet av ett medelräckviddigt system är uppenbart, system 97 är utvecklat på 50-talet och har funnits i svenska försvaret i 50 år och har nått vägs ände. Den 7 november beslöt regeringen att Sverige skall köpa det amerikanska luftvärnssystemet MIM-104 Patriot.

Beslutet är så nytt, att inga detaljer är offentliggjorda. FMV (Försvarets materielverk) har bara påbörjat upphandlingen och många turer återstår. Slutlig beställning är planerad till 2018 med leverans mellan 2020 och 2025. Hur många eldenheter det slutligen blir är inte heller offentligt, men systemet är tänkt att finnas i båda luftvärnsbataljonerna.

Patriot (en akronym av Phased Array Tracking Radar to Intercept of Target) började utvecklas på 60-talet och togs i bruk i början av 1980-talet. Tillverkare är Raytheon. Det används idag av ett 15-tal länder, bl.a. Tyskland, Nederländerna, Polen Spanien, Grekland och ett antal länder i arabvärlden. Förutom robotenheten består systemet av radar AN/MPQ-53 och AN/MPQ-55. Robotarna finns i olika versioner. Versionerna PAC 1 och PAC 2 (PAC = Patriot Advanced Capability) har olika räckvidder och används mot olika flygfarkoster, medan PAC 3 används mot ballistiska robotar. PAC 1/2 har stridsspets med splitterverkan, medan PAC 3 har högre hastighet, mindre stridsspets och bekämpar målet med kinetisk energi, d.v.s. den skall ”krocka” med målet.

Räckvidden för systemet är 70 till 160 km beroende på vilken uppgradering som är gjord och höjdtäckningen är c:a 24 km. Det troliga är att Sverige skaffar versionen PAC 2 med c:a 160 km räckvidd. Systemet består av ett antal stora och tunga enheter vilket innebär att grupperingstiderna blir långa, längre än med dagens system 97 HAWK.

Luftvärnet har ett antal intressanta men arbetskrävande år framför sig med ombeväpning till och införandet av två helt nya system. Robot 98 IRIS-T börjar införas under 2018 och det skall bli spännande att följa utvecklingen i vårt truppslag.

TEXT: RUTGER EDWARDS
FOTO: FÖRSVARSMAKTEN

Överbefälhavaren och generaldirektören får en genomgång av luftvärnssystemet ”Patriot” på Säve, Göteborg. (ovan).
ÖB hälsar på personal vid Patriot-systemet (t vä).

Ny förbandsfana till Amfibieregementet med symbol för KA 3

Fälttecknet överlämnades vid förbandets nuvarande bas i Berga av kung Carl XVI Gustaf den 27 januari i år.

Den nya röda fanan har ett motiv med två korslagda gula eldrör av äldre typ under en kunglig krona och över en flammande granat och vågor. I övre vänstra hörnet syns Vaxholms vapenbild och i nedre vänstra hörnet syns Gotlands vapenbild.

– Regementsfanan bidrar till identitet men förpliktigar också. Sammanhållningen inom regementet och allas vilja att i dess tecken lösa uppgifter på bästa vis är ett kännetecken för Amfibieregementet. Det är därför speciellt att få lämna över regementsfanan till er, sa kungen i sitt tal till förbandet vid överlämnandet.

FOTO MAGNUS LINDSTEDT/AMF 1

Kung Carl XVI Gustaf och chefen Amf 1, Peder Ohlsson saluterar den nya förbandsfana. I nedre vänstra hörnet syns Gotlands vapenbild.

KA 3 vänner

Att Gotland återigen räknas som militärt och säkerhetspolitiskt viktigt har den fortsatta militära förmågeuppbyggnaden och övningsverksamheten under 2017 visat. Dessa verksamheter kommenteras på flera platser i tidningen. Det som hittills saknas är en permanent marin förmåga på Gotland. Vad som ligger i planerna känner jag inte till men jag tycker inte man behöver vara akademiskt utbildad för att komma fram till slutsatsen att marina förband ska finnas på Gotland. Frågan är då var ska man basera?

Försvarsmakten och även försvarsministern har vid flera tillfällen under året framfört att man vill ha KA 3 fd marinhamn för detta ändamål, men det har stupat på att Fortverket och ägaren ej kommit överens prismässigt. Under våren såldes så marinvarvet med hamn till en kinesisk medborgare för drygt 60 miljoner. En i sanning oväntad köpare. Nästan omgående erbjöd den nye ägaren Försvarsmakten att kostnadsfritt få utnyttja hamnen. Erbjudandet avböjdes. Att marinhamnen är en känslig fråga märktes även under storövningen AURORA. Inga svenska örlogsfartyg uppträdde i farvattnen och hamnarna runt norra Gotland utan det var Visby som gällde. Vi får se vad händer i hamnfrågan under 2018. Min uppfattning är att marinhamnen fortfarande är det bästa alternativet om marina fartygsförband ska återetableras på Gotland.

Årets höjdpunkt för kamratföreningen var deltagandet i den återuppväckta kamratföreningsträffen som genomfördes vid Amfibieregementet på Berga och med Vapenbröderna som värd. En mycket lyckad träff som du kan läsa om på annan pålats i tidningen.

Rekrytering till föreningen är en överlevnadsfråga. Vid årsmötet kunde jag rapportera om ett något minskat medlemstal under 2016 beroende främst på ”naturlig avgång” men också några som ej betalt avgiften på ett par år tagits bort ut rullorna. Därför är det glädjande att, nu när vi kan göra avslut för 2017, kunna meddela att vi under året lyckats rekrytera 42 nya betalande medlemmar. Inte dåligt! Vi är nu 253 medlemmar i föreningen och vi har plats för fler. Du som medlem kan här göra en insats att få fler KA 3:are till föreningen.

För att få ut information om vår verksamhet till medlemmarna och därmed uppnå en högre grad av delaktighet är utnyttjandet av sociala medier en viktig del. Även vårt goda rekryteringsresultat är till del frukten av utnyttjandet av sociala medier. På kamratföreningens facebookgrupp, KA 3 kamratförening, har vi under året kontinuerligt informerat om vad som händer i stort och smått. Många gruppmedlemmar delar med sig av sina erfarenheter. Vi har det senaste året ökat medlemsantalet även i denna grupp från 385 till 447 i skrivande stund. Jag hoppas att vi under nästa år kan passera 500 och att flera av gruppmedlemmarna även kommer med i kamratföreningen som betalande medlem.

Kamratföreningens arbetsgrupp arbetar oförtrutet vidare med att underhålla och förbättra vår materiel och våra utställningar vid den marina delen av Gotlands försvarsmuseum. I år har vi bland annat öppnat utställningshall i en av byggnaderna vid skans 4. Här kan man f.n.beskåda kustartilleriets äldre eldledningar, verktygssatser i sina originallådor, äldre reservkraftaggregat och en fast granatkastare m/46. Mer föremål är på intågande. En särskilt glädjande händelse under höstens arbete var att vår tekniker Lennart Larsson lyckades få igång antennrotation och TV-kamera på vår 719. Den har sannolikt inte varit uppstartad på 20 år. Under sommarens öppethållande har flera gamla KA 3:are ställt upp som värdar och därmed avlastat arbetsgruppen. Stort tack för det!

I övrigt har föreningen genomfört det som planerats: årsmötet med deltagande i därpå följande nationaldagsfirande, avhölls den 6 juni i Tingstäde, arbetsdag på Bungeör tillsammans med Bungeaur hembygdsförening den 15 juli, ärtmiddag på Bungenäs som du kan läsa mer om på annan plats och lillejul för fd officerare vid KA 3.

Det mesta kommer att genomföras även under 2018. Men jag vill särskilt lyfta fram två evenemang som genomförs nästa år.

2018 års kamratföreningsträff arrangeras av KA 2 kamratförening den 25-26 augusti med framresa den 24/8. Vi kommer att skicka ut information om träffen under våren.

KA 3 kamratförenings återträff 2018 genomförs på Fårö kursgård den 8 – 9 september med framresa den 7/8 för den som önskar. 2018 skulle vårt regemente firat sitt 80-årsjubileum. Information kommer att skickas ut under våren.
2018 kommer att bli ett spännande år!

Ett Gott Nytt År till dig och dina nära!

RUTGER BANDHOLTZ
ORDFÖRANDE KA 3 KF

Informativ ärtmiddag på Bungenäs

Vi befarade förra året att det var den sista middagen med riktig ärtsoppa från mobförrådet. Men genom ett idogt sökande och välvillig hjälp från flera håll lyckades vi få ihop en nästintill ”riktig” ärtsoppa även i år. Kockarnas bedömning är ca 75% mobmat och resten kompletterad med annan ärtsoppa och fläsk för att uppnå rätt köttthalt. Och smaken nådde väl upp till förväntningarna. Det var alla 44 gästerna rörande överens om. Så även om jag nu tror att vi dammsugit öjn på ärtsoppa från våra tidigare mobförråd så avhåller jag mig från att göra några förutsägelser om vad det blir för ärtsoppa nästa år. Vem vet……..

Till aftonens middag var Kermith Larsson inbjuden för att berätta om sina erfarenheter som projektledare för storövning AURORA’s gotlandsdel. Efter några år i det civila är nu Kerra tillbaka i försvaret och Amf 1.

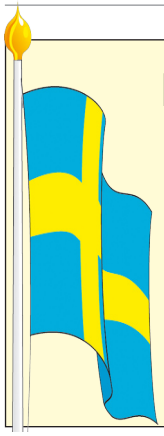
Middagsgästerna fick också en saklig genomgång om turerna kring Marinhamnen av den nye ägarens representant, Fredrik Lundström. Kan vara bra att ha med i bakhuvudet nästa gång rubrikerna om ”ubåtshamnen” kommer upp på löpsedlarna.

Ett stort tack till familjerna Weinebrandt, Wallin och Bolin för ett som vanligt storartat jobb före, under och efter middagen! Och tack till Joachim Kuylenstierna som återigen ställt denna historiska lokal till vårt förfogande.

TEXT RUTGER BANDHOLTZ

Engelske ambassadören och försvarsattachén besökte marindelen för att bla se vår utställning om Krimkriget innan besök på engelska kyrkogården på Ryssnäs. Här förevigade framför vår PA 31 som ju ursprungligen kommer från England.

Nationaldagen 6 juni

Firas 2018 på Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde. Frivilligorganisationer, föreningar och klubbar kommer att bilda fanborg.

11.45 Samling Gotlands Försvarsmuseum
12.00 Flaggan hissas, Högtidstal, Gotlands Officerskör, GotlandsMusikens blåsorkester, Fanvakt och Underhållning. Servering av kaffe, saft och bullar.

Kamratförenings årsmöte 2018

Årsmötet planeras att hållas vid Gotlands Försvarsmuseum i Tingstäde i anslutning till nationaldagsfirandet den 6 juni då även ett besök vid marindelen kommer att göras.

Mycket har hänt på ett år. Kallelse med tid och plats utsänds under våren 2018.

Årsavgiften för 2018 är oförändrad

Medlemsavgiften för 2017 är endast 100:-, sätts in på bg 718-4732, ange namn och årsavgift 2018. Har du flyttat, meddela din nya adress. Likaså om du har ny e-post-adress.

TIDSKRIFTSFOND

Fondens syfte är att ekonomiskt underlätta utgivningen av tidskriften. Många har hörsammat vårt upprop genom åren och lämnat generösa bidrag. Allt efter vars och ens plånbok. Det har definitivt underlättat för tidskriftsverksamheten. Frivilliga bidrag mottages tacksamt på bg 718-4732, märk bidraget med "tidning".

Ordförande	Rutger Bandholtz
1.vice ordförande	Arne Ekman
2.vice ordförande	Mats Larsson
Sekreterare	Eva Weinebrandt
Kassör	Jan Frändfors
Klubbmästare	Bernt Weinebrandt
Information	Rutger Bandholrz

KA 3 Kamratförening c/o Weinebrandt, Fårö Broskogs 2369, 624 66 Fårö, e-post gk.ka3@telia.com

LYCKAD

Samling på Visby hamn.

I Blå salen för genomgång.

Marinens dag-förväntansfulla åskådare.

Under 2016 började diskussionen mellan kustartilleriets kamratföreningar om att försöka starta upp de årliga kamratföreningsträffarna som legat i ”träda” sedan 2008.

Diskussionen ledde fram till att styrelserna träffades på Kungsholmen i Karlskrona med KA 2 kamratförening som värd. Vi var alla helt överens att det var värt ett försök att få igång kamratföreningsträffarna igen. En preliminär plan gjordes upp och KA 1 och Amfibieregementets kamratförening, Vapenbröderna, åtog sig att stå som värd för den första träffen 2017.

Den första träffen genomfördes så den 1-3 september vid Amfibieregementet på Berga. Totalt hade 80 deltagare från våra fem kamratföreningar hörsammat inbjudan. Från KA 3 deltog 32 medlemmar vilket får betecknas som riktigt bra.

Vår resa startade vid fd tpc på KA 3 där vi hämtade tre minibussar och några av deltagarna anslöt. Vid Visby hamn mötte de sista deltagarna upp och vi embarkerade gotlandsfärjan för en behaglig överfärd till Nynäshamn.

Väl framme på Berga och amfibieregementet blev vi efter noggrann id-kontroll insläppta på området och kunde ta kasern ODEN i besittning tillsammans med övriga kamratföreningar. Logementen var fördelade så det var bara att hämta lakan och örngott och bädda sängen med samma noggrannhet som man en gång lärde soldaten. Efter inkvartering blev det tid för lite mingel med tillbehör i logement och dagrum. Det märktes att det var länge sedan vi träffat kamraterna från övriga föreningar. Nästa punkt på fredagens program var en guidad tur inne på regementets väl tilltagna område som även nyttjas av fjärde sjöstridsflottiljen. Överallt syntes gjorda förberedelser inför lördagens ”marinens dag”. Dagen avslutades med vickning på subalternkårens mäss varefter de flesta somnade ovaggade efter en lång dag.

Lördagens program inleddes med frukost i regementets militärrestaurang, Yggdrasil. Därefter samlades deltagarna i Blå salen där Vapenbrödernas ordförande, Bengt Persson, hälsade oss välkomna och presenterade programmet och sin förening. Även vi övriga föreningsordförande fick möjlighet att presentera vår respektive förening och dess verksamhet. Vi fick också en mycket livfull och målande beskrivning över regementets flytt från Rindö till Berga 2005 av Leif ”Ecka” Eriksson som var projektledare för hela projektet.

Klockan 10 öppnade grindarna och allmänheten strömmade in på området för att få se och uppleva vad amfibieregementets

NYSTART

och sjöstridsflottiljens olika verksamheter och förmågor. Det blev också ett utmärkt tillfälle för oss ”gamlingar” att få uppleva det senaste inom två av Marinens verksamhetsområden. Jag tror nog att de allra flesta blev nöjda med vad som visades upp.

Chefen för amfibieregementet, överste Peder Ohlsson, avrundade dagens program med information om amfibieregementet och dess i sanning mångfasetterade verksamhet. Det var en stolt förbandschef som under dagen fått visa upp mycket vad han och hans personal kan uträtta.

Lördagen avslutades som sig bör med högtidlig middag på slottet. Då vi var 80 personer till bords var det uppdukat i båda matsalarna vilket gjorde det lite svårt för de som höll tal under kvällen. Peder Ohlsson löste det på sitt vis genom att ställa sig i fönsternischen mellan matsalarna då han höll sitt tal.

Söndagen bjöd inte på sovmorgon utan vi ”hängde på låset” till Yggdrasil för att få tidig frukost och därefter ställa kosan mot Rindö där vi hade att passa färjan vid Stenslätten 0854 tillsammans med kamraterna från KA 4. Väl över på Rindö besökte vi Nedre verket vid Oxdjupet och fick bl a beskåda ett hundraårigt dieselkraftverk i drift. Efter att ha stått oanvända i över 50 år fick några ”eldsjälar” liv i den 2011. Därefter begav vi oss mot KA 1 gamla kasernområde som nu omvandlas till civil verksamhet. Vasallens platschef redovisade vad som skett hittills och vad som är planerat. Vi hann även med en rundvanding på det gamla regementsområdet med gamle KA 1:aren Hardy Hedskog i spetsen innan det var dags att inta lunch på restaurang Batteriet.

Efter lunchen lämnade våra kamrater från Göteborg oss för att påbörja sin hemresa. Vi KA 3:are skulle ju inte med färjan till öjn förrän vid 21-tiden så vi hann även med ett guidat besök på Vaxholms fästning. En ny upplevelse för många av oss.

På Vaxholms fästning tog vi adjö av våra värdar från Vapenbröderna, Bengt Persson och Leif Ecka Eriksson som tagit väl hand om oss under besöket. Ett stort tack för ett allt igenom välplanerat och trevlig kamratföreningsträff!

Efter en något gungig hemfärd till öjn var vi alla hemma vid 01-tiden med många upplevelser och glada minnen i bagaget. De förväntningar vi hade inför kamratföreningsträffen tror jag att de allra flesta av oss upplever som uppfyllda.

2018 års kamratföreningsträff genomförs i Karlskrona den 24-26 augusti. Jag hoppas på minst lika många deltagare från oss som i år. Väl mött!

RUTGER BANDHOLTZ

Vapenbrödernas orförande Bengt Persson hälsar välkommen.

I väntan på varmrätten.

Peder Ohlsson i udda tacktalsplacering .

Hundraårigt dieselkraftverk i drift.

Gruppbilden med följande deltagare: vänster till höger Jan Frändfors, Gustaf Malmberg, Hans Cardell, Lars Bolmgren, Hans Strandberg, Guy Rosell, Hans Bergström, Gunnar Wahl, Roland Tell och Per Holmqvist.

Firade 50 år sedan MUCK

Värnpliktstjänstgöringen skapade många gånger livslånga vänskapsband. De här herrarna har hållit kontakten sedan utryckningen från KA 3 1967.

En gråmulen novemberdag 1966 ryckte vi, 12 befälselever, in till KA 3 i Fårösund, för placering på eldledningspluton.

Vi hade nog alla, i alla fall vi från fastlandet, hoppats och trott att vi skulle hamna på KA 1 i Vaxholm. Det blev inte så. Vår utbildning på tungt rörligt var förlagd till Fårösund. Det var med vissa farhågor vi anlände. Det skulle dock visa sig att farhågorna var i allt väsentligt ogrundade. Genom gott kamratskap och goda relationer till våra befäl, som med några få undantag var dugliga ledare och lärare, fick vi uppleva ett både lärorikt, trevligt och glatt år på Gotland. Det som var jobbigt glöms snabbt. Även om vi trivdes bra såg vi när hösten närmade sig fram emot den dag vi skulle mucka. Den 13 oktober 1967 plockades kartongerna, där våra civila kläder legat nerpackade, fram och vi kunde efter nästan ett år resa hem som civilister.

Alltsedan dess har nio av oss träffats regelbundet. De senaste 30 åren vart femte år i anslutning till vår muckardag. En märklighet, kan många tycka, är att våra fruar varit med. De har dock haft lika trevligt som vi grabbar.

I år var det då dags att fira 50 år sedan muck. Vi bestämde oss för en nostalgitripp till Gotland. Vi fick genom Bernt Winebrant kontakt med ”vår sergeant Jan Frändfors”, som gärna ställde upp och guidade oss på försvarsmuseet och Bungenäs. Firandet inleddes den 13 oktober på kvällen med middag på Värdshuset Lingdgården i Visby tillsammans med våra damer. På morgonen den 14 åkt vi grabbar till Tingstäde och försvarsmuseet där Jan Frändfors tog emot. Det blev ett glatt återseende och många minnen dök upp. Många historier berättades. De blir ju bara bättre med åren.

Jan Frändfors guidade oss runt och vi fick åter stifta bekantskap med våra gamla skjutbord, korrektionbord, inbasmätare och radarbuss. Vi fick också se det nya som kommit efter vår tid. Efter lunch i museets restaurang begav vi oss till Bungenäs där vi tillbringade större delen av vår tid på KA 3. Även här guidade Jan oss runt och berättade om allt som skett på Bungenäs med nya ägare. Vi såg en del märkliga hus och var överens om att de gamla dubbelpipiga kanonerna nog var vackrare.

Vi tog adjö av Jan och begav oss till Visby där vi avslutade firandet med middag tillsammans med våra fruar.

Vi var alla överens om att det hade varit en synnerligen lyckad vistelse på Gotland. Till detta bidrog Jan Frändfors i allra högsta grad. Ett stort tack till honom.

TEXT GUSTAF MALMBERG
FOTO RUTGER BANDHOLTZ

Klart att ta emot besökarna.

Många har gjort mycket

Arbetena för att underhålla och utveckla den marina delen av Gotlands försvarsmuseum går oförtrutet vidare. Arbetsgruppen ur KA 3 kamratförening har inte legat på latsidan det gångna året utan har fått en hel del gjort.

Om vi börjar vid infarten till Flyg & Marin så gjordes en ordentlig buskröjning i våras så att museet bättre syns från väg 148. Vi passade då också på att fräscha upp ankaret ute vid vägen med färg och tjära.

Vid utomhusutställningen har 15,2 m/37 helt målats om, mekanismen setts över och är nu fungerande och informationen om pjäs och bemanning har förbättrats.

Lysraketpjäsen (10,3 cm/50) har tillbringat vintern i Fårösund där den målats både in- och utvändigt. Efter uppställning vid marindelen har den även försetts med raketer och ser nu ut nästan som i forna dagar. Även 57 m/00 har varit i Fårösund över vintern. Pjäsen skrapades och slipades ren ner till metallen innan den grund- och färdigmålades. Efter viss handpåläggning fick vi även mekanismen att fungera efter många overksamma år.

Mätstationen 719R har väckts till liv. Vår tekniker Lennart Larsson har fått igång antennrotation, TV-siktet och en del av målföljarfunktionen. Det blir mer……

Arbetet med vår hkp 1 (en av två kvarvarande i landet) har gått på sparlåga under året. Målsättningen är att kommande år måla om hela helikoptern, montera rotorbladen och byta trasiga cockpitdelar så långt det är möjligt. Sen återstår ändå mycket arbete men vi tar en bit i taget. Till hkp finns en extra motor som nu har monterats i ett flyttbart ställ och finns att beskåda på plats.

En ny utställningshall har gjorts klar i hangar 2. Där kan nu äldre KA-eldledningar, gammalt reservkraftverk som drivs av en 2-cylindrisk tändkulemotor, verktygssatser för ett flertal äldre pjästyper och 8 cm granatkastare m/46 beskådas. Hallen är inte klar utan ytterligare föremål är på väg.

Gemensamt för Flyg & Marin så har det borrats ny brunn så nu finns fungerande vattentoalett. Dessutom färdigställdes en ny entrévagn som gjort arbetsmiljön för kassapersonalen avsevärt bättre.

Så visst har det hänt en del under 2017 vid Skans 4.

TEXT RUTGER BANDHOLTZ

FOTO RUTGER BANDHOLTZ, GÖRAN KARLSSON

Arbetsgruppen som vanligt samlad, i minhallen för att klara av planerna för dagen, innan avfärd till Tingstäde.

Under sommaren öppnade vi upp vår nya utställningshall med bla äldre eldledningar. Nästa år kommer det mer föremål dit.

Här har det hänt saker. 15,2 m/37 har fått en välbehövlig uppfräschning och vår 719 har väckts till liv efter en 20-årig vila.

Årets museivärdar vid Flyg & Marin.

LILLEJUL MED UTBILDNINGSKONTROLL

ÄS, Kermith Larsson, meddelar resultatet av utbildningskontrollen.

32 fd KA 3-officerare hade hörsammat inställelseordern från ÄS (Kermith Larsson) till årets lillejul. Även i år kunde vi hälsa deltagare från det svenska fastlandet välkomna. Inställelseplatsen var fd kompoffmässen där det bjöds på glögg med tillbehör och information om vad som hänt det gångna året och kommer att hända det nästkommande. Sen började allvaret

Försvaret håller på att återetableras på Gotland. Ännu så länge saknas en marin komponent på ön. För att undersöka förutsättningarna för att kunna bistå med uppbyggnaden av det gotländska försvaret, genomfördes under ledning av ÄS en utbildningskontroll av gamblingarnas kunskaper och förmågor mot en återuppbyggnad av spärrbataljon Fårösund.

Vid de olika kontrollstationerna, som bemannades av ÄS och de yngre subalternerna Boberg, Malmborg, Martelleur, Pontus och P Nilsson, prövades kunskaper inom navigation, överlevnad, uthållighet och precision, vapenkunskap och allmän kustartillerikunskap. Utan att gå in på detaljer kan det konstateras att resultatet blev ömsom vin, ömsom vatten. Några av våra tidigare sjögående befäl fick på stående fot förbud att lämna kaj innan omfattande kompletteringsutbildning genomförts. Som avslutning genomfördes formell exercis med marsch från skolbyggnaden till kompoffmässen till tonerna av ”Nordergutarna” under del av marschen.

Efter dessa prövningar var det dax att gå till bords. Jultallrik med sill, lax, ägghalvor, potatis mm var redan framställt och vackert upplagt av våra kockar. Så inmundigandet och därtill hörande snapsvisor kom igång utan onödig fördröjning. Och det var inget fel vare sig på aptit eller sångröster. Och efter att även ha avnjutit den varma delen av julmaten med mycket hemlagat kunde vi konstatera att våra kockar även detta år gjort ett strålande arbete vilket inte minst bevisades av att, efter jag tackat Eva, Gun, Lena, Anki och Birgit för all den goda maten, de fick stående ovationer av lillejulsfirarna.

Resultatet från utbildningskontrollen meddelades av ÄS i anslutning till det efterföljande kaffet mt. Stationscheferna fick även möjlighet att kommentera resultaten vilket lockade till många goda skratt. Jag kommenterar inte resultatet mer ingående då det måste bedömas omfattas av försvarssekretess. Klart är att di gamble var nöjda med ÄS och subbarnas insats. Vi ser fram mot att få deltaga i nästa års ”sämsta lillejul någonsin”. Och gratulerar Kermith till utnämningen som chef för Gotlandsgruppen!

TEXT OCH FOTO RUTGER BANDHOLTZ

Gamla KA 3:are till sjöss

Hoburg från Gotland, Bopa från Dragør och Wambola från Estland i marinhamnen.

Den marina 323. båtplutonen i Gotlands Hemvärnsbataljon deltog i den stora övningen Aurora 17.

Några ”gamla” trotjänare från f.d. KA 3 fanns med, kapten Kent Svensson, löjtnant Roland Pettersson och major Mats Larsson. Båtplutonen med fartygen Trossbåten 603 Fårö, Bojbåten 013 Hoburg från Gotlands Sjövärnskår dessutom förstärkt med ett fartyg och besättning från Estland, fartyget Wambola samt det danska fartyget Bopa med besättning från Marinehjemmeværnets Flotille 367. från Dragör.

Verksamhetsområdet var kustnära från Visby via Fårösund, Slite och ner till Vändburg. Uppgifterna var eskorttjänst, ytövervakning, IKFN (Instruktion för krigsmakten vid Fred och Neutralitet) uppgifter samt trupptransporter. Vi genomförde också en SAR övning (Search and Rescue).

För 323. Båtplutonen och Sjövärnskåren var Aurora på Gotland ett bra tillfälle att öva tillsammans med enheter från Danmark och Estland. Dessutom samverkade vi med flera landförband när vi angjorde de olika hamnarna utmed kusten, Fjaugen, Smöjen, Slite, Herrvik, Ronehamn, Vändburg, Grauten, Bungeör och Östergarnsholm. Åter i marinhamnen i Fårösund efter åtta sjödygn (KFÖ och Aurora), behövlig vila och återställning.

MATS LARSSON

Hibbe i Bryssel

Så var man än en gång utsänd av försvarsmakten till internationell tjänst och när man tänker tillbaka så har det varit en ganska fantastisk resa med platser som USA, Afghanistan och FYROM som tjänstgöringsplatser. För att inte tala om alla platser som yrket har låtit mig besöka världen över.

Denna gång har kosan styrts till Bryssel för att under några år arbeta i Europeiska Unionens militära stab som förkortas EUMS både på svenska och engelska. Efter att ha arbetat tidigare inom NATO vid flera tillfällen så är EU en ny struktur för mig vilket innebär att man måste snabbt komma in i nya regelverk och stabsrutiner. Intressant och lärorikt men också ganska många likheter med vad jag upplevt förut.

Kanske detta jobb är ett av de mer intressanta i och med att uppgiften är att utarbeta strategisk analys av underrättelser som medlemsländerna tillhandahåller. Efter att ha varit van vid att driva hela underrättelsecykeln med egna inhämtningsresurser har uppgiften i någon mån begränsats till att sammanställa medlemsländernas tjänsters resultat och producera lägesuppfattningar för unionens ledarskap inför dess beslutsfattande. Befattningen kallas ”Director of Intelligence” och är ett av flera direktorat inom staben.

Som ni säkert redan vet så är den europeiska säkerhetspolitikens militära del endast en liten del av EU:s politikområden och utgörs av GSFP (EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik) som i sin tur är en del av GUSP (EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik). För vår del inom underrättelsetjänsten samarbetar vi med den civila motsvarigheten (INTCEN) och tillsammans täcker vi militära och civila underrättelser avseende länder och teman utanför medlemsländernas gränser.

Som all annan underrättelsetjänst är det inte att rekommendera att öppet redovisa metoder och resurser, så även denna gång kommer detta ej att ske. Däremot kan man i allmänna ordalag beskriva vilka vi är och vad vi gör.

Vi består av ett antal analytiker som medlemsländernas tjänster tillhandahåller vilket innebär att vi har direktkontakt med medlemsländerna och att vi har en mycket god kompetensbredd vilket är en förutsättning för att kunna tillfredsställa behovet. Intresseområdet för GUSP är globalt så det krävs både bredd och djup hos vår personal.

För ett land som Sverige kan det vara möjligt att avgränsa sina intresseområden och genom detta även begränsa vilka områden man behöver underlag och bedömningar om. Inom EU är det svårare att göra detta. För att få en uppfattning av intresseområdenas bredd inom EU är det bara att följa Federica Mogherini`s (HR/VP) uttalanden som görs dagligen i olika frågor. För att vara adekvat gäller det även här att följa beslutsprocesserna och ligga på förkant med underlag.

Sammanfattningsvis kan konstateras att det inte går en dag utan att man imponeras av personalens prestationer. Det finns en stor personlig tacksamhet att ånyo få förmånen att leda officerare från andra nationer. Jag lär mig fortfarande nya saker varje dag.

Att få möjligheten att befinna sig mitt i Europa har naturligtvis också sina fördelar. Ett antal huvudstäder kan nås på några timmar med tåg och det finns också möjlighet att besöka ett antal andra kulturella eller historiska platser på kort tid. Detta är något som jag och hustrun utnyttjar till fullo. Barnen är ju utflugna så vi har stora möjligheter att planera fritt. Målsättningen är att ha någon plats på agendan varje helg och hitintills har vi lyckats väl.

Belgien är ett land med mycket erfarenhet av krig och umbärande genom århundranden samt är en ung nation som bildades för knappt 200 år sedan, då belägen mitt emellan stormakter. Bryssel är en stad med en drygt 1000 årig historia, alltså bra mycket längre tidsperspektiv än den EU huvudstad som det är nu. En stad, ett land väl värt ett besök om man är intresserad av historia, kultur, mat, öl och för att uppleva den grönaste huvudstaden i Europa. Så det här är en plats som det är trevligt att upptäcka och få tillfället att bo i under en period, inte minst om man är det minsta intresserad av serietecknande, som är en väl integrerad del av den belgiska kulturen.

Nyligen satt jag i ett flygplan på väg från Bryssel till Helsingfors och såg Gotland nedanför och naturligtvis kommer tankarna till er som äntligen för uppleva en återuppbyggnad av försvarsförmåga på ön igen. Inte en dag för tidigt. Argumenten känns igen från den tid då vi kämpade för att få vara kvar.

VARMA AMFIBIEHÄLSNINGAR
HIBBE

Krigsförbandshistoria

Batteri Tjelder vid Slite

Bengt-Göran Söderlund har tillbringat många timmar på Krigsarkivet och studerat bla KA 3 historia. I förra numret berättade han om historien kring ett par av våra pjäser. Här kommer en sammanfattning om batteri Tjelder som ingick i Slitebataljonen.

I Chefen Marinens skrivelse, CM H Op G 103:20, den 14/6 1956 fick chefen Gotlands Kustartilleri order om att rekognosera för ett lätt batteri i trakten söder om Slite som skulle ersätta batteri Österklint på Bungenäs (Ja det är sant).

I chefen Gotlands Kustartilleris Stabsexp H:620 7/7 1956 lämnas rapport att i området söder om Slite har fyra stycken områden rekognoserats nämligen:

- Område 1, kuststräckan Svanäs udd - Norrgårda
- Område 2, halvön Norrgårda - Tjelders
- Område 3, kuststräckan Tjelders - 300 meter söder Gothemåns mynning
- Område 4, 300 m syd åmynningen - Gotemhammar

I chefen Gotlands Kustartilleri slutrapport lämnas synpunkter både från taktisk uppgift och fortifikatoriska synpunkter för de olika områdena.

Chefen Gotlands Kustartilleri föreslår i skrivelsen att batteriet skall byggas i område 4 med följande kommentarer: ”Förslaget förutsätter, att pjäsvärnet utbygges för 90 graders skjutsektor. Vid rekognoseringen närvarande representant från 7:e milot stab framhöll att en ytterligare utvidgning av skjutsektorn västvart innebär en önskvärd förstärkning av det omedelbara försvaret på stranden inom område 3. Då skjutavståndet uppgår till max 2000 m och embrassyren endast behöver dimensioneras med hänsyn härtill (2 graders elevation) syns skyddet icke behöva nedgå i alltför hög grad vid en sådan utökning. Innan utbyggnaden av pjäsvärnen igångsätts föreslås därför att förslaget angående eventuell utökning av skjutsektorn omprövas och i samband därmed erforderliga detaljändringar på pjäsvärnet utarbetas. Avsett grupperingsområde är skogsbeklätt med relativt jämnt mot havet sluttande markyta. Pjäser och kommandoplats avses grupperas c:a 75 - 100 m från strandlinjen på omkring 10 m höjd över vattenytan. Övriga anläggningar grupperas i bakomvarande terräng. Goda maskeringsmöjligheter föreligger.”

Att bygga ett nytt batteri innebär mer än att bygga värn för pjäser, kommandoplats och stridsledningsplats och plats för övrig utrustning. Det innebär också att eventuella markanskaffningar skall genomföras, vägar byggs fram till batteriet, el och telefonkablar skall dras fram. Förråd för tyg och intendentur utrustning skall anskaffas.

Fortifikationen tar sin början

I februari 1958 lämnar chefen Gotlands Kustartilleri rapport till KMF (Kungliga Materielförvaltningen) att den fortifikatoriska utbyggnaden av batteri Tjelder beräknas den 1/5 1958 ha fortskridit så långt att montering av mm kanoner kan ske. ”För att kunna utföra härmed sammanhängande transporter monteringar installationer och dylikt har jag härmed äran hemställa att 18 000 kr ställs till mitt förfogande att utnyttjas enligt nedan:

Transport och montering av pjäser 3000 kr.
Installation av CS och eldledningsförbindelser 8000 kr.
Anordnande av trådförbindelser 7000 kr.”

I skrivelse H:310 från 8/6 1957 rapporteras att de fortifikatoriska arbetena har påbörjats.

Pjäserna ankommer till Gotland sommaren 1958 enligt kvartalsrapport H:302 5/7 1958 sänd till KMF (Kungliga Materielförvaltningen). Pjäserna hade då modifierats på örlogsvarvet i Göteborg.

Batteri Tjelder (TJ)

3 st 7,5 cm pjäs m/12 (nr 30;31;38) reservpjäs nr 45
CS 704/CS m/51 (nr 10), är ett ombyggt KFI m/39
PS-72 (nr 426) tillverkad av Terma i Danmark,
närspaningsradarn installerades 1963 i batteriet
3 m AMS m/x (nr xx)
Det fullbemannade batteriet hade 58 personer.

Sista KFÖ

Förbandets sista krigsförbandsövning genomfördes år 1968 med batteri Tjelder och spärrbataljon Slite i skuggan av Tjeckoslovakienkrisen.
Batteriet utgick ur KA 3 krigsorganisation 1972.

BENGT-GÖRAN SÖDERLUND

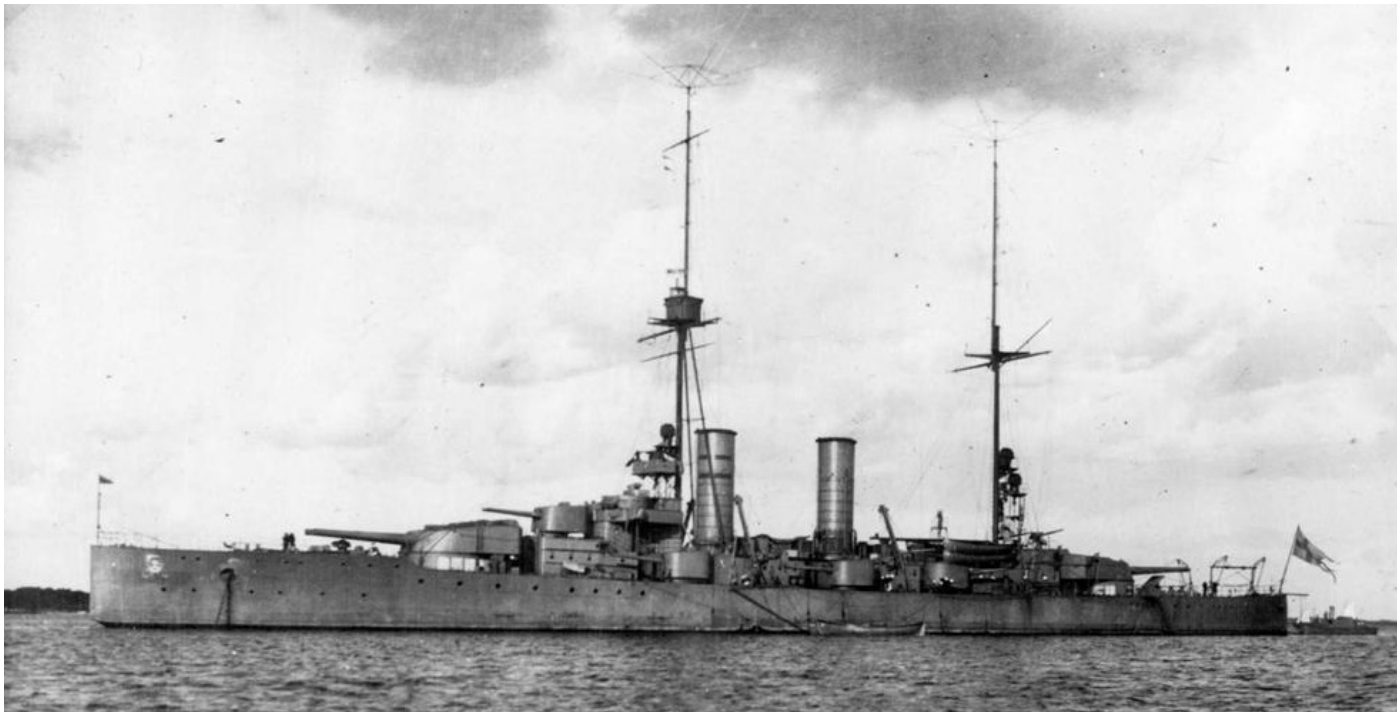
Bakgrund för pjäser

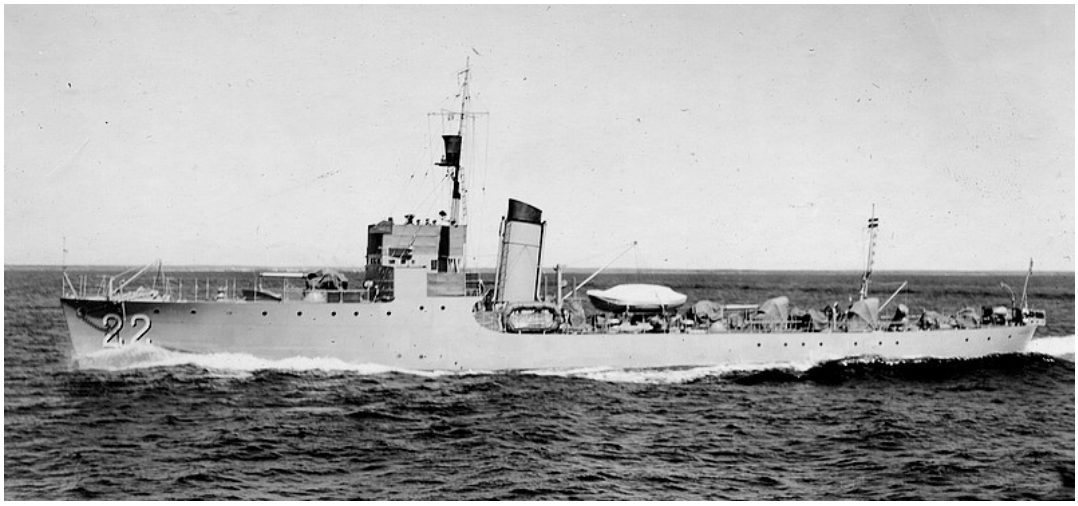
Pjäs nr 30, beställdes den 17/12 1912 och levererades till flottan 7/10 1914, från början installerad på pansarskeppet HMS Sverige till och med 1930-talets början, sedan under en kort tid under andra världskriget installerad på minsveparen HMS Koster.

Pjäs nr 31, beställdes den 17/12 1912 och levererades till flottan 7/10 1914, från början installerad på pansarskeppet HMS Sverige till och med 1930-talets början, sedan under en kort tid under andra världskriget installerad på minsveparen HMS Koster.

Pjäs nr 38, beställdes 9/2 1915 och levererades till flottan 19/10 1916, installerad på jagaren HMS Wrangel.

Pjäs nr 45, beställdes 9/2 1915 och levererades till flottan 19/10 1916, installerad på pansarskeppet HMS Drottning Victoria som 13:e kanon till och med 1930-talets början, sedan installerad på vedettbåten HMS Kaparen 1934. Pjäsen finns idag uppställd vid Gotlands Försvarsmuseums marindel.

Överst pansarskeppet HMS Sverige, till höger vedettbåten HMS Kaparen och nederst pjäs 45 som numera finns finns vid Gotlands Försvarsmuseums marindel.

Posttidning B
FÖRSVARSMAKTEN
P 18, A 7, Lv 2, KA 3 kamratföreningar
Poste Restante
Göran Hellström
621 00 VISBY

Du behövs i Hemvärnet!

Hemvärnet har till uppgift att verka över hela konfliktskalan - från stöd till samhället vid svåra påfrestningar i fred till väpnad strid i krig. Hemvärnet är en del av Försvarsmaktens insatsorganisation och utgör nästan hälften av Försvarsmaktens personal. Hemvärnsförbanden är ett krigsförband med huvuduppgifterna skydda, bevaka, och ytövervaka och skall även stödja samhället vid kris.

Välkommen till Gotlands hemvärnsbataljon.

Gotlandsbataljonens område omfattar hela Gotland. Majoriteten av all personal i förbandet är hemmahörande här. Bataljonen tillhör Amfibieregementet, Amf 1. Förbandet är traditionsbärare för Gotlands regemente, P 18.

Bataljonen består av en bataljonsstab med ledningspluton, två stycken bevakningskompanier, ett insatskompani, samt en båtpluton och en flyggrupp.

Vad passar dej?

Intresseanmälan på www. hemvarnet.se
eller kontakta

Bengt Boman	0700 91 54 15	bengt.boman.@mil.se
Gunnel Åkerbäck	0705 95 59 63	gunnel.akerback@mil.se

FÖRSVARSMAKTEN

HEMVÄRNET

GOTLANDS HEMVÄRNSBATALJON